

11.05.1993. likums "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" ("LV", 32, 01.06.1993.; Ziņotājs, 22/23, 10.06.1993.) [stājas spēkā 01.01.1994.] ar grozījumiem:

- 14.01.1994. likums ("LV", 7 (138), 19.01.1994.) [stājas spēkā ar 19.01.1994.]
- 27.10.1994. likums ("LV", 130 (261), 05.11.1994.) [stājas spēkā ar 05.11.1994.]
- 01.03.1995. likums ("LV", 34 (317), 04.03.1995.) [stājas spēkā ar 04.03.1995.]
- 31.05.1995. likums ("LV", 94 (377), 20.06.1995.) [stājas spēkā ar 04.07.1995.]
- 29.02.1996. likums ("LV", 46 (531), 13.03.1996.) [stājas spēkā ar 27.03.1996.]
- 19.12.1996. likums ("LV", 1/2 (716/717), 03.01.1997.) [stājas spēkā ar 01.01.1997.]
- 02.10.1997. likums ("LV", 265/267 (980/982), 14.10.1997.) [stājas spēkā ar 28.10.1997.]
- 20.11.1997. likums ("LV", 315/316 (1030/1031), 05.12.1997.) [stājas spēkā ar 19.12.1997.]
- 25.11.1999. likums ("LV", 416/419 (1876/1879), 15.12.1999.) [stājas spēkā ar 01.01.2000.]
- 27.01.2000. likums ("LV", 40/41 (1951/1952), 09.02.2000.) [stājas spēkā ar 23.02.2000.]
- 30.11.2000. likums ("LV", 452/453 (2363/2364), 14.12.2000.) [stājas spēkā ar 01.01.2001.]
- 22.11.2001. likums ("LV", 178 (2565), 07.12.2001.) [stājas spēkā ar 01.01.2002.]
- 21.02.2002. likums ("LV", 34 (2609), 01.03.2002.) [stājas spēkā ar 01.04.2002.]
- 19.06.2003. likums ("LV", 99 (2864), 03.07.2003.) [stājas spēkā ar 01.01.2004.]
- 11.12.2003. likums ("LV", 182 (2947), 24.12.2003.) [stājas spēkā ar 01.01.2004.]
- 22.04.2004. likums (Ziņotājs, 10, 29.04.2004.) [stājas spēkā ar 01.05.2004.]
- 20.12.2004. likums ("LV", 206 (3154), 24.12.2004.) [stājas spēkā ar 01.01.2005.]
- 10.03.2005. likums ("LV", 48 (3206), 23.03.2005.) [stājas spēkā ar 06.04.2005.]
- 20.10.2005. likums ("LV", 179 (3337), 09.11.2005.) [stājas spēkā ar 01.01.2006.]
- 08.06.2006. likums ("LV", 95 (3463), 20.06.2006.) [stājas spēkā ar 04.07.2006.]
- 28.09.2006. likums ("LV", 166 (3534), 18.10.2006.) [stājas spēkā ar 01.11.2006.]
- 19.12.2006. likums ("LV", 207 (3575), 29.12.2006.) [stājas spēkā ar 01.01.2007.]
- 19.12.2006. likums ("LV", 1 (3577), 02.01.2007.) [stājas spēkā ar 16.01.2007.]
- 11.04.2007. Satversmes tiesas spriedums ("LV", 62 (3638), 17.04.2007.) [stājas spēkā ar 17.04.2007.]
- 17.05.2007. likums ("LV", 85 (3661), 29.05.2007.) [stājas spēkā ar 12.06.2007.]
- 08.11.2007. likums ("LV", 190 (3766), 27.11.2007.) [stājas spēkā ar 11.12.2007.]
- 24.04.2008. likums ("LV", 73 (3857), 13.05.2008.) [stājas spēkā ar 27.05.2008.]
- 14.11.2008. likums ("LV", 187 (3971), 02.12.2008.) [stājas spēkā ar 01.01.2009.]
- 12.12.2008. likums ("LV", 200 (3984), 23.12.2008.) [stājas spēkā ar 01.01.2009.]
- 16.06.2009. likums ("LV", 100 (4086), 30.06.2009.) [stājas spēkā ar 01.07.2009.]
- 16.07.2009. likums ("LV", 114 (4100), 21.07.2009.) [stājas spēkā ar 01.08.2009.]
- 01.12.2009. likums ("LV", 200 (4186), 21.12.2009.) [stājas spēkā ar 01.01.2010.]
- 13.05.2010. likums ("LV", 82 (4274), 26.05.2010.) [stājas spēkā ar 09.06.2010.]
- 09.08.2010. likums ("LV", 131 (4323), 19.08.2010.) [stājas spēkā ar 01.09.2010.]
- 21.10.2010. likums ("LV", 178 (4370), 10.11.2010.) [stājas spēkā ar 24.11.2010.]
- 28.10.2010. likums ("LV", 178 (4370), 10.11.2010.) [stājas spēkā ar 01.02.2011.]
- 20.12.2010. likums ("LV", 206 (4398), 30.12.2010.) [stājas spēkā ar 01.01.2011.]
- 16.06.2011. likums ("LV", 99 (4497), 29.06.2011.) [stājas spēkā ar 30.06.2011.]
- 08.09.2011. likums ("LV", 144 (4542), 13.09.2011.) [stājas spēkā ar 27.09.2011.]
- 22.09.2011. likums ("LV", 157 (4555), 05.10.2011.) [stājas spēkā ar 19.10.2011.]

Redakcijas: [01.01.1994] [19.01.1994] [05.11.1994] [04.03.1995] [04.07.1995] [01.01.1996] [27.03.1996] [01.01.1997] [28.10.1997] [19.12.1997] [01.01.2000] [23.02.2000] [01.01.2001] [01.01.2002] [01.04.2002] [01.01.2004] [01.05.2004] [01.01.2005] [06.04.2005] [01.01.2006] [01.07.2006] [04.07.2006] [01.11.2006] [01.01.2007] [16.01.2007] [12.06.2007] [01.10.2007] [11.12.2007] [01.01.2008] [27.05.2008] [01.01.2009] [01.07.2009] [01.08.2009] [01.01.2010] [09.06.2010] [01.09.2010] [24.11.2010] [01.01.2011] [01.02.2011] [30.06.2011] [27.09.2011] [01.10.2011] [**19.10.2011**] [01.01.2012] [01.07.2013]

Redakcija uz 19.10.2011.

LATVIJAS REPUBLIKAS LIKUMS

Par iedzīvotāju ienākuma nodokli

I nodaļa

VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. pants. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa struktūra

1. Iedzīvotāju ienākuma nodoklis (turpmāk — nodoklis) ir nodoklis, ar ko apliek fiziskās personas gūtos ienākumus, un tas sastāv no:

- 1) algas nodokļa, ko par darbinieka gūtajiem ienākumiem aprēķina un maksā darba devējs;
- 2) fiksētā ienākuma nodokļa par ieņēmumiem no saimnieciskās darbības;
- 3) nodokļa par ienākumiem no saimnieciskās darbības, ja tie nav uzņēmumu ienākuma nodokļa objekts, un nodokļa no citiem ienākuma avotiem;
- 4) nodokļa par ienākumu no kapitāla, tajā skaitā nodokļa no kapitāla pieauguma;
- 5) patentmaksas par atsevišķu veidu saimnieciskās darbības veikšanu;
- 6) mikrouzņēmumu nodokļa daļas atbilstoši Mikrouzņēmumu nodokļa likumam.

2. Nodoklis tiek aprēķināts un iemaksāts budžetā divējādā kārtībā: avansā, arī algas nodokļa veidā, un rezumējošā kārtībā, sastādot gada ienākumu deklarāciju (turpmāk — deklarācija), arī fiksētā ienākuma nodokļa, mikrouzņēmumu nodokļa un patentmaksas veidā.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.1996., 25.11.1999., 08.11.2007., 01.12.2009. un 09.08.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.09.2010.)

2. pants. Nodokļa maksātāji

Nodokli maksā fiziskās personas (turpmāk — maksātāji):

- 1) kas atbilstoši likumam "Par nodokļiem un nodevām" ir iekšzemes nodokļu maksātāji (turpmāk — arī rezidenti) un taksācijas periodā (kalendārajā gadā) ir guvuši ienākumus Latvijas Republikā un/vai ārvalstīs;
- 2) kas atbilstoši likumam "Par nodokļiem un nodevām" ir ārvalstu nodokļu maksātāji (turpmāk — arī nerezidenti) un taksācijas periodā ir guvuši ienākumus Latvijas Republikā;
- 3) individuālo uzņēmumu, arī zemnieku un zvejnieku saimniecību īpašnieki, kas taksācijas periodā (kalendārajā gadā) ir guvuši ienākumus, kuri nav aplikti ar uzņēmumu ienākuma nodokli;
- 4) mikrouzņēmuma īpašnieki atbilstoši Mikrouzņēmumu nodokļa likumam.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.2006. un 09.08.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.09.2010. Sk. Pārejas noteikumu 45.punktu)

3. pants. Ar nodokli apliekamais objekts

1. Ar nodokli tiek aplikts iekšzemes nodokļa maksātāja taksācijas perioda (kalendārā gada) apliekamo ienākumu apjoms. Algas nodokļa objekts ir maksātāja mēneša apliekamie ienākumi. Ar nodokli apliek mikrouzņēmuma ieņēmumu daļu atbilstoši Mikrouzņēmumu nodokļa likumam.

1.¹ Personai, kas atbilstoši Mikrouzņēmumu nodokļa likumam ir mikrouzņēmuma īpašnieks vai mikrouzņēmuma darbinieks, ar nodokli apliekamo objektu nosaka Mikrouzņēmumu nodokļa likums.

2. Iekšzemes nodokļa maksātāja gada (algas nodokļa maksātāja — mēneša) apliekamais ienākums ir viņa gada (mēneša) ienākums, izņemot šā likuma 9.pantā minētos neapliekamās ienākumus, no kura tiek atskaitīti:

- 1) šā likuma 10.pantā noteiktie attaisnotie izdevumi;
- 2) maksātāja gada (mēneša) neapliekamais minimums;
- 3) šā likuma 13.pantā noteiktie atvieglojumi.

2.¹ (Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)

2.² (Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)

2.³ (Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)

3. Ārvalsts nodokļa maksātāja (nerezidenta) ar nodokli apliekamais ienākums ir:

1) ienākums no algota darba, ieskaitot darbu, kas veikts Latvijas Republikā tāda darba devēja labā, kurš nav Latvijas Republikas rezidents vai kuram nav pastāvīgās pārstāvniecības Latvijas Republikā, vai darbu, kas veikts ārpus Latvijas Republikas Latvijas Republikas darba devēja labā;

2) ienākums no profesionālās darbības, kas veikta Latvijas Republikas rezidentu vai nerezidentu pastāvīgo pārstāvniecību labā Latvijas Republikā vai ārpus tās;

3) ienākums no mākslinieku, sportistu vai treneru profesionālās darbības Latvijas Republikā neatkarīgi no tā, vai šo ienākumu saņem pats mākslinieks, sportists vai treneris, vai cita juridiskā vai fiziskā persona;

4) ienākums no pienākumu pildīšanas Latvijas Republikā reģistrētas kapitālsabiedrības vai kooperatīvās sabiedrības padomē vai valdē neatkarīgi no tā, vai ienākums tiek saņemts no Latvijas Republikā reģistrētas kapitālsabiedrības vai kooperatīvās sabiedrības vai no citas kapitālsabiedrības vai kooperatīvās sabiedrības, kas nav Latvijas Republikas rezidents. Pie šādiem ienākumiem pieder arī saistībā ar darba braucieniem un komandējumiem izmaksātās summas, kuras pārsniedz normatīvajos aktos, kas nosaka kārtību, kādā atlīdzināmi ar komandējumiem un darbinieku darba braucieniem saistītie izdevumi, noteiktās normas;

5) ienākums no Latvijas Republikā reģistrētas personālsabiedrības;

6) (izslēgts ar 01.12.2009. likumu);

7) ienākums no Latvijas Republikā esoša nekustamā īpašuma izmantošanas;

7¹) ienākums no Latvijas Republikā esoša nekustamā īpašuma atsavināšanas un citu kapitāla aktīvu atsavināšanas ienākums atbilstoši šā likuma 11.⁹ pantam, izņemot ienākumu no publiskā apgrozībā esošu finanšu instrumentu atsavināšanas, arī no Latvijas vai citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts un pašvaldību parāda vērtspapīru atsavināšanas;

8) ienākums no kustamā īpašuma izmantošanas Latvijas Republikā;

9) personiskās palīgsaimniecības, piemājas saimniecības, kā arī zemnieku un zvejnieku saimniecības ienākums no lauksaimnieciskās ražošanas;

9¹) ienākums no fiziskās personas īpašumā esoša augoša meža atsavināšanas izciršanai un tajā iegūto kokmateriālu atsavināšanas, kā arī atbalsta summas par saimnieciskās darbības ierobežojumiem meža īpašniekiem, kuriem meža apsaimniekošana nav saimnieciskās darbības veids;

9²) ienākums no metāllūžņu pārdošanas;

10) dividendes;

10¹) dividendēm pielīdzināms ienākums;

11) procentu ienākums un tam pielīdzināms ienākums, arī ar procentu ienākumu saistīts ienākums, izņemot procentu ienākumu no Latvijas vai citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts un pašvaldību parādzīmēm;

12) samaksa par intelektuālo īpašumu:

a) autoratlīdzība (honorārs) par zinātnes, literatūras un mākslas darbu, atklājumu, izgudrojumu un rūpniecisko paraugu darbu radīšanu, ņemot vērā izdevumu normas, kuras saskaņā ar šā likuma 10.panta pirmās daļas 4.punktu

noteicis Ministru kabinets,

b) maksājumi par pārējiem intelektuālā īpašuma veidiem saskaņā ar likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 3.panta ceturtās daļas 4.punkta "a" apakšpunktā noteikto likmi;

13) apdrošināšanas atlīdzība, kas saskaņā ar dzīvības, veselības un negadījuma apdrošināšanas līgumu, kuru apdrošinātā interesēs noslēdzis darba devējs (vai cits apdrošinājuma ņēmējs — juridiskā persona), izmaksāta, pienākot apdrošināšanas līgumā paredzētajam līguma beigu termiņam vai laužot līgumu pirms termiņa;

14) pensijas, kas izmaksātas saskaņā ar Latvijas Republikas likumiem;

15) papildpensijas kapitāls, kas veidojies no darba devēja veiktajām iemaksām privātajos pensiju fondos atbilstoši licencētiem pensiju plāniem un izmaksāts pensiju plānu dalībniekiem;

16) izložu un azartspēļu laimesti, ja laimests (tā vērtība) pārsniedz 500 latu, izņemot preču un pakalpojumu loteriju laimestus;

17) nekustamā īpašuma vērtības pieaugums vai tā daļa, kura iegūta, beidzoties nomas līgumam, un kuru nodrošināja iznomātajā īpašumā nomnieka veiktie rekonstrukcijas, restaurācijas, renovācijas, uzlabošanas vai citi kapitālie ieguldījumi, ja minēto pieaugumu vai tā daļu maksātājs nav kompensējis nomniekam;

18) pārpalikuma daļa, kuru saņem normatīvajos aktos noteiktajiem kritērijiem par atbalsta saņemšanu lauku attīstībai atbilstošas lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības biedrs, atbilstoši viņa izmantoto kooperatīvās sabiedrības pakalpojumu apjomam;

19) ienākums no dzīvokļu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības, automašīnu garāžu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības, laivu garāžu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības un dārzkopības kooperatīvās sabiedrības sadalītās peļņas;

20) ienākums no privātajos pensiju fondos veikto iemaksu ieguldīšanas;

21) iznomāta personāla ienākums vai tam pielīdzināts ienākums neatkarīgi no tā, kas fiziskās personas labā saņem šo ienākumu;

22) ienākums no noslēgtajiem dzīvības apdrošināšanas līgumiem ar līdzekļu uzkrāšanu.

4. Atbilstoši šā panta trešās daļas 7.¹ punktam nerezidenta ienākums no Latvijā esoša nekustamā īpašuma atsavināšanas ietver arī ienākumu no kapitāla daļu, akciju vai cita veida līdzdalības atsavināšanas Latvijā vai ārvalstī izveidotā komercsabiedrībā vai citā personā (likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" izpratnē), ja atsavināšanas gadā vai iepriekšējā gadā vairāk nekā 50 procentus no šādas personas aktīvu vērtības tieši vai netieši (caur līdzdalību vienā vai vairākās citās Latvijā vai ārvalstī izveidotās personās) veido vai ir veidojis Latvijā esošs nekustamais īpašums. Nekustamā īpašuma īpatsvaru personas aktīvu vērtībā nosaka, pamatojoties uz personas bilances datiem pēc stāvokļa attiecīgā gada sākumā. Ja nekustamā īpašuma īpatsvars aktīvu vērtībā iepriekšējā gada laikā ir mainījies, jo ir notikusi nekustamā īpašuma atsavināšana, kuras rezultāts ņemts vērā personas apliekamajā ienākumā, tad vērā ņem tikai nekustamā īpašuma īpatsvaru bilances aktīvu vērtībā atsavināšanas gadā.

5. Šā panta trešās daļas 7.¹, 10. un 11.punktā minēto ienākumu nosaka saskaņā ar šā likuma 11.⁹ pantu.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.1996., 25.11.1999., 30.11.2000., 11.12.2003., 20.12.2004., 20.10.2005., 19.12.2006., 17.05.2007., 24.04.2008., 14.11.2008., 01.12.2009., 09.08.2010., 20.12.2010., 08.09.2011. un 22.09.2011. likumu, kas stājas spēkā 19.10.2011. Sk. Pārejas noteikumu 45., 72. un 77.punktu)

4. pants. Nodokļa aprēķināšanas un ņemšanas veids

1. Nodokli aprēķina un budžetā iemaksā:

1) (maksātāja) algas nodokli — darba devējs;

2) no ienākumiem, kas noteikti šā likuma 17.panta desmitajā un divpadsmitajā daļā, — to izmaksātājs;

3) no šā likuma 1.panta pirmās daļas 3.punktā minētajiem ienākumiem, kā arī fiksēto ienākuma nodokli un patentmaksu — maksātājs;

4) ja maksātāju nodarbina darba devējs — ārvalstu nodokļu maksātājs, algas nodokli — darba devējs vai pats maksātājs;

5) tāda maksātāja algas nodokli, kura darbu apmaksā no Latvijas Republikai piešķirtajiem ārvalstu finanšu vai tehniskās palīdzības vai starptautisko finanšu institūciju aizdevuma līdzekļiem, — darba devējs vai pats maksātājs;

6) (maksātāja) algas nodokli no šā likuma 8.panta otrajā daļā minētajiem ienākumiem zaudējumu atlīdzinājuma ietvaros — valsts pārvaldes iestāde, pašvaldības iestāde, cita atvasināta publisko tiesību juridiskā persona vai publiskā aģentūra, kas uz iestādes lēmuma vai tiesas nolēmuma pamata saskaņā ar Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likumu izmaksā attiecīgi no valsts budžeta, pašvaldības budžeta, citas atvasinātas publisko tiesību juridiskās personas budžeta vai publiskās aģentūras patstāvīgā budžeta zaudējumu atlīdzinājumu, kas ir saistīts ar esošām vai bijušām darba (dienesta) attiecībām.

2. Maksātājs, izņemot personas, kas minētas šā likuma 20.pantā, maksā nodokli atbilstoši deklarācijai rezumējošā kārtībā. Taksācijas gada laikā tiek izdarīti nodokļa avansa maksājumi.

3. Avansa maksājumu apmēru maksātājam, kas gūst ienākumus no saimnieciskās darbības, no kuras ienākumiem jāmaksā iedzīvotāju ienākuma nodoklis, nosaka saskaņā ar šā likuma 18.pantu.

4. Fiziskajai personai — nerezidentam, iegūstot rezidenta statusu, nerezidenta statusā aprēķinātais un budžetā iemaksātais nodoklis ir galīgais nodoklis.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1999., 30.11.2000., 11.12.2003., 20.10.2005., 19.12.2006., 08.11.2007., 01.12.2009. un 08.09.2011. likumu, kas stājas spēkā 27.09.2011. Pirmās daļas 6.punkts stājas spēkā 01.10.2011. Sk. Pārejas noteikumu 71.punktu)

5. pants. Ierobežojumi darba devējam

(Izslēgts ar 30.11.2000. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2001.)

6. pants. Ierobežojumi darbiniekam

Katram Latvijas Republikas iedzīvotājam var būt tikai viena algas nodokļa grāmatiņa (turpmāk — grāmatiņa), kuru izsniedz Valsts ieņēmumu dienests. Grāmatiņa iesniedzama vietā, kuru maksātājs uzskata par galveno ienākuma gūšanas vietu. Grāmatiņu izsniegšanas kārtību un tajā iekļaujamās ziņas nosaka Ministru kabinets. Ja maksātājs ir mikrouzņēmuma darbinieks, grāmatiņu iesniedz mikrouzņēmumā.

(30.11.2000. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.11.2008., 16.06.2009., 01.12.2009., 09.08.2010. un 22.09.2011. likumu, kas stājas spēkā 19.10.2011.)

II nodaļa GADA APLIEKAMĀ IENĀKUMA NOTEIKŠANA

7. pants. Maksātāja gada ienākums

Maksātāja gada ienākums ir visa taksācijas perioda (kalendārā gada) laikā iegūto naudas, naturālo vērtību un saņemto pakalpojumu kopums.

(31.05.1995. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.07.1995.)

8. pants. Gada apliekamā ienākuma avoti

1. Maksātāja gada apliekamo ienākumu veido ienākumi, par kuriem ir jāmaksā algas nodoklis atbilstoši šā panta otrajai, ceturtajai un piektajai daļai, un pārējie šā panta trešajā daļā minētie ienākumi.

2. Pie ienākumiem, par kuriem ir jāmaksā algas nodoklis, atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem tiek pieskaitīta darba alga, prēmijas, vienreizēja un sistemātiska atlīdzība un citi ienākumi, ko darbinieks saņem uz pašreizējo vai iepriekšējo darba attiecību pamata komercsabiedrībās, kooperatīvajās sabiedrībās, Eiropas komercsabiedrībās, Eiropas kooperatīvajās sabiedrībās, Eiropas ekonomisko interešu grupās, valsts un pašvaldību iestādēs, biedrībās, nodibinājumos, individuālajos uzņēmumos, zemnieku vai zvejnieku saimniecībās, organizācijās un no fiziskajām personām (arī individuālā komersanta), kā arī atlīdzība par valsts dienesta pienākumu izpildi un ienākumi no cita darba līguma izpildes.

2.¹ Algas nodokli maksā par ienākumu, kas gūts par pienākumu pildīšanu Latvijas Republikā reģistrētas kapitālsabiedrības, kooperatīvās sabiedrības, Eiropas komercsabiedrības, Eiropas kooperatīvās sabiedrības padomē vai valdē, neatkarīgi no tā, vai ienākums tiek saņemts no Latvijas Republikā reģistrētas kapitālsabiedrības vai citas

kapitālsabiedrības, kas nav Latvijas Republikas rezidents, kā arī par ienākumu, kas gūts par pienākumu pildīšanu vēlētajā valsts pārvaldes institūcijā, citā vēlētajā amatā un amatā, kurā persona iecelta, pamatojoties uz Saeimas, Ministru kabineta vai pašvaldības domes lēmumu.

2.² Uzskata, ka fiziskā persona (maksātājs) gūst ienākumu, par kuru jāmaksā algas nodoklis, ja tiek konstatēta vismaz viena no šādām pazīmēm:

- 1) maksātāja ekonomiskā atkarība no personas, kurai tas sniedz pakalpojumus;
- 2) finansiālā riska neuzņemšanās peļņu nenesoša darba izpildes vai zaudētu debitoru parādu gadījumā;
- 3) maksātāja integrācija uzņēmumā, kuram viņš sniedz savus pakalpojumus. Integrācija uzņēmumā šā panta izpratnē ir darba vai atpūtas vietas esamība, pienākums ievērot uzņēmuma iekšējās kārtības noteikumus un citas līdzīgas pazīmes;
- 4) maksātāja faktisko brīvdienu un atvaļinājumu esamība un to ņemšanas kārtības saistība ar uzņēmuma iekšējo darba kārtību vai citu uzņēmumā nodarbināto fizisko personu darba grafiku;
- 5) maksātāja darbība notiek citas personas vadībā vai kontrolē, maksātājam nav iespējas piesaistīt darbu izpildē savu personālu vai izmantot apakšuzņēmējus;
- 6) maksātājs nav pamatlīdzekļu, materiālu un citu saimnieciskajā darbībā izmantoto aktīvu īpašnieks (šis kritērijs neattiecas uz personīgo autotransportu vai atsevišķiem personīgajiem instrumentiem, kas izmantoti darba uzdevumu izpildei).

2.³ Šā panta otrajā un 2.¹ daļā minētais ienākums ietver arī darbiniekam, īpašniekam, kapitālsabiedrības valdes loceklim vai padomes loceklim, personai, kas pilda pienākumus vēlētajā amatā, kā arī šo personu ģimenes locekļiem (turpmāk — labuma guvējs) doto labumu no darba devējam piederoša vai darba devēja rīcībā esoša vieglā pasažieru automobiļa izmantošanas tādiem uzdevumiem vai vajadzībām, kas nav saistītas ar darba vai dienesta pienākumu vai darba devēja saimnieciskās darbības veikšanu, ja labuma gūšanas mēnesī par vieglo pasažieru automobili nemaksā uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokli. Šis panta daļas izpratnē par fiziskās personas ģimenes locekļiem uzskatāmi tās vecāki, vecvecāki, laulātais, bērni un mazbērni. Par gūto labumu no darba devējam piederoša vai darba devēja rīcībā esoša vieglā pasažieru automobiļa izmantošanas, ja par vieglo pasažieru automobili nemaksā uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokli, ir jāmaksā algas nodoklis.

2.⁴ Šā panta 2.³ daļa nav piemērojama zemnieku vai zvejnieku saimniecības īpašniekam, tā ģimenes locekļiem un darbiniekiem un normatīvajos aktos noteiktajiem atbalsta piešķiršanai nepieciešamajiem ikgadējās atbilstības kritērijiem atbilstošas lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības padomes un valdes locekļiem un darbiniekiem.

3. Pie pārējiem fiziskās personas ienākumiem, par kuriem ir jāmaksā nodoklis, tiek pieskaitīti:

- 1) ienākumi no individuālā darba, uzņēmuma līguma, komercaģenta un māklera darbības;
- 2) ienākumi no individuālā uzņēmuma, arī no zemnieku vai zvejnieku saimniecības, ja tie nav uzņēmumu ienākuma nodokļa objekts, un ienākumi no individuālā komersanta darbības;
- 3) ienākumi no personālsabiedrības;
- 4) ienākumi, ko komercsabiedrības, kooperatīvās sabiedrības, organizācijas, biedrības un nodibinājuma dalībnieki (biedri) saņem komercsabiedrības, kooperatīvās sabiedrības, organizācijas, biedrības un nodibinājuma likvidācijas vai reorganizācijas gadījumā;
- 5) ienākumi no nekustamā īpašuma (ēku, ēku daļu, dzīvokļu, zemes) iznomāšanas vai izīrēšanas;
- 6) ienākumi no lietas (zemes, telpas) nodošanas tālāk apakšnomniekam vai apakšīrniekam;
- 7) ienākumi no kustamās mantas iznomāšanas;
- 8) ienākumi no intelektuālā īpašuma un tiesībām uz to (autoratlīdzība, izpildītājatlīdzība; zinātnes, literatūras un mākslas darbu, atklājumu, izgudrojumu un rūpniecisko paraugu autoru un viņu mantinieku honorāri), kā arī no

tiesībām izmantot tiesības uz intelektuālo īpašumu;

9) no komersantiem, kooperatīvajām sabiedrībām, individuālajiem uzņēmumiem, zemnieku vai zvejnieku saimniecībām, iestādēm, organizācijām, biedrībām un nodibinājumiem saņemtie dāvinājumi, kā arī no fiziskās personas — saimnieciskās darbības veicējas — saņemtie dāvinājumi, ko izmaksājusi fiziskā persona saimnieciskās darbības ietvaros;

10) pensijas neatkarīgi no to izmaksas avota;

11) ienākumi no nekustamā īpašuma atsavināšanas un citu kapitāla aktīvu atsavināšanas ienākums atbilstoši šā likuma 11.⁹ pantam, ja šā likuma 9.pantā nav noteikts citādi;

11¹) citi ienākumi no kapitāla, kas nav minēti šīs daļas 11., 12., 13., 18. un 20.punktā;

12) dividendes;

12¹) dividendēm pielīdzināms ienākums;

13) procentu ienākumi un tiem pielīdzināmie ienākumi, arī ar procentu ienākumu saistītie ienākumi;

14) nekustamā īpašuma vērtības pieaugums vai tā daļa, kura iegūta, beidzoties nomas līgumam, un kuru nodrošināja iznomātajā īpašumā nomnieka veiktie rekonstrukcijas, restaurācijas, renovācijas, uzlabošanas vai citi kapitālie ieguldījumi, ja minēto pieaugumu vai tā daļu maksātājs nav kompensējis nomniekam;

15) ienākumi no fiziskās personas īpašumā esoša augoša meža atsavināšanas izciršanai un tajā iegūto kokmateriālu atsavināšanas, kā arī atbalsta summas par saimnieciskās darbības ierobežojumiem meža īpašniekiem, kuriem meža apsaimniekošana nav saimnieciskās darbības veids;

15¹) ienākumi no metāllūžņu pārdošanas;

16) pārpalikuma daļa, kuru saņem normatīvajos aktos noteiktajiem kritērijiem par atbalsta saņemšanu lauku attīstībai atbilstošas lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības biedrs, atbilstoši viņa izmantoto kooperatīvās sabiedrības pakalpojumu apjomam;

17) ienākumi no dzīvokļu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības, automašīnu garāžu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības, laivu garāžu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības un dārzkopības kooperatīvās sabiedrības sadalītās peļņas;

18) ienākumi no privātajos pensiju fondos veikto iemaksu ieguldīšanas;

19) iznomāta personāla ienākums vai tam pielīdzināts ienākums neatkarīgi no tā, kas fiziskās personas labā saņem šo ienākumu;

20) ienākumi no noslēgtajiem dzīvības apdrošināšanas līgumiem ar līdzekļu uzkrāšanu;

21) citi ienākumi, kas nav minēti šā likuma 9.pantā.

4. Šā panta otrā daļa neattiecas uz ienākumiem, ko fiziskā persona gūst uz tādu darba attiecību pamata, kas paredz šo personu nodarbināt uz starptautiskos pārvadājumos izmantojama kuģa. Par taksācijas gada mēnesi, kurā persona ir nodarbināta (darba attiecībās) uz starptautiskos pārvadājumos izmantojama kuģa, minētās personas ienākumi, par kuriem maksājams algas nodoklis, ir uz darba attiecību pamata gūtā ienākuma daļa šādā apmērā:

1) virsniekiem — Ministru kabineta noteikto 2,5 mēneša minimālo darba algu apmērā;

2) pārējam personālam — Ministru kabineta noteikto 1,5 mēneša minimālo darba algu apmērā.

4.¹ Šā panta otrās un trešās daļas noteikumi neattiecas uz ienākumiem, kurus atbilstoši Padomes regulai Nr.259/68 fiziskā persona — Latvijas Republikas rezidents — saņem no Eiropas Kopienas (tās institūcijām) un kurus apliek ar Kopienas nodokli saskaņā ar Padomes regulu Nr.260/68.

5. No maksātāja ienākumiem, par kuriem maksā algas nodokli, izslēdz Latvijas Republikā vai citā Eiropas

Savienības dalībvalstī, vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī reģistrētos privātajos pensiju fondos atbilstoši licencētiem pensiju plāniem un Latvijas Republikā vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī, vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī reģistrētā apdrošināšanas sabiedrībā iemaksātās dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju summas, kuras kopā nepārsniedz 10 procentus no maksātājam aprēķinātās bruto darba samaksas taksācijas gadā, un iemaksātās dzīvības (bez līdzekļu uzkrāšanas), veselības vai nelaimes gadījumu apdrošināšanas prēmiju summas, kas nepārsniedz 10 procentus no maksātājam aprēķinātās bruto darba samaksas taksācijas gadā, bet ne vairāk kā 300 latus gadā, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

- 1) darbības termiņš dzīvības apdrošināšanas līgumam (ar līdzekļu uzkrāšanu) nav īsāks par pieciem gadiem;
- 2) darbības termiņš dzīvības, veselības un nelaimes gadījumu apdrošināšanas līgumam (bez līdzekļu uzkrāšanas) nav īsāks par vienu gadu;
- 3) dzīvības, veselības un nelaimes gadījumu apdrošināšanas līguma noteikumi paredz, ka apdrošināšanas atlīdzību par apdrošināšanas gadījumu izmaksā apdrošinātajai personai (vai tās labuma guvējam), citas summas, kas saistītas ar līguma darbību vai tā pārtraukšanu, izmaksā darba devējam (apdrošinājuma ņēmējam), un neparedz aizdevumu izsniegšanu apdrošinātajām personām;
- 4) *(izslēgts ar 20.12.2004. likumu).*

5.¹ Ja dzīvības apdrošināšanas līgums (ar līdzekļu uzkrāšanu) tiek izbeigts pirms termiņa, nesasniedzot šā likuma 8.panta piektās daļas 1.punktā noteikto piecu gadu darbības termiņu, apliekamo ienākumu taksācijas gadā, kad tiek izmaksāta atpirkuma summa (vai — ja aprēķinātā atpirkuma summa ir nulle — gadā, kad līgums tiek izbeigts pirms termiņa), palielina par iepriekšējos taksācijas gados attaisnotajos izdevumos iekļautajiem apdrošināšanas prēmiju maksājumiem saistībā ar šo izbeigto līgumu. Minētajam ienākumam tiek piemērota tā algota darba ienākumam noteiktā nodokļa likme, kas ir noteikta gadā, kad tiek izmaksāta pieprasītā atpirkuma summa.

6. *(Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)*

7. *(Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)*

8. *(Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)*

9. *(Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)*

10. Šā panta trešās daļas 3.punktā minētie ienākumi no personālsabiedrības ir uz personālsabiedrības biedru attiecināmā personālsabiedrības ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamā ienākuma daļa.

11. Šā likuma izpratnē dividendēm pielīdzināms ienākums ir individuālā uzņēmuma (arī zemnieka vai zvejnieka saimniecības), kas ir uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātājs, īpašnieka ienākums, veicot individuālā uzņēmuma (arī zemnieka vai zvejnieka saimniecības) pārskata gada un iepriekšējo gadu nesadalītās peļņas sadali.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.1996., 20.11.1997., 30.11.2000., 22.11.2001., 21.02.2002., 11.12.2003., 20.12.2004., 20.10.2005., 19.12.2006., 17.05.2007., 08.11.2007., 14.11.2008., 01.12.2009., 09.08.2010., 20.12.2010., 08.09.2011. un 22.09.2011. likumu, kas stājas spēkā 19.10.2011. Sk. Pārejas noteikumu 45., 72. un 77.punktu)

9. pants. Ar nodokli neapliekamo ienākumu veidi

1. Gada apliekamajā ienākumā netiek ietverti un ar nodokli netiek aplikti šādi ienākumu veidi:

1) ienākumi no maksātāja lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas, ja tie nepārsniedz 2000 latu gadā, ņemot vērā šā panta 3.¹, 3.² un 3.⁵ daļas nosacījumus;

2) *(izslēgts ar 01.12.2009. likumu);*

3) *(izslēgts ar 01.12.2009. likumu);*

4) apdrošināšanas atlīdzības, kuras izmaksājušas Latvijas Republikā reģistrētas apdrošināšanas sabiedrības, kas nodibinātas un darbojas saskaņā ar Apdrošināšanas sabiedrību un to uzraudzības likumu, kā arī citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī reģistrētas apdrošināšanas sabiedrības, kas nodibinātas un darbojas saskaņā ar attiecīgās Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts normatīvajiem aktiem, izņemot tās apdrošināšanas atlīdzības, kas izmaksātas pēc dzīvības, veselības un negadījuma apdrošināšanas līguma, kuru apdrošinātā interesēs noslēdzis darba devējs (vai cits apdrošinājuma

ņēmējs — juridiskā persona), pienākot apdrošināšanas līgumā paredzētajam līguma beigu termiņam vai laužot līgumu pirms termiņa;

4¹) apdrošināšanas atlīdzības, kas izmaksātas, iestājoties apdrošināšanas gadījumam attiecībā uz apdrošinātās personas dzīvību un veselību nelaiemes gadījuma vai slimības dēļ, saskaņā ar dzīvības apdrošināšanas līgumu (tai skaitā ar līdzekļu uzkrāšanu) neatkarīgi no tā, kas ir noslēdzis apdrošināšanas līgumu;

5) izložu un azartspēļu laimesti, kuri nepārsniedz izdevumus, kas saistīti ar to iegūšanu, — Ministru kabineta noteiktajā kārtībā;

6) ienākumi no Latvijas vai citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts un pašvaldību parādzīmēm;

7) normatīvajos aktos noteikti no budžeta izmaksājami (paredzēti budžeta apropriācijā) pabalsti, pabalsti, kas noteikti šīs daļas 37., 38., 39. un 40.punktā, normatīvajos aktos noteiktā atlīdzība par aizbildņa pienākumu pildīšanu un atlīdzība par audžuģimenes pienākumu veikšanu, izņemot pārejošas darba nespējas pabalstus un pabalstus, kuru piešķiršanas pamats ir personas darba vai dienesta attiecības ar budžeta finansētu institūciju, kā arī citi pabalsti, kas izmaksājami no Ministru kabineta noteiktajām biedrībām un nodibinājumiem;

8) stipendijas, kas izmaksātas no budžeta, Ministru kabineta apstiprinātas biedrības vai nodibinājuma līdzekļiem vai no to starptautisko izglītības vai sadarbības programmu līdzekļiem, kurās līdzdalību ir apstiprinājis Ministru kabinets;

9) mantojuma rezultātā gūtais ienākums, izņemot autoratlīdzību (honorāru), kuru izmaksā autortiesību mantiniekiem;

10) konkursos un sacensībās saņemtās mantiskās un naudas balvas (prēmijas), kuru kopējā vērtība taksācijas gadā nepārsniedz 100 latu, un publiskos starptautiskos konkursos un starptautiskās sacensībās gūtās balvas un prēmijas, kuru kopējā vērtība gadā nepārsniedz 1000 latu, kā arī Baltijas asamblejas balvu laureātiem izmaksātā naudas prēmija un Ministru kabineta balva;

11) uzturnauda (alimentu);

12) summas, kas uz tiesas sprieduma pamata vai saskaņā ar notariālā akta veidā noslēgtu vienošanos par laulāto kopīgās mantas sadali saņemtas laulības šķiršanas sakarā;

13) atlīdzība likumdošanas aktos noteiktajā kārtībā par kaitējumu darbaspēju zaudējuma gadījumā, kas saistīts ar sakropļojumu vai citādu veselības bojājumu, kā arī apgādnieka zaudējuma sakarā;

14) darbinieka vai viņa radnieku (tuvinieku) nāves gadījumā darba devēja piešķirtais bērnu pabalsts, kura vērtība nepārsniedz 150 latu;

15) palīdzība stihiskas nelaiemes gadījumā vai citos ārkārtējos gadījumos, ja tā sniegta uz valsts vai pašvaldību pārvaldes institūciju lēmuma pamata;

16) kompensācijas izmaksas likumos un Ministru kabineta noteikto normu ietvaros, izņemot kompensāciju par neizmantoto atvaļinājumu;

16¹) komandējuma un darba brauciena izdevumu kompensācijas normas Ministru kabineta noteiktajā apmērā vai apmērā, kas noteikts valstī, kurā tiek veikti darba vai dienesta pienākumi (darba vieta atrodas citā valstī);

17) ar Ministru kabineta lēmumu noteiktā apgāde natūrā, kā arī summas, kas izmaksātas šīs apgādes vietā;

18) atlīdzība par asiņu nodošanu un cita veida donorpalīdzību;

19) *(izslēgts ar 01.12.2009. likumu);*

19¹) *(izslēgts ar 14.11.2008. likumu);*

19²) ienākumi no personīgā īpašuma (fiziskajai personai piederošas personiskai lietošanai paredzētas tādas kustamas lietas kā mēbeles, apģērbs un citas kustamas lietas) atsavināšanas, izņemot ienākumu no:

a) pārdošanai izgatavotas vai iegādātas lietas (ķermeņiskas vai bezķermeņiskas) pārdošanas,

b) kapitāla pieauguma un pārējā ienākuma no kapitāla;

c) metāllūžņu pārdošanas;

20) palīdzība, kas sniegta, pamatojoties uz arodbiedrības institūcijas lēmumu, no arodbiedrības naudas līdzekļiem, kuri veidojas no arodbiedrības biedru naudas maksājumiem un ārvalstu arodbiedrību ziedojumiem (dāvinājumiem) — gada neapliekamā minimuma apmērā;

21) *(izslēgts ar 19.12.2006. likumu);*

22) *(izslēgts ar 01.12.2009. likumu);*

23) *(izslēgts ar 19.12.2006. likumu);*

24) *(izslēgts ar 01.12.2009. likumu);*

25) palīdzība naudā vai citās lietās, vai pakalpojuma veidā, kas, pamatojoties uz reliģiskās organizācijas vai tās iestādes institūcijas (amatpersonas) lēmumu, sniegta no reliģiskās organizācijas vai tās iestādes naudas līdzekļiem, — gada neapliekamā minimuma apmērā;

26) preču un pakalpojumu loteriju laimesti;

27) palīdzība naudā vai citās lietās, vai pakalpojuma veidā, kas sniegta no sabiedriskā labuma organizācijas (izņemot reliģisko organizāciju) līdzekļiem, vai palīdzība, ko budžeta finansētas institūcijas, labdarības vai filantropiskas organizācijas sniegušas lietās, kurām piemērots atbrīvojums no muitas nodokļa, — gada neapliekamā minimuma apmērā. Palīdzība naudā, kas saņemta no sabiedriskā labuma organizācijas ārstniecības izdevumu segšanai, gada apliekamajā ienākumā netiek ietverta un ar nodokli netiek aplikta, ja attiecīgās summas izlietojums ārstniecības mērķiem ir apliecināts ar attaisnojuma dokumentiem, ko uzglabā sabiedriskā labuma organizācija;

28) kompensācija par īres līguma izbeigšanu un dzīvojamo telpu atbrīvošanu denacionalizēta vai likumīgajam īpašniekam atdota nama īrniekam, kurš attiecīgajā namā dzīvojis līdz īpašuma tiesību atjaunošanai likumīgajam īpašniekam (viņa mantiniekam);

29) ienākums, kas gūts, sniedzot palīdzību vai slepeni sadarbojoties ar operatīvās darbības subjektiem;

30) *(izslēgts ar 01.12.2009. likumu);*

31) uzturēšanas līdzekļi, kas saņemti no speciālās aizsardzības iestādes;

32) darba devēja darbiniekam piešķirts apbalvojums (arī atzinības raksts, goda raksts, pateicības raksts, diploms, medaļa, piemiņas kauss), kam nav atlīdzības nozīmes rakstura, bet ir morāla novērtējuma raksturs;

33) ienākums no nekustamā īpašuma atsavināšanas, kas maksātāja īpašumā (no dienas, kad attiecīgais nekustamais īpašums reģistrēts zemesgrāmatā) ir ilgāk par 60 mēnešiem un vismaz 12 mēnešus līdz atsavināšanas līguma noslēgšanas dienai ir personas deklarētā dzīvesvieta (kas nav deklarēta kā maksātāja papildu adrese). Ja nekustamais īpašums, kuru atsavina, ir mantots līgumiskā, testamentārā vai likumiskā ceļā no laulātā, šīs panta daļas izpratnē uzskatāms, ka nekustamais īpašums ir viņu pārdzīvojušā laulātā īpašumā no dienas, kad attiecīgais nekustamais īpašums reģistrēts zemesgrāmatā kā mantojuma atstājēja īpašums;

34) ienākums no nekustamā īpašuma atsavināšanas, kas radies saistībā ar mantas sadali laulības šķiršanas gadījumā, ja vismaz 12 mēnešus līdz atsavināšanas līguma noslēgšanas dienai tas ir bijis abu laulāto deklarētā dzīvesvieta (kas nav deklarēta kā papildu adrese);

35) dāvanas no fiziskajām personām:

a) pilnā apmērā - ja dāvinātāju ar maksātāju saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē. Minētā norma nav piemērojama, ja dāvanu dāvina saimnieciskās darbības ietvaros,

b) līdz 1000 latiem taksācijas gada laikā - ja dāvinātājs ir šā punkta "a" apakšpunktā neminēta fiziskā persona. Šī norma nav piemērojama, ja dāvanu dāvina fiziskā persona savas saimnieciskās darbības ietvaros, kā arī tad, ja fiziskā persona ir saņēmusi dāvanu ar atlīdzības raksturu Civillikuma izpratnē,

c) pilnā apmērā — neatkarīgi no tā, vai dāvinātāju ar maksātāju saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē, ja dāvinājums paredzēts un maksātājs to izlieto, lai segtu savus izdevumus par augstākās izglītības un visu pakāpju profesionālās izglītības iegūšanu, izdevumiem par specialitātes (profesijas, amata, aroda) iegūšanu valsts akreditētās Latvijas izglītības iestādēs, kā arī Eiropas Savienības dalībvalstu un Eiropas Ekonomikas zonas valstu mācību iestādēs vai apgūstot valsts akreditētās izglītības programmas,

d) pilnā apmērā — neatkarīgi no tā, vai dāvinātāju ar maksātāju saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē, ja dāvinājums paredzēts un maksātājs to izlieto, lai segtu savus izdevumus par medicīnas un ārstniecisko pakalpojumu izmantošanu, izņemot kosmētiskās operācijas;

35¹⁾ ienākums, kas gūts laika posmā no 2011.gada 1.janvāra līdz 2012.gada 31.decembrim aizdevuma (kredīta) saistību samazināšanas vai dzēšanas rezultātā, ja izpildās visi turpmāk šai punktā minētie nosacījumi:

a) saistību atmaksa ir (vai saistību rašanās brīdī bija) nodrošināta ar nekustamā īpašuma hipotēku,

b) ienākuma guvējs līdz 2009.gada 1.janvārim saistības ir uzņēmis nolūkā nodrošināt sevi (vai savu ģimeni) ar dzīvošanai paredzētu nekustamo īpašumu un izmantojis šo aizdevumu nekustamā īpašuma iegādei, būvniecībai, rekonstrukcijai vai uzlabošanai,

c) uz saistību samazināšanas vai dzēšanas dienu ienākuma guvēja īpašumā ir ne vairāk kā viens nekustamais īpašums, kura lietošanas veids vai funkcionālā izmantošana ir paredzēta dzīvošanai,

d) ienākuma guvējs (attiecībā uz aizdevēju) nav un nav bijis ar uzņēmumu saistīta persona likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" izpratnē,

e) aizdevēju un ienākuma guvēju nesaista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē;

36) uz tiesas sprieduma pamata no valsts budžeta izmaksājamās kompensācijas, kas nav saistītas ar darba attiecībām vai to pārtraukšanu vai kas nav kompensācijas par intelektuālo īpašumu un tiesībām uz to (autoratlīdzība, izpildītājlīdzība, zinātnes, literatūras un mākslas darbu, atklājumu, izgudrojumu un rūpniecisko paraugu autoru un viņu mantinieku honorāri) vai kompensācijas par tiesībām izmantot tiesības uz intelektuālo īpašumu;

36¹⁾ uz valsts pārvaldes iestādes vai pašvaldības iestādes, citas atvasinātas publisko tiesību juridiskās personas vai publiskās aģentūras iestādes lēmuma vai tiesas nolēmuma pamata saskaņā ar Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likumu izmaksājamais zaudējumu atlīdzinājums, kurš nav saistīts ar darba (dienesta) attiecībām vai to pārtraukšanu un kuram nav ienākuma gūšanas rakstura;

37) pabalsts likumos un Ministru kabineta noteikto normu ietvaros amatpersonas (darbinieka), karavīra ievainojuma, sakropļojuma vai citāda veselībai nodarīta kaitējuma gadījumā, kā arī karavīram veselības traucējuma gadījumā, ja tas gūts, pildot amata (dienesta, darba) pienākumus;

38) pabalsts likumos un Ministru kabineta noteikto normu ietvaros amatpersonas (darbinieka) nāves gadījumā, ja tā gājusi bojā, pildot amata (dienesta, darba) pienākumus, kuru izpilde ir saistīta ar risku, vai mirusi gada laikā pēc nelaimes gadījuma no tajā gūtajiem veselības traucējumiem;

39) pabalsts likumos un Ministru kabineta noteikto normu ietvaros karavīra nāves gadījumā, ja viņš gājis bojā, pildot dienesta pienākumus, vai miris gada laikā pēc nelaimes gadījuma no tajā gūtajiem veselības traucējumiem;

40) pabalsti par dienestu ārvalstīs Ministru kabineta noteikto normu ietvaros;

41) labums no darba devējam piederoša vai darba devēja rīcībā esoša vieglā pasažieru automobiļa izmantošanas, ja par šo automobili labuma gūšanas mēnesī ir samaksāts uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis;

42) atbalsts izmaksu segšanai Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta projekta īstenošanai.

2. Ja šā panta pirmās daļas 1., 10., 14., 16., 16.¹⁾, 20., 25., 27.punktā, 35.punkta "b" apakšpunktā, 37., 38., 39. un

40.punktā minētie ienākumi pārsniedz attiecīgās šajos punktos, kā arī šā panta 3.⁵ daļā noteiktās summas (normas) lielumu, pārsnieguma summa tiek aplikta ar nodokli.

3. Uz nerezidenta Latvijā gūto ienākumu nav attiecināmi šā panta noteikumi, izņemot nerezidentu, kurš ir citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents un kurš taksācijas gadā Latvijā guvis vairāk par 75 procentiem no saviem kopējiem ienākumiem, kā arī izņemot gadījumus, ja nerezidents ir guvis šā panta pirmās daļas 14. un 17.punktā minētos ienākumus vai šā panta pirmās daļas 16. un 16.¹ punktā minētās kompensāciju izmaksas, lai segtu personas izdevumus sakarā ar darba vai amata pienākumu veikšanu komandējumos vai darba braucienos.

3.¹ Šā panta pirmās daļas 1.punktā minētā lauksaimnieciskā ražošana šā likuma izpratnē ir augkopības (arī koku stādu audzēšana, sēņu audzēšana, savvaļas ogu audzēšana), lopkopības (arī truškopība, putnkopība, biškopība un zvērkopība), iekšējo ūdeņu zivsaimniecības (zivju audzēšana privātajās ūdenstilpēs vai fiziskajai personai lietošanā nodotajās ūdenstilpēs) un dārzkopības (arī puķkopība, siltumnīcu saimniecība) produkcijas ražošana. Par maksātāja saimniecības lauksaimnieciskās ražošanas produkciju šā likuma izpratnē uzskatāma augu vai dzīvnieku valsts produkcija, kas tiek realizēta sākotnējā (nepārstrādātā) veidā vai pēc pirmapstrādes. Maksātāja saimniecībā pārdošanai sagatavotā lauksaimnieciskās ražošanas produkcija var būt ar augstāku pārstrādes pakāpi, ja visa pārstrāde (izņemot lopu kaušanu) ir veikta pašā saimniecībā.

3.² Šā panta pirmās daļas 1.punktā minētie lauku tūrisma pakalpojumi šā likuma izpratnē ir lauku teritorijās vai lauku apdzīvotās vietās sniegtie viesu izmitināšanas pakalpojumi speciāli ierīkotās viesu izmitināšanas mītnēs vai citās pielāgotās telpās, kurās gultas vietu pamatskaits nepārsniedz 12 un gultas vietu papildu skaits nav lielāks par 6, kā arī ar tiem saistītie papildu pakalpojumi, kas balstās uz vietējiem kultūras un dabas resursiem.

3.³ *(Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)*

3.⁴ Šā panta pirmās daļas 4.punktu nepiemēro izmaksātajām apdrošināšanas atlīdzībām, ja apdrošināšanas prēmija ir bijusi iekļauta maksātāja saimnieciskās darbības izdevumos.

3.⁵ Šā panta pirmās daļas 1.punktā minētie ienākumi ietver arī valsts atbalsta vai Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai un lauku attīstībai ietvaros saņemtos maksājumus līdz 2000 latiem gadā.

4. Šā panta pirmās daļas 8.punktā minētā stipendija ir vienreizēja vai sistemātiski ilgākā laika posmā izmaksāta naudas summa personai:

- 1) kura vispārēju vai izvēlētu izglītības (studiju) programmu apgūst izglītības iestādē vai patstāvīgi;
- 2) tās apgādībā esošo personu izglītības (studiju) programmas apgūšanas veicināšanai izglītības iestādē;
- 3) tās pētniecības darba vai radošā darba atbalstam.

5. Šā panta pirmās daļas 7.punkta izpratnē pabalsti ir arī saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem piešķirtie mūža granti valsts emeritētajiem zinātniekiem un Kultūrkapitāla fonda piešķirtās mūža stipendijas kultūras un mākslas darbiniekiem par nopelniem kultūras un mākslas attīstībā.

6. Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā stipendijām no šā panta pirmās daļas 8.punktā minēto fondu vai starptautisko izglītības vai sadarbības programmu līdzekļiem piešķirams atbrīvojums no aplikšanas ar iedzīvotāju ienākuma nodokli.

7. *(Izslēgta ar 14.11.2008. likumu)*

8. Ja tiek atsavināts nekustamais īpašums, ko veido ēka vai būve un zeme, uz kuras atrodas ēka vai būve, bet uz šo zemi īpašuma tiesības iegūtas un zemesgrāmatā nostiprinātas vēlāk nekā uz ēku vai būvi, tad par nekustamā īpašuma iegādes brīdi uzskata dienu, kad ēka vai būve ierakstīta zemesgrāmatā.

9. Šā panta pirmās daļas 35.punkta “c” un “d” apakšpunktā paredzētais dāvinājums tiek saņemts tikai bezskaidras naudas norēķinu veidā, un tā izlietošanu izglītībai vai ārstniecībai dāvinājuma saņēmējs pamato attiecīgi ar šādiem dokumentiem, kas ir viņa rīcībā:

1) ārsta norīkojums vai slēdziens, kas apliecina ārstniecības nepieciešamību un ir maksātāja rīcībā, sākot ar dienu,

kad dāvinājums saņemts;

2) attaisnojuma dokumenti, kas apliecina dāvinājuma summas izlietošanu divu gadu laikā no dāvinājuma saņemšanas dienas norādītajam izglītības vai ārstniecības mērķim.

10. Ja maksātāja saistību samazināšanas vai dzēšanas rezultātā gūtajam ienākumam tiek piemērots šā panta pirmās daļas 35.punktā noteiktais atbrīvojums, šā panta pirmās daļas 35.1 punktā paredzētais atbrīvojums netiek piemērots.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.02.1996., 19.12.1996., 20.11.1997., 25.11.1999., 27.01.2000., 30.11.2000., 22.11.2001., 19.06.2003., 11.12.2003., 20.12.2004., 20.10.2005., 28.09.2006., 19.12.2006., 17.05.2007., 24.04.2008., 14.11.2008., 16.06.2009., 01.12.2009., 13.05.2010., 09.08.2010., 21.10.2010., 28.10.2010., 20.12.2010., 16.06.2011., 08.09.2011. un 22.09.2011. likumu, kas stājas spēkā 19.10.2011. Sk. Pārejas noteikumu 77.punktu)

10. pants. Attaisnotie izdevumi

1. Pirms ienākuma aplikšanas ar nodokli no gada aplikamo ienākumu apjoma tiek atskaitīti šādi maksātāja izdevumi:

1) nomaksātā sociālā nodokļa summa un valsts sociālās apdrošināšanas maksājumi vai pēc būtības līdzīgi citu Eiropas Savienības dalībvalstu vai Eiropas Ekonomikas zonas valstu normatīvajos aktos noteiktie maksājumi;

2) izdevumi par maksātāja un viņa ģimenes locekļu (gan tādu, kuru rezidences valsts ir Latvijas Republika, gan tādu, kuru rezidences valsts ir cita Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts) kvalifikācijas paaugstināšanu, specialitātes iegūšanu, izglītības iegūšanu, par medicīnas un ārstniecisko pakalpojumu izmantošanu un veselības apdrošināšanas prēmiju maksājumiem apdrošināšanas sabiedrībām, kas izveidotas un darbojas saskaņā ar Apdrošināšanas sabiedrību un to uzraudzības likumu. Minēto izdevumu sastāvu un normas nosaka Ministru kabinets;

3) summa, kas ziedojuma vai dāvinājuma veidā nodota budžeta iestādei vai Latvijas Republikā reģistrētai biedrībai, nodibinājumam, reliģiskai organizācijai vai to iestādei, kurai piešķirts sabiedriskā labuma organizācijas statuss, vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī, ar kuru Latvija ir noslēgusi konvenciju par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu, ja šī konvencija ir stājusies spēkā, reģistrētai nevalstiskai organizācijai, kura darbojas Latvijas sabiedriskā labuma organizācijas nosacījumiem pielīdzināmā statusā saskaņā ar attiecīgās Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts normatīvajiem aktiem;

4) zinātnes, literatūras un mākslas darbu, atklājumu, izgudrojumu un rūpniecisko paraugu autoru izdevumi, kuri saistīti ar šo darbu radīšanu, izdošanu, izpildīšanu vai citādu izmantošanu un par kuriem autori saņem autoratlīdzību (honorāru). Minēto izdevumu veidus, apmēru un piemērošanas kārtību nosaka Ministru kabinets;

5) saskaņā ar likumu "Par privātajiem pensiju fondiem" izveidotajos privātajos pensiju fondos vai citās Eiropas Savienības dalībvalstīs vai Eiropas Ekonomikas zonas valstīs reģistrētajos privātajos pensiju fondos izdarītās iemaksas, kas nepārsniedz 10 procentus no personas gada aplikamā ienākuma (šā panta otrajā daļā — no mēneša bruto darba samaksas, kas ir kalendārā mēneša darba samaksa pirms to summu atskaitīšanas, par kurām saskaņā ar šo likumu atļauts samazināt darbinieka aplikamo ienākumu, kā arī pirms jebkuru ieturējumu izdarīšanas);

6) apdrošināšanas prēmiju maksājumi, kas atbilstoši dzīvības apdrošināšanas līgumam (ar līdzekļu uzkrāšanu) izdarīti apdrošināšanas sabiedrībai, kura nodibināta un darbojas saskaņā ar Apdrošināšanas sabiedrību un to uzraudzības likumu, vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī reģistrētai apdrošināšanas sabiedrībai, ievērojot šā likuma 8.panta piektās daļas 1. un 3.punkta nosacījumus, un kas nepārsniedz 10 procentus no personas gada aplikamā ienākuma;

7) *(izslēgts ar 01.12.2009. likumu).*

1.¹ Nauda vai cita lieta, kuru fiziskā persona — nodokļa maksātājs — bez atlīdzības nodod budžeta iestādei vai šā panta pirmās daļas 3.punktā minētajai organizācijai tās statūtos, satversmē vai nolikumā noteikto mērķu sasniegšanai, šā panta izpratnē uzskatāma par ziedojumu, ja saņēmējam nav noteikts pretpienākums veikt darbības, kuras uzskatāmas par atlīdzību.

1.² Šā panta pirmās daļas 3.punktu nepiemēro, ja nodokļa maksātāja ziedojuma saņēmējam noteiktajā ziedojuma mērķī ietverta tieša vai netieša norāde uz konkrētu personu kā ziedoto līdzekļu saņēmēju, kas ir ar ziedotāju saistīta persona vai ziedotāja darbinieks, vai ziedotāja darbinieka ģimenes loceklis.

1.³ Šā panta pirmās daļas 3., 5. un 6.punktā minētie maksātāja attaisnotie izdevumi kopā nedrīkst pārsniegt 20 procentus no maksātāja apliekamā ienākuma lieluma.

1.⁴ Šā panta pirmās daļas 2.punktu nepiemēro, ja fiziskās personas izdevumi ir segti no šā likuma 9.panta pirmās daļas 27.punktā vai 35.punkta "c" vai "d" apakšpunktā minētā ienākuma.

1.⁵ Šā panta pirmās daļas 3.punktu nepiemēro, ja nodokļa maksātājs, kas ziedo Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī reģistrētai nevalstiskai organizācijai, vienlaikus ar deklarāciju nav iesniedzis Valsts ieņēmumu dienestam dokumentus, kas apliecina, ka:

1) ziedojuma saņēmējs ir rezidents kādā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī;

2) ziedojuma saņēmējam ir sabiedriskā labuma organizācijai pielīdzināms statuss rezidences valstī;

3) ziedojuma saņēmējs darbojas sabiedriskā labuma jomā, kas sniedz nozīmīgu labumu sabiedrībai vai kādai tās daļai, it sevišķi ja tā vērsta uz labdarību, cilvēktiesību un indivīda tiesību aizsardzību, pilsoniskas sabiedrības attīstību, izglītības, zinātnes, kultūras un veselības veicināšanu un slimību profilaksi, sporta atbalstīšanu, vides aizsardzību, palīdzības sniegšanu katastrofu gadījumos un ārkārtas situācijās, sabiedrības, it īpaši trūcīgo un sociāli mazaizsargāto personu grupu, sociālās labklājības celšanu;

4) vismaz 75 procenti no maksātāja ziedotās summas izlietoti sabiedriskā labuma mērķiem.

2. Pirms darbinieka ienākuma aplikšanas ar algas nodokli no mēneša ienākuma apjoma tiek atskaitīti šā panta pirmās daļas 1., 5. un 6.punktā minētie maksājumi.

3. No nerezidentu apliekamā ienākuma ir tiesības atskaitīt tikai šā panta pirmās daļas 1., 3., 4., 5. un 6.punktā minētos attaisnotos izdevumus.

4. Nerezidentam, kurš ir citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents un taksācijas gadā Latvijā guvis vairāk nekā 75 procentus no saviem kopējiem ienākumiem, nepiemēro šā panta trešo daļu.

5. Šā panta pirmās daļas 1., 2., 3., 5. un 6.punktā minētos izdevumus nepiemēro mikrouzņēmuma — mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja — darbinieka un īpašnieka ienākumam no mikrouzņēmuma, ienākumiem, kuriem piemērojama šā likuma 15.panta 3.¹ daļā un septītajā daļā noteiktā nodokļa likme, un šā likuma 8.panta ceturtajā daļā minētajam ienākumam. Šā panta pirmajā daļā minētos izdevumus nepiemēro saimnieciskās darbības ienākumiem, par kuriem tiek maksāta patentmaksā vai fiksētais ienākuma nodoklis.

6. Ja dzīvības apdrošināšanas līgums (ar līdzekļu uzkrāšanu) tiek izbeigts pirms termiņa, nerasniedzot šā likuma 8.panta piektās daļas 1.punktā noteikto piecu gadu darbības termiņu, šā panta pirmās daļas 6.punktu nepiemēro par visiem minētā līguma darbības gadiem.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.1996., 25.11.1999., 30.11.2000., 22.11.2001., 11.12.2003., 20.12.2004., 20.10.2005., 19.12.2006., 17.05.2007., 08.11.2007., 01.12.2009., 13.05.2010., 09.08.2010., 20.12.2010. un 22.09.2011. likumu, kas stājas spēkā 19.10.2011.)

11. pants. No saimnieciskās darbības gūtā apliekamā ienākuma noteikšana

1. Fiziskās personas ienākums no saimnieciskās darbības tiek aprēķināts kā šajā pantā noteikto ieņēmumu un ar to gūšanu saistīto izdevumu starpība.

1.¹ Par fiziskās personas saimniecisko darbību ir uzskatāma jebkura darbība, kas vērsta uz preču ražošanu, darbu izpildi, tirdzniecību un pakalpojumu sniegšanu par atlīdzību. Saimnieciskā darbība ietver arī ar uzņēmuma līguma izpildi saistīto darbību, profesionālo darbību, nekustamā īpašuma apsaimniekošanu, komercaģenta, māklera un individuālā komersanta darbību, kā arī fiziskās personas īpašumā esoša individuālā uzņēmuma (arī zemnieka un zvejnieka saimniecības) darbību.

1.² Profesionālā darbība ir jebkura neatkarīga profesionālu pakalpojumu sniegšana ārpus darba tiesiskajām attiecībām, arī zinātniskā, literārā, pasniedzēja, aktiera, režisora, ārsta, zvērināta advokāta, zvērināta revidenta, zvērināta notāra, zvērināta mērnieka, zvērināta taksatora, mākslinieka, komponista, mūziķa, konsultanta, inženiera, zvērināta tiesu izpildītāja, grāmatveža vai arhitekta darbība.

1.³ Fiziskās personas darbība kvalificējama kā saimnieciskā darbība, ja tā atbilst vienam no šādiem kritērijiem:

1) darījumu regularitāte un sistemātiskums (trīs un vairāk darījumi taksācijas periodā vai pieci un vairāk darījumi trijos taksācijas periodos);

2) ieņēmumi no darījuma pārsniedz 10 000 un vairāk latu taksācijas gadā, izņemot ienākumus no personīgā īpašuma atsavināšanas atbilstoši šā likuma 9.panta pirmās daļas 19.² punktam;

3) darbības ekonomiskā būtība vai personas īpašumā esošo lietu apjoms norāda uz sistemātisku darbību ar mērķi gūt atlīdzību.

1.⁴ Fiziskās personas ienākuma gūšana no kapitāla un ienākuma gūšana no fiziskās personas īpašumā esoša augoša meža atsavināšanas izcīšanai un tajā iegūto kokmateriālu atsavināšanas nav kvalificējama par saimniecisko darbību, ja izdevumi, kas saistīti ar šā ienākuma gūšanu, nav atzīti par saimnieciskās darbības izdevumiem.

2. Ieņēmumos, kas gūti no saimnieciskās darbības, tiek ieskaitīti:

1) ieņēmumi no preču, darbu un pakalpojumu pārdošanas;

2) ieņēmumi no īpašuma un telpu iznomāšanas vai izīrēšanas;

2¹) pārpalikuma daļa, kuru saņem normatīvajos aktos noteiktajiem kritērijiem par atbalsta saņemšanu lauku attīstībai atbilstošas lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības biedrs, atbilstoši viņa izmantoto kooperatīvās sabiedrības pakalpojumu apjomam;

3) summas, kas saņemtas soda naudas veidā;

4) citi saimnieciskās darbības ieņēmumi.

3. Izdevumos, ja tie saistīti ar taksācijas gada ienākuma gūšanu no saimnieciskās darbības, tiek ieskaitīti:

1) izdevumi par iegādātām izejvielām, materiāliem, pusfabrikātiem, izstrādājumiem, par inventāru, kura vērtība nepārsniedz 300 latu, par precēm, kurināmo un enerģiju;

2) izdevumi, kas saistīti ar algotā darbaspēka izmantošanu likumdošanas aktos atļautajos gadījumos;

3) komandējumu, reklāmas, kancelejas, pasta, telegrāfa, teleksa, telefaksa, mārketinga un mākslas darbu taksācijas izdevumi;

4) pamatlīdzekļu nolietojums, ko aprēķina saskaņā ar šā likuma 11.⁵ pantu un likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 13.pantu;

5) izdevumi, kas saistīti ar pamatlīdzekļu kārtējo remontu;

6) nomas un īres maksa;

7) valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas par darbiniekiem, kā arī atbilstoši šā likuma 8.panta piektās daļas noteikumiem par darbiniekiem iemaksātās dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju summas un iemaksas privātajos pensiju fondos atbilstoši licencētiem pensiju plāniem un dzīvības, veselības un negadījumu apdrošināšanas (bez līdzekļu uzkrāšanas) prēmiju summas;

7¹) obligātās apdrošināšanas prēmiju maksājumi par saimnieciskajā darbībā izmantotiem pamatlīdzekļiem;

8) izdevumi par darbinieku izglītošanu un kvalifikācijas paaugstināšanu;

9) citu personu veikto ražošanas rakstura darbu un no citām personām saņemto pakalpojumu izmaksas, izņemot kapitālieguldījumu izmaksas;

10) procentu maksa par banku kredīta vai līzings pakalpojumu izmantošanu, izņemot soda naudas maksājumus;

- 11) maksa par licenci;
  - 12) zaudējumi tiesas noteiktajā apmērā, kuri nodarīti līgumpartneriem, neizpildot vai pienācīgi neizpildot savas saistības;
  - 13) Latvijas Republikā noteikto nodokļu (izņemot iedzīvotāju ienākuma nodokli un pievienotās vērtības nodokli) un nodevu (izņemot valsts nodevu par prasības pieteikumu tiesā) maksājumi valsts vai pašvaldības budžetā;
  - 14) meža atjaunošanas izmaksas 25 procentu apmērā, ja ir noslēgta vienošanās attiecīgi ar meža īpašnieku vai tiesisko valdītāju par meža atjaunošanu un meža atjaunošanas izmaksas netiks iekļautas saimnieciskās darbības izdevumos;
  - 14¹) ar kokmateriālu sagatavošanu un atsavināšanu saistītās izmaksas 50 procentu apmērā no kokmateriālu atsavināšanas ieņēmumiem, ja šīs izmaksas netiek dokumentāri pamatotas;
  - 15) citi izdevumi, kas saistīti ar saimniecisko darbību un nepieciešami tās nodrošināšanai, saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem.
4. Ar saimniecisko darbību saistītajos izdevumos netiek ieskaitīti izdevumi, kas atbilstoši likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 5.pantam nav uzskatāmi par tādiem izdevumiem, kas ir tieši saistīti ar saimniecisko darbību.
5. *(Izslēgta ar 19.12.2006. likumu.)*
6. Apliekamajā ienākumā netiek ietverti lauksaimniecības produkti (pašpatēriņš), ko savām vajadzībām izlietojis maksātājs un viņa ģimenes locekļi, kā arī personas, kuras ar maksātāju ir radniecībā līdz trešajai pakāpei vai svainībā līdz otrajai pakāpei.
7. *(Izslēgta ar 22.09.2011. likumu)*
8. *(Izslēgta ar 13.05.2010. likumu)*
9. Fiziskās personas taksācijas gada saimnieciskās darbības zaudējumi, kas radušies sakarā ar to, ka taksācijas gada ieņēmumi ir mazāki nekā izdevumi un izmaksas, sedzami hronoloģiskā secībā no nākamo triju taksācijas gadu saimnieciskās darbības apliekamā ienākuma. Ieņēmumu, kā arī izdevumu un izmaksu lielumu nosaka atbilstoši šā panta noteikumiem.
- 9.¹ Fiziskās personas taksācijas gada saimnieciskās darbības zaudējumus, kas radušies maksātājam — mikrouzņēmuma īpašniekam, kad tas bija mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs, nedrīkst pārnest uz nākamajiem taksācijas gadiem, nosakot saimnieciskās darbības apliekamo ienākumu.
10. Individuālais komersants vai fiziskās personas īpašumā esošs individuālais uzņēmums (arī zemnieka un zvejnieka saimniecība), kas reģistrēts un veic saimniecisko darbību saskaņā ar Reģionālās attīstības likumu noteiktā īpaši atbalstāmajā teritorijā, šīs fiziskās personas taksācijas gada saimnieciskās darbības zaudējumus, kas radušies laikposmā, kad attiecīgajai teritorijai ir īpaši atbalstāmās teritorijas statuss, sedz hronoloģiskā secībā no nākamo sešu taksācijas gadu saimnieciskās darbības apliekamā ienākuma. Ieņēmumu, kā arī izdevumu un izmaksu lielumu nosaka atbilstoši šā panta noteikumiem.
11. *(Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)*
12. Ja maksātājam nerodas saimnieciskās darbības izdevumi vai tie ir nebūtiski, maksātājs, gūstot ienākumu no īpašuma (iznomājot vai izīrējot nekustamo īpašumu (arī pārdodot īres tiesības), nododot lietu tālāk apakšnomniekam vai apakšīrniekam, iznomājot kustamo mantu vai gūstot samaksu par dabas resursu izmantošanu vai izmantošanas aprobežojumiem, vai gūstot ienākumu no kustamas lietas atsavināšanas, kas atbilst tikai šā panta 1.³ daļas 2.punktam), var neregistrēties Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicējs. Šajā gadījumā maksātājs nav tiesīgs piemērot saimnieciskās darbības izdevumus un tajos iekļaut ar īpašuma uzturēšanu un pārvaldīšanu saistītos izdevumus, izņemot nekustamā īpašuma nodokļa maksājumus par attiecīgo nekustamo īpašumu. Maksātājs veic saimnieciskās darbības ieņēmumu uzskaiti. Saimnieciskās darbības ieņēmumus maksātājs hronoloģiskā secībā uzskaita ieņēmumu uzskaites reģistrā, kurā norāda ieraksta kārtas numuru, datumu, attaisnojuma dokumenta numuru un datumu, darījuma dalībnieku (fiziskās personas vārdu un uzvārdu, juridiskās personas nosaukumu), darījuma aprakstu, darījuma summu un citu nepieciešamo informāciju.

13. Maksātāji, kas no piemājas saimniecības vai personīgās palīgsaimniecības gūst ienākumu, kurš saskaņā ar šā likuma 9.panta pirmās daļas 1.punktu nepārsniedz 2000 latus gadā, vai gūst ienākumus no sēņošanas, ogošanas vai savvaļas ārstniecības augu un ziedu vākšanas, var neregistrēties kā saimnieciskās darbības veicēji. Maksātāji, kas gūst ienākumu no piemājas saimniecības vai personīgās palīgsaimniecības lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumiem, nodrošina uzskaiti, lai noteiktu, kad minētie ienākumi sasniedz 2000 latus gadā.

14. Šā panta noteikumus, izņemot 9.¹ daļu, nepiemēro maksātājam, kurš ir izvēlējis maksāt mikrouzņēmumu nodokli saskaņā ar Mikrouzņēmumu nodokļa likumu.

15. Saimnieciskās darbības izdevumi, kas attiecas uz taksācijas periodiem, kuros maksātājs bija mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs, netiek ņemti vērā, nosakot ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamo ienākumu no saimnieciskās darbības.

16. Maksātāji, kas kārtro grāmatvedības uzskaiti vienkāršā ieraksta sistēmā, valsts atbalsta lauksaimniecībai vai Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai un lauku attīstībai summas, kuras atbilstoši atbalsta nosacījumiem piešķirtas, lai kompensētu pamatlīdzekļa iegādes izdevumus, saimnieciskās darbības ieņēmumos iekļauj pakāpeniski vairāku taksācijas gadu laikā atbilstoši attiecīgajā taksācijas gadā nodokļa aprēķināšanas vajadzībām noteiktajai attiecīgā pamatlīdzekļa nolietojuma vērtībai. Ja saņemtā valsts atbalsta lauksaimniecībai vai Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai un lauku attīstībai summa daļēji sedz pamatlīdzekļa iegādes vai izveidošanas izmaksas, to iekļauj attiecīgo pārskata gadu ieņēmumos atbilstoši tām šā pamatlīdzekļa kārtējā gada nolietojuma un vērtības norakstījumu summu daļām, kuras attiecas uz saņemto valsts atbalstu lauksaimniecībai vai Eiropas Savienības atbalstu lauksaimniecībai un lauku attīstībai.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.1996., 02.10.1997., 20.11.1997., 25.11.1999., 22.11.2001., 11.12.2003., 10.03.2005., 20.10.2005., 28.09.2006., 19.12.2006., 17.05.2007., 08.11.2007., 14.11.2008., 01.12.2009., 13.05.2010., 09.08.2010. un 22.09.2011. likumu, kas stājas spēkā 19.10.2011. Sk. Pārejas noteikumu 45. un 77.punktu)

11.¹ pants. Īpaši noteikumi saimnieciskās darbības ienākuma noteikšanai maksātājiem, kas kārtro grāmatvedību divkāršā ieraksta sistēmā

1. Maksātājs, kas atbilstoši likumam "Par grāmatvedību" kārtro grāmatvedību divkāršā ieraksta sistēmā, saimnieciskās darbības ienākumu nosaka, koriģējot šajā pantā noteiktajā kārtībā ieņēmumu un izdevumu pārskatā uzrādīto ieņēmumu un izdevumu starpību (turpmāk šajā pantā — rezultāts).

2. Maksātājs, kas atbilstoši likumam "Par grāmatvedību" izvēlas kārtot grāmatvedību divkāršā ieraksta sistēmā, saimnieciskās darbības ienākuma noteikšanai darījumus un notikumus atzīst tajā periodā, kad tie notiek, neatkarīgi no tā, kad tiek veikti norēķini, un gatavo bilanci un ieņēmumu un izdevumu pārskatu saskaņā ar likuma "Par grāmatvedību" 13.panta sesto daļu.

3. Rezultātu palielina (negatīva rezultāta gadījumā — samazina) par tiem izdevumiem (izdevumu daļu), kuri nav tieši saistīti ar maksātāja (tā individuālā uzņēmuma) saimniecisko darbību saskaņā ar likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 5.pantu.

4. Rezultātu palielina (negatīva rezultāta gadījumā — samazina) par:

1) soda naudām, līgumsodiem un naudas sodiem izmantoto summu, arī soda sankciju (nokavējuma naudas) summu, kas aprēķināta saskaņā ar likumu "Par nodokļiem un nodevām" un konkrēto nodokļu likumiem;

2) neatlīdzinātajām iztrūkumu vai izlaupījumu summām:

a) kas pārsniedz 100 latus, ja par notikušo nav ziņots tiesībsargājošām iestādēm, kuras pieņēmušas lēmumu par kriminālprocesa uzsākšanu vai atteikšanu uzsākt kriminālprocesu, vai

b) pārsniedz maksātāja plānoto zudumu normu, kas aprēķināta, pamatojoties uz iepriekšējo triju taksācijas gadu faktiskajiem zudumiem;

3) procentu maksājumu daļu, kas pārsniedz procentu maksājumu summas daļu, kura aprēķināta, parādu saistībai piemērojot Centrālās statistikas pārvaldes noteikto pirmstaksācijas perioda pēdējā mēneša vidējo īstermiņa kredītu likmi kredītiestādēs, kas reizināta ar koeficientu 1,2, ja procentu maksājums tiek veikts starp maksātāju un uzņēmumu, ja maksātājs ir ar uzņēmumu saistīta persona likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 1.panta piektās daļas izpratnē;

4) bezcerīgo (zaudēto, bez cerībām tos kādreiz atgūt) parādu summām, kas tieši iekļautas izmaksās, ja tās neatbilst šā likuma 11.³ pantā noteiktajiem nosacījumiem debitoru parādu atzīšanai par zaudētajiem parādiem, kā arī citos 11.³ pantā noteiktajos gadījumos;

5) maksātāja ārvalstīs samaksāto iedzīvotāju ienākuma nodokļa (vai tam atbilstoša nodokļa) summu;

6) maksājumu summu par prettiesisku dabas resursu ieguvi vai lietošanu;

7) darbinieku labā izdarītajām iemaksām privātajos pensiju fondos atbilstoši licencētiem pensiju plāniem un iemaksātajām apdrošināšanas prēmiju summām par darbinieku dzīvības apdrošināšanu (ar līdzekļu uzkrāšanu) saskaņā ar šā likuma 8.panta piekto daļu, ja maksātājam taksācijas perioda pēdējā dienā ir nodokļu parādi;

8) maksātāja iedzīvotāju ienākuma nodokli (arī iedzīvotāju ienākuma nodokļa avansa maksājumiem), ja tā samaksa veikta no saimnieciskajai darbībai nodalītajiem līdzekļiem;

9) apdrošināšanas prēmijas maksājumiem, kas veikti apdrošināšanas sabiedrībām, kuras izveidotas un darbojas ārpus Eiropas Savienības un Eiropas Ekonomikas zonas valstīm;

10) darbinieku labā privātajos pensiju fondos izdarītajām iemaksām, ja tās iemaksātas pensiju fondos, kas izveidoti un darbojas ārpus Eiropas Savienības un Eiropas Ekonomikas zonas valstīm;

11) 60 procentiem no reprezentācijas izdevumiem izmantotās summas. Šā panta izpratnē reprezentācijas izdevumi ir nodokļa maksātāja izdevumi tā prestiža veidošanai un uzturēšanai sabiedrībā pieņemto standartu līmenī. Tie ietver izdevumus publisku konferenču, uzņemšanu un maltīšu rīkošanai, kā arī izdevumus maksātāju reprezentējošu priekšmetu izgatavošanai.

5. Maksātājs rezultātu palielina (negatīva rezultāta gadījumā — samazina) par saskaņā ar likumu "Par grāmatvedību" un tam pakārtotajiem normatīvajiem aktiem pārskata gadā norakstīto pamatlīdzekļu nolietojuma un norakstīto nemateriālo ieguldījumu vērtību summu, bet samazina (negatīva rezultāta gadījumā — palielina) — par saskaņā ar šā likuma 11.⁵ panta un likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 13.panta prasībām aprēķināto pamatlīdzekļu nolietojuma un norakstīto nemateriālo ieguldījumu vērtību summu.

5.¹ Nosakot saimnieciskās darbības ienākumu, neņem vērā bilances posteņu pārvērtēšanas rezultātus, izņemot aktīvu pārvērtēšanu sakarā ar ārvalstu valūtas kursa maiņu. Aktīvus un pasīvus, kuru nominālvērtība izteikta ārvalstu valūtā, novērtē latos pēc Latvijas Bankas noteiktā ārvalstu valūtas kursa taksācijas gada pēdējā kalendāra dienā, un, nosakot saimnieciskās darbības ienākumu, ņem vērā attiecīgos ienākumus vai zaudējumus.

6. *(Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)*

7. Ja maksātājs gūst ienākumu no lauksaimnieciskās ražošanas vai lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas, tas samazina saimnieciskās darbības ienākumu par šā likuma 9.panta pirmās daļas 1.punktā minēto neapliekamo ienākumu no lauksaimnieciskās ražošanas vai lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas. Ja maksātājs gūst ienākumu no lauksaimnieciskās ražošanas vai lauku tūrisma pakalpojumiem un citiem saimnieciskās darbības veidiem, tas samazina saimnieciskās darbības ienākumu par šā likuma 9.panta pirmās daļas 1.punktā minēto neapliekamo ienākumu no lauksaimnieciskās ražošanas vai lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas proporcionāli lauksaimnieciskās ražošanas vai lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas ieņēmumiem kopējos saimnieciskās darbības ieņēmumos.

8. Maksātāja taksācijas gada saimnieciskās darbības zaudējumi (negatīvs saimnieciskās darbības ienākums) sedzami hronoloģiskā secībā no nākamo triju taksācijas gadu saimnieciskās darbības apliekamā ienākuma.

9. *(Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)*

10. Maksātājs, kas uzsācis kārtot grāmatvedību divkāršā ieraksta sistēmā, to dara vismaz piecus taksācijas gadus pēc kārtas.

11. Šā panta noteikumus, izņemot otro daļu, nepiemēro maksātājam, kurš ir izvēlējis maksāt mikrouzņēmumu nodokli saskaņā ar Mikrouzņēmumu nodokļa likumu.

12. Fiziskās personas taksācijas gada saimnieciskās darbības zaudējumus, kas radušies maksātājam — mikrouzņēmuma īpašniekam, kad tas bija mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs, nedrīkst pārnest uz nākamajiem

taksācijas gadiem, nosakot saimnieciskās darbības apliekamo ienākumu.

13. Saimnieciskās darbības izdevumi, kas attiecas uz taksācijas periodiem, kuros maksātājs bija mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs, netiek ņemti vērā, nosakot ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamo ienākumu no saimnieciskās darbības.

(19.12.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.11.2007., 01.12.2009. un 01.09.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.09.2010. Sk. Pārejas noteikumu 45. un 61.punktu)

11.² pants. Īpaši noteikumi fiziskās personas — individuālā uzņēmuma (arī zemnieka un zvejnieka saimniecības) īpašnieka — saimnieciskās darbības ienākuma noteikšanai

(Izslēgts ar 19.12.2006. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2007.)

11.³ pants. Zaudētie parādi

1. Debitoru parākus var uzskatīt par zaudēto parādu summām, ja ievēroti pirmie divi un viens no pārējiem šajā daļā minētajiem nosacījumiem:

- 1) ienākums, kas attiecas uz šiem parādiem, pirms tam ir iekļauts saimnieciskās darbības ienākuma aprēķinā;
- 2) debitors ir Latvijas nodokļu maksātājs — rezidents vai pastāvīgā pārstāvniecība, vai to valstu rezidents, ar kurām Latvija ir noslēgusi konvencijas par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu, ja šīs konvencijas ir stājušās spēkā, vai arī Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents;
- 3) debitors ir valsts vai pašvaldības kapitālsabiedrība, kas likvidēta atbilstoši attiecīgas institūcijas lēmumam;
- 4) ir tiesas spriedums par parāda piedziņu no debitora un tiesu izpildītāja akts par piedziņas neiespējamību un komercsabiedrība — debitors ir izslēgta no Komercreģistra;
- 5) ir tiesas spriedums par parāda piedziņu no debitora — fiziskās personas — un tiesu izpildītāja akts par piedziņas neiespējamību vai arī debitora parāda piedziņa tiesas ceļā nav iespējama lietderības apsvērumu dēļ sakarā ar to, ka debitora parāda summa ir mazāka nekā ar tās atgūšanu saistītie izdevumi, un iepriekš ir veikti pasākumi parāda atgūšanai, ievērojot nosacījumu, ka katra atsevišķā debitora parāda summa nepārsniedz 100 latus.

2. Ja izpildīti šā panta pirmās daļas 1. un 2.punktā noteiktie nosacījumi, rezultātu samazina (negatīva rezultāta gadījumā — palielina) par pusi no zaudētās parāda summas, kad debitoram ir uzsākta bankrota procedūra. Atlikušo zaudētā parāda summu drīkst iekļaut saimnieciskās darbības izdevumos pēc attiecīgā debitora bankrota procedūras pabeigšanas (ir tiesas lēmums par bankrota procedūras pabeigšanu).

3. Ja maksātājam (tā individuālajam uzņēmumam) norēķinu kontā atradās naudas summas konta turētāja bankrota brīdī, tad piemēro likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 9.panta otro un trešo daļu.

4. Rezultātu palielina (negatīva rezultāta gadījumā — samazina) par starpību starp zaudētā parāda summu un to naudas summu, kas iegūta no savu prasījuma tiesību nodošanas citām personām, ja nodokļa maksātājs savas prasījuma tiesības attiecībā uz zaudēto parādu, kas atbilst šajā pantā minētajiem nosacījumiem, ir nodevis citām personām.

5. Apliekamo ienākumu nedrīkst samazināt par parāda summām, kas radušās taksācijas gadā, kurā saimnieciskās darbības veicējs, individuālais komersants, individuālais uzņēmums, kā arī zemnieka vai zvejnieka saimniecība bija mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas grozīta ar 09.08.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.09.2010. Sk. Pārejas noteikumu 45.punktu)

11.⁴ pants. Stihisku nelaimju rezultātā un citādā piespiedu kārtā ciestie saimnieciskās darbības zaudējumi

1. Stihiskas nelaimes rezultātā vai citādā piespiedu kārtā radies pamatlīdzekļu zaudējums tiek uzskatīts par šo pamatlīdzekļu nomaiņu pret naudas summu, kas ir vienāda ar kompensāciju par attiecīgo pamatlīdzekli, ja šajā pantā nav noteikts citādi.

2. Nosakot saimnieciskās darbības ienākumu, ienākumus no kompensācijas par stihiskas nelaimes rezultātā vai citādā piespiedu kārtā zaudētu zemi, ēkām, to daļām un būvēm neņem vērā, ja 12 mēnešu laikā no kompensācijas saņemšanas dienas saņemtā kompensācijas summa tiek reinvestēta tādos pašos vai līdzīgos pamatlīdzekļos. Tāpat

neņem vērā ienākumu no katras kompensācijas daļas, kas 12 mēnešu laikā ir reinvestēta tādos pašos vai līdzīgos pamatlīdzekļos, ja minētā kompensācija ir izmaksāta pa daļām.

3. Ja tiek izpildīts šā panta otrajā daļā minētais nosacījums, pamatlīdzekļa bilances vērtība (maksātājam, kas kārtro grāmatvedības uzskaiti vienkāršā ieraksta sistēmā, — atlikusī vērtība nodokļa aprēķināšanas vajadzībām) ir vienāda ar zaudētā pamatlīdzekļa bilances vērtību, kurai pieskaitīta summa, par kādu jauniegādātā pamatlīdzekļa vērtība pārsniedz kompensāciju par zaudēto pamatlīdzekli.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2007.)

11.⁵ pants. Īpaši noteikumi taksācijas gadā norakstāmā pamatlīdzekļu nolietojuma un atsevišķu saimnieciskās darbības izdevumu veidu noteikšanai

1. Pamatlīdzekļu nolietojumu, nosakot apliekamo ienākumu, aprēķina par katru pamatlīdzekli atsevišķi saskaņā ar likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 13.pantu.

2. Ja maksātājam piederošie pamatlīdzekļi saimnieciskajā darbībā tiek izmantoti daļēji, to vērtības nolietojumu nodokļa aprēķināšanas vajadzībām aprēķina proporcionāli attiecīgā pamatlīdzekļa izmantošanai saimnieciskajā darbībā. Šādi aprēķināto nolietojumu maksātājs iekļauj saimnieciskās darbības izdevumos tikai tad, ja proporciju var objektīvi noteikt un tā tiek dokumentāri pamatota. Ja minēto proporciju nevar objektīvi noteikt un tā netiek dokumentāri pamatota, maksātājs saimnieciskās darbības izdevumos iekļauj 50 procentus no aprēķinātā pamatlīdzekļa nolietojuma.

3. Ja maksātājam piederoša ēka (tās daļa) daļēji tiek izmantota saimnieciskajā darbībā, tās nolietojumu aprēķina proporcionāli saimnieciskajā darbībā izmantotās daļas platības īpatsvaram ēkas (tās daļas) kopējā platībā.

4. Aprēķinot personīgā vieglā automobiļa (izņemot vieglo automobili ar speciālo aprīkojumu) vērtības nolietojumu, izdevumos ietver aprēķināto nolietojumu proporcionāli saimnieciskās darbības vajadzībām nobraukto kilometru skaitam, bet ne vairāk par 70 procentiem.

4.¹ Šā panta otro un ceturto daļu nepiemēro, ja par personīgo vieglo automobili (izņemot reprezentatīvo vieglo automobili likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" izpratnē) ir samaksāts uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis. Pamatlīdzekļa nolietojumu aprēķina kā saimnieciskajā darbībā izmantotam transportlīdzeklim.

5. Ja maksātājs saimnieciskās darbības veikšanai izmanto telpas vai mantu, kura tiek izmantota arī tā personīgajam patēriņam, saimnieciskās darbības izmaksas var ieskaitīt tikai to ar šo telpas vai mantas izmantošanu saistīto izdevumu daļu, kas attiecas uz saimniecisko darbību, ja iespējams objektīvi noteikt šādu proporciju un to dokumentāri pamatot. Ja minēto proporciju nevar objektīvi noteikt un dokumentāri pamatot, maksātājs saimnieciskās darbības izdevumos iekļauj 70 procentus no attiecīgajiem saimnieciskās darbības izdevumiem.

6. Personīgā vieglā automobiļa (izņemot vieglo automobili ar speciālo aprīkojumu) ekspluatācijas izmaksas (arī izdevumus par degvielu) izdevumos ietver proporcionāli saimnieciskās darbības vajadzībām nobraukto kilometru skaitam, pamatojoties uz detalizēti izstrādātiem maršrutiem, bet ne vairāk kā par 70 procentiem. Ja maksātājam nav atbilstoši noformētu attaisnojuma dokumentu, izdevumos ietver ne vairāk par 50 procentiem no faktiskajām izmaksām.

6.¹ Ja maksātājs par personīgo vieglo automobili (izņemot reprezentatīvo vieglo automobili likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" izpratnē) maksā uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokli, šā panta sesto daļu nepiemēro, bet šā transportlīdzekļa degvielas iegādes izdevumus iekļauj saimnieciskās darbības izdevumos, pamatojoties uz faktiski nobraukto kilometru skaitu katrā mēnesī, par kuru veikti minētie maksājumi, bet ne vairāk par maksātāja noteikto degvielas patēriņa normu uz 100 kilometriem, kas nepārsniedz izgatavotāj rūpnīcas norādīto pilsētas cikla degvielas patēriņa normu vairāk kā par 20 procentiem.

6.² Ja maksātājs par personīgo vieglo automobili (izņemot reprezentatīvo vieglo automobili likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" izpratnē) maksā uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokli, ekspluatācijas izdevumus (izņemot izdevumus par degvielu) attiecina uz saimnieciskās darbības izdevumiem.

6.³ Pie izdevumiem, kas ir tieši saistīti ar saimniecisko darbību, pieskaita zemnieku vai zvejnieku saimniecības izdevumus, kas saistīti ar vieglā automobiļa (izņemot reprezentatīvo vieglo automobili likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" izpratnē) ekspluatāciju. Viegļā automobiļa degvielas iegādes izdevumus zemnieku vai zvejnieku saimniecības iekļauj saimnieciskās darbības izdevumos, pamatojoties uz faktiski nobraukto kilometru skaitu katrā mēnesī saskaņā ar nodokļa maksātāja noteikto degvielas patēriņa normu uz 100 kilometriem, kas

nepārsniedz izgatavotājrūpnīcas norādīto pilsētas cikla degvielas patēriņa normu vairāk kā par 20 procentiem.

7. Saimnieciskās darbības izdevumos ietver kompensācijas īrniekiem par dzīvojamo telpu atbrīvošanu un īres līguma laušanu sakarā ar dzīvojamās telpas kapitālo remontu vai telpu pārbūvi saimnieciskās darbības veikšanai.

8. Maksātājs, kurš par iepriekšējiem taksācijas periodiem ir maksājis fiksēto ienākuma nodokli vai patentmaksu, vai atbilstoši Mikrouzņēmumu nodokļa likumam mikrouzņēmumu nodokli, pirms uzsāk šā likuma 11. vai 11.¹ panta piemērošanu ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamā ienākuma noteikšanai, pamatlīdzekļu atlikušo vērtību uz taksācijas gada sākumu nosaka, no pamatlīdzekļu iegādes vai izveidošanas vērtības atskaitot aprēķināto nolietojumu par pirmstaksācijas periodiem saskaņā ar likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 13.pantu.

9. Nosakot taksācijas gada apliekamo ienākumu, ņem vērā tikai izdevumus, kas pamatojas uz maksātāja faktiskajiem izdevumiem.

(19.12.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.11.2007., 01.12.2009., 09.08.2010. un 20.12.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

11.⁶ pants. Īpaši noteikumi ienākuma noteikšanai no saimnieciskajā darbībā izmantota nekustamā īpašuma atsavināšanas vai pārklassificēšanas par personiskajām vajadzībām izmantojamu lietu

1. Ja nekustamais īpašums atsavināšanas dienā tiek izmantots kā saimnieciskās darbības pamatlīdzeklis, ieņēmumus no nekustamā īpašuma atsavināšanas ņem vērā, nosakot saimnieciskās darbības ienākumu.

2. Ja saimnieciskajā darbībā izmantots nekustamais īpašums tiek pārklassificēts par personiskajām vajadzībām izmantojamu ķermenisku lietu (turpmāk — pārklassificēts) un pārdots 60 mēnešu laikā no pārklassificēšanas, nekustamā īpašuma pārdošanas apliekamo ienākumu nekustamā īpašuma pārdošanas gadā palielina par nodokļa aprēķināšanai norakstītā nolietojuma summu un izdevumos norakstīto procentu maksājumu summu, kas tika samaksāta par kredītu šā nekustamā īpašuma iegādei visā laikā, kad pamatlīdzeklis lietots saimnieciskajā darbībā.

3. Taksācijas gadā, kurā nekustamais īpašums tiek pārklassificēts, maksātājs Valsts ieņēmumu dienestā reizē ar gada ienākumu deklarāciju iesniedz informāciju par pārklassificēto pamatlīdzekli (diena, kad nekustamais īpašums klasificēts par saimnieciskajā darbībā izmantojamu pamatlīdzekli, un diena, kad nekustamais īpašums no saimnieciskajā darbībā izmantota nekustamā īpašuma tiek pārklassificēts, nekustamā īpašuma kadastra apzīmējums, taksācijas periodi, kuros norakstīts nolietojums nodokļa aprēķināšanas vajadzībām) un nodokļa aprēķināšanai norakstītā nolietojuma summu un izdevumos norakstīto procentu maksājumu summu, kas tika samaksāta par kredītu šā nekustamā īpašuma iegādei visā laikā, kad pamatlīdzeklis lietots saimnieciskajā darbībā.

4. Ja nekustamais īpašums saimnieciskajā darbībā ir ticis izmantots daļēji, apliekamo ienākumu saskaņā ar šā panta pirmās vai otrās daļas noteikumiem nosaka proporcionāli saimnieciskajā darbībā izmantotās nekustamā īpašuma daļas īpatsvaram.

5. Šā panta noteikumi piemērojami arī, lai noteiktu nerezidentu ienākumu no Latvijā esoša nekustamā īpašuma izmantošanas atbilstoši šā likuma 3.panta trešās daļas 7.punktam.

6. Šā panta noteikumus nepiemēro maksātājam, kurš ir izvēlējis maksāt mikrouzņēmumu nodokli saskaņā ar Mikrouzņēmumu nodokļa likumu un veic nekustamā īpašuma atsavināšanu vai pārkvalificēšanu.

(17.05.2007. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.11.2008., 16.06.2009., 01.12.2009., 09.08.2010. un 20.12.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

11.⁷ pants. Īpaši noteikumi ienākuma noteikšanai no lauksaimniecības uzņēmuma vai lauksaimniecības zemes atsavināšanas

1. Maksātāja gada apliekamajā ienākumā neiekļauj ienākumu, kas gūts, atsavinot lauksaimniecības uzņēmumu, tā daļu vai piemājas saimniecību, izpildot nosacījumus, lai saņemtu Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda atbalstu lauku attīstībai saistībā ar priekšlaicīgu aiziešanu pensijā.

2. Uzņēmums šā panta pirmās daļas izpratnē ir organizatoriski saimnieciska vienība. Uzņēmumā ietilpst maksātājam piederošas ķermeniskas un bezķermeniskas lietas, kā arī citi saimnieciski labumi (vērtības), kurus maksātājs izmanto saimnieciskās darbības veikšanai. Uzņēmuma atsavināšana šā panta izpratnē nav akciju vai kapitāla daļu atsavināšana.

3. Ar nodokli neapliek ienākumu no tāda nekustamā īpašuma atsavināšanas, kurš pēc lietošanas mērķa ir lauksaimniecības zeme, un ir izpildīti abi turpmākie nosacījumi:

1) ģpašumtiesģbas uz nekustamo ģpašumu tģ atsavinģšanas rezultģtģ ģegģst persona, kura Uzņģmumu reģistrģ reģistrģta kģ komercsabiedrģba, individuģlais komersants vai zemnieku saimniecģba vai Valsts ieņģmumu dienestģ — kģ saimnieciskģs darbģbas veicģja;

2) vismaz vienģ taksģcijas periodģ no pģdģjiem trim pirmstaksģcijas periodiem vairģk nekģ pusi no šģs panta daģas 1.punktģ minģtģs personas saimnieciskģs darbģbas ieņģmumiem veido ieņģmumi no lauksaimnieciskģs darbģbas vai arģ šģ persona no Eiropas Lauksaimniecģbas virzģbas un garantģju fonda saņģm atbalstu kģ jaunģis lauksaimnieks.

(17.05.2007. likuma redakcijģ ar grozģjumiem, kas izdarģti ar 14.11.2008. likumu, kas stjģjas spģkģ 01.01.2009.)

11.⁸ pants. Ģpaši noteikumi saimnieciskģs darbģbas ienģkuma noteikģšanai fiksģtģ ienģkuma nodokģa maksģtģjiem

1. Maksģtģjs, kas reģistrģjies kģ saimnieciskģs darbģbas veicģjs, kuram nav darba ņģmģju, var izvģlģties maksģt fiksģto ienģkuma nodokģi, ja viņa ieņģmumi nepģrsniedz 10 000 latu pirmstaksģcijas gadģ. Maksģtģjs, kas taksģcijas gadģ uzsģk saimniecisko darbģbu (reģistrģjas Valsts ieņģmumu dienestģ kģ saimnieciskģs darbģbas veicģjs), var izvģlģties maksģt fiksģto ienģkuma nodokģi, ja atbilstoģi paģa maksģtģja prognozei taksģcijas gada saimnieciskģs darbģbas ieņģmumi (pģrrģķģnot uz pilnu taksģcijas gadu) nepģrsniegs 10 000 latu.

2. Lai aprģķģnģtu fiksģto ienģkuma nodokģi, maksģtģjs veic saimnieciskģs darbģbas ieņģmumu uzskaitģ vienkģrģģ ieraksta sistģmģ.

3. Saimnieciskģs darbģbas veicģjs, kura ieņģmumi taksģcijas gadģ pģrsniedz 10 000 latu, bet kurģ pirmstaksģcijas gadģ ir maksģjģis fiksģto ienģkuma nodokģi, arģ taksģcijas gadģ maksģ fiksģto ienģkuma nodokģi. Šģ maksģtģja saimnieciskģs darbģbas aplģkamo ienģkumu pģctaksģcijas gadģ un turpmģkajos periodos aprģķģina saskaņģ ar šģ likuma 11. vai 11.¹ pantu. Maksģtģjs var atkģrtoti izvģlģties maksģt fiksģto ienģkuma nodokģi ne agrģk kģ pģc pieciem gadiem.

4. Šģ panta noteikumi neattiecas uz profesionģlģs darbģbas veicģjiem, kas minģti šģ likuma 11.panta 1.² daģģ.

(08.11.2007. likuma redakcijģ, kas stjģjas spģkģ 11.12.2007. Sk. Pģrejas noteikumus.)

11.⁹ pants. Ienģkuma no kapitģla noteikģšana

1. Kapitģla pieaugumu nosaka, no kapitģla aktģva atsavinģšanas cenas atņģmot iegģdes vģrtģbu un kapitģla aktģvģ veikto ieguldģjumu vģrtģbu kapitģla aktģva turģšanas laģkģ. Ja tiek saņģmta likvidģcijas kvota Komerclikuma izpratnģ, kapitģla pieaugumu nosaka no atlģdzģibas, kas saņģmta kģ likvidģcijas kvota, atņģmot kapitģla aktģva iegģdes vģrtģbu un kapitģla aktģvģ veikto ieguldģjumu vģrtģbu kapitģla aktģva turģšanas laģkģ.

2. Šģ likuma izpratnģ kapitģla aktģvi ir:

1) akcijas, kapitģla daģas, pajas, ieguldģjumi personģlsabiedrģbģ un citi Finanģu instrumentu tirģus likumģ minģtie finanģu instrumentģ;

2) ieguldģjumu fondu aplģecģbas un citģ pģrvedami vģrtģspapģri, kas aplģecina lģdzdalģbu ieguldģjumu fondos vai tiem pielģdzģnģmos kopģjo ieguldģjumu uzņģmumos;

3) parģda instrumentģ (parģdzģmes, noguldģjumu sertifikģti, komercsabiedrģbu emitģti ģstermiņa parģda instrumentģ) un citģ naudas instrumentģ, kas tiek tirģoti naudas tirģos;

4) nekustamģis ģpaģsums (ģeskaitot nekustamģ ģpaģsuma iegģģšanas tiesģbas);

5) uzņģmums Komerclikuma izpratnģ;

6) intelektuģlģ ģpaģsuma objekti.

3. Šģ panta pirmģjģ daģģ noteģktais ienģkums no kapitģla aktģvu atsavinģšanas ietver arģ ienģkumus no darģģjumiem, kas vģrstģ uz kapitģla aktģvu iegģģšanas tiesģbu atsavinģģšanu.

4. Ja kapitģla aktģvs iegģts mantojuma ceģģ, par tģ iegģdes vģrtģbu uzskata attģecģģi mantojuma masģ ietģlpstoģģ norģdģtģ konkrģtģ kapitģla aktģva vģrtģbu. Ja kapitģla aktģvs iegģts uz dģvinģjuma lģģuma pamata, par tģ iegģdes

vērtību uzskata attiecīgi dāvinājuma līgumā norādītā konkrētā kapitāla aktīva vērtību, kas nav lielāka par kapitāla aktīva atsavināšanas cenu.

5. Kapitāla aktīva iegādes vērtībā tiek iekļauti arī izdevumi, kas saistīti ar tā iegūšanu: valsts nodeva par darījuma noformēšanu, valsts nodeva lietā par apstiprināšanu mantojuma tiesībās vai lietā par pēdējās gribas rīkojuma akta vai mantojuma līguma stāšanos likumīgā spēkā, valsts nodeva par īpašuma tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā, komisijas nauda un citi līdzīgi izdevumi. Kapitāla aktīva iegādes vērtībā tiek iekļauti arī samaksātie procentu maksājumi par kredītu šā kapitāla aktīva iegādei, ja dokumentāri apliecināta informācija ļauj identificēt kredīta un kapitāla aktīva iegādes saistību. Kapitāla aktīva iegādes vērtībā tiek iekļauti arī izdevumi par vērtspapīru iegādi un turēšanu.

5.¹ Kapitāla aktīvā veiktais ieguldījums kapitāla aktīva turēšanas laikā ir dalībnieku veiktie ieguldījumi kapitālsabiedrības pamatkapitālā. Veiktais ieguldījums nekustamajā īpašumā tā turēšanas laikā ir dokumentāri pierādāmi izdevumi, kas saistīti ar nekustamā īpašuma uzlabošanu un atjaunošanu, ja tie veikti pēc 1993.gada 31.decembra, un šie izdevumi nav atzīti nodokļa maksātāja saimnieciskās darbības izmaksās ne pamatlīdzekļu nolietojuma veidā, ne kārtējos izdevumos.

6. Ja pēc kapitāla aktīva pirkuma vai cita atsavināšanas līguma noslēgšanas darījums nenotiek vai šā darījuma kāda sastāvdaļa netiek īstenota, bet saskaņā ar līguma noteikumiem maksātājs ir saņēmis ienākumu (rokasnaudu, cita veida atlīdzību naudā vai citās lietās) un šis ienākums nav jāatmaksā, tas ir uzskatāms par ienākumu no kapitāla pieauguma. Nosakot apliekamo ienākumu no kapitāla aktīva atsavināšanas kā nenotikuša darījuma, minēto ienākumu samazina tikai par izdevumiem, kas maksātājam radušies saistībā ar nenotikušo darījumu.

7. Ja nekustamais īpašums iegūts, atjaunojot īpašuma tiesības, tad par iegūšanas (iegādes) vērtību uzskata minētā nekustamā īpašuma kadastrālo vērtību (aktuālo).

7.¹ Ja nekustamais īpašums iegūts līdz 2000.gada 31.decembrim, par tā iegūšanas (iegādes) vērtību uzskata aktuālo nekustamā īpašuma kadastrālo vērtību nekustamā īpašuma atsavināšanas gadā, kura koriģēta, kadastrālo vērtību dalot ar Centrālās statistikas pārvaldes noteikto katra gada patēriņa cenu indeksu par pēdējiem 10 gadiem pirms nekustamā īpašuma atsavināšanas.

7.² Ja nekustamais īpašums ir izveidots, lai nodrošinātu sevi (vai savu ģimeni) ar dzīvošanai paredzētu nekustamo īpašumu, un nodots ekspluatācijā, sākot ar 2001.gada 1.janvāri, un maksātāja rīcībā nav dokumentu, kas pierāda ar nekustamā īpašuma izveidošanu saistītos izdevumus, par nekustamā īpašuma iegādes vērtību uzskata aktuālo nekustamā īpašuma kadastrālo vērtību gadā, kad nekustamais īpašums ir nodots ekspluatācijā.

7.³ Ja nekustamais īpašums iegūts uz dāvinājuma līguma pamata no fiziskās personas, kuru ar maksātāju saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē, un nekustamais īpašums tiek atsavināts 60 mēnešu laikā pēc tā reģistrācijas zemesgrāmatā uz maksātāja vārda, par tā iegādes vērtību uzskata konkrētā nekustamā īpašuma:

1) vērtību, par kādu dāvinātājs šo nekustamo īpašumu iegādājies, ja tas iegādāts pēc 2000.gada 31.decembra un maksātāja rīcībā ir dokumenti, kas pierāda nekustamā īpašuma iegādes vērtību;

2) aktuālo kadastrālo vērtību gadā, kad nekustamais īpašums reģistrēts zemesgrāmatā uz dāvinātāja vārda, ja tas iegādāts pēc 2000.gada 31.decembra un maksātāja rīcībā nav dokumentu, kas pierāda nekustamā īpašuma iegādes vērtību;

3) aktuālo kadastrālo vērtību nekustamā īpašuma atsavināšanas gadā, kura koriģēta, kadastrālo vērtību dalot ar Centrālās statistikas pārvaldes noteikto katra gada patēriņa cenu indeksu par pēdējiem 10 gadiem pirms nekustamā īpašuma atsavināšanas, ja nekustamo īpašumu dāvinātājs ieguvis līdz 2000.gada 31.decembrim.

8. Taksācijas gada kapitāla pieaugumu summē, ja taksācijas gadā ir atsavināti vairāki kapitāla aktīvi. Ja aprēķinātais kapitāla pieaugums vai tā summa ir negatīva, nodokļa aprēķināšanas vajadzībām to neņem vērā.

9. Ja par taksācijas gadu aprēķinātais kapitāla pieaugums no viena kapitāla aktīva atsavināšanas ir negatīvs, bet no cita kapitāla aktīva atsavināšanas - pozitīvs, tad radušos zaudējumus attiecībā uz taksācijas gadu var segt ar pozitīvo kapitāla pieaugumu.

9.¹ Zaudējumi, kas ir radušies no tāda kapitāla aktīva atsavināšanas, kurš iegūts uz dāvinājuma līguma pamata, ja dāvinājuma līgumā norādītā konkrētā kapitāla aktīva vērtība pārsniedz konkrētā kapitāla aktīva atsavināšanas

vērtību, netiek ņemti vērā taksācijas gada kapitāla pieauguma aprēķinā.

10. Ja par taksācijas gadu aprēķinātais kapitāla pieaugums vai tā summa ir negatīva, tad radušos zaudējumus nevar segt no nākamo taksācijas gadu kapitāla pieauguma vai uz taksācijas gada cita veida ienākumu rēķina.

11. Ienākumu no kapitāla, kas nav kapitāla pieaugums, veido:

1) dividendes, kas ir ienākums no kapitālsabiedrības kapitāla daļām vai akcijām vai kooperatīvās sabiedrības pajām, vai citām no parādu saistībām neizrietošām tiesībām piedalīties šīs kapitālsabiedrības vai kooperatīvās sabiedrības peļņas sadalē, izņemot šā likuma 3.panta trešās daļas 18.punktā un 8.panta trešās daļas 3. un 16.punktā minēto ienākumu;

1¹) dividendēm pielīdzināms ienākums;

2) procentu ienākums un tam pielīdzināms ienākums, arī ar procentu ienākumu saistīts ienākums;

3) ienākums no privātajos pensiju fondos veikto iemaksu ieguldīšanas;

4) ienākums no noslēgtajiem dzīvības apdrošināšanas līgumiem ar līdzekļu uzkrāšanu, kas veidojas kā pozitīva starpība starp aprēķināto apdrošināšanas atlīdzību un visām apdrošināšanas prēmijām, kas apdrošināšanas līguma darbības laikā samaksātas par šo apdrošināšanas līgumu.

12. Nosakot šā panta vienpadsmitās daļas 1. un 2.punktā minēto ienākumu, netiek ņemtas vērā jebkādas izmaksas, kas saistītas ar šā ienākuma gūšanu.

(01.12.2009. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.05.2010., 09.08.2010., 20.12.2010. un 08.09.2011. likumu, kas stājas spēkā 27.09.2011. Sk. Pārejas noteikumu 72.punktu)

11.¹⁰ pants. Īpaši noteikumi patentmaksas maksātājiem

1. Patentmaksa ir valsts noteikts vienots fikss maksājums, kas ietver iedzīvotāju ienākuma nodokļa un valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas par fiziskās personas saimniecisko darbību.

2. Maksātājs iedzīvotāju ienākuma nodokļa un valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu vietā var izvēlēties maksāt patentmaksu, ja viņa ieņēmumi pirmstaksācijas gadā nepārsniedz likumā "Par pievienotās vērtības nodokli" noteikto sliekšni, kas paredz pienākumu reģistrēties Valsts ieņēmumu dienesta ar pievienotās vērtības nodokli apliekamo personu reģistrā, un ja viņš atbilst šā panta piektās daļas nosacījumiem attiecībā uz šādām saimnieciskās darbības jomām:

1) ādas un tekstilizstrādājumu amatniecība;

2) apģērbu un apavu izgatavošana un labošana, pulksteņu un slēdzeņu labošana, kā arī citi sadzīves pakalpojumi;

3) amatniecības izstrādājumu izgatavošana;

4) floristika;

5) fotografēšanas, videoieraksta un audioieraksta pakalpojumi;

6) skaistumkopšanas pakalpojumi;

7) privātie mājsaimniecības pakalpojumi;

8) mājas aprūpes pakalpojumi;

9) meža un pļavu velšu vākšana (sēņošana, ogošana vai savvaļas ārstniecības augu un ziedu vākšana).

3. Maksātājs var izvēlēties maksāt patentmaksu, ja atbilstoši paša maksātāja prognozei taksācijas gada saimnieciskās darbības ieņēmumi (pārrēķinot uz pilnu taksācijas gadu) nepārsniegs likumā "Par pievienotās vērtības nodokli" noteikto sliekšni, kas paredz pienākumu reģistrēties Valsts ieņēmumu dienesta ar pievienotās vērtības nodokli apliekamo personu reģistrā.

4. Maksātājs, kas veic saimniecisko darbību un par to maksā patentmaksu, vienlaikus nevar būt fikss nodokļa vai

mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs.

5. Maksātājs savā saimnieciskajā darbībā, par kuru viņš maksā patentmaksu, nenodarbina citas personas.

6. Patentmaksu administrē Valsts ieņēmumu dienests.

7. Kārtību, kādā reģistrē patentmaksas maksātāju, maksā patentmaksu, kā arī saimnieciskās darbības jomas profesijas, par kurām maksā patentmaksu, patentmaksas apmēru sadalījumā pa profesijām un darbībām, kas saistītas ar meža un pļavu velšu vākšanu, un saimnieciskās darbības ierobežojumus patentmaksas maksātājam nosaka Ministru kabinets.

(01.12.2009. likuma redakcijā, kas grozīta ar 09.08.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.09.2010.)

12. pants. Maksātāja gada neapliekamais minimums

1. Maksātāja gada apliekamajā ienākumā netiek ietverta summa vienas personas gada neapliekamā minimuma apmērā, ja šajā pantā nav noteikts citādi. Gada neapliekamais minimums ir visu gada mēnešu neapliekamo minimumu summa. Mēneša neapliekamā minimuma apmēru taksācijas gadam nosaka Ministru kabinets.

2. Nerezidentiem neapliekamais minimums netiek piemērots, izņemot nerezidentu, kurš ir citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents un taksācijas gadā Latvijā guvis vairāk nekā 75 procentus no saviem kopējiem ienākumiem.

3. *(Izslēgta ar 14.11.2008. likumu.)*

4. Maksātājam nepiemēro šajā pantā noteikto neapliekamo minimumu par to taksācijas gada daļu, kurā viņš ir bijis cita nodokļa maksātāja apgādībā un kurā šis nodokļa maksātājs ir izmantojis šā likuma 13.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktos atvieglojumus, izņemot gadījumu, kad apgādībā esošai personai ir piešķirta apgādnieka zaudējuma pensija atbilstoši likumam "Par valsts pensijām".

5. Personām, kurām piešķirta pensija (ieskaitot piemaksu pie pensijas par apdrošināšanas stāžu, kas uzkrāts līdz 1995.gada 31.decembrim) atbilstoši likumam "Par valsts pensijām" vai izdienas pensija, vai speciālā valsts pensija atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, vai pensija atbilstoši ārvalsts normatīvajiem aktiem, neapliekamais minimums ir 1980 latu gadā, ja šajā pantā nav noteikts citādi.

6. Personām, kurām piešķirta apgādnieka zaudējuma pensija atbilstoši likumam "Par valsts pensijām", tiek piemērots šā panta piektajā daļā noteiktais neapliekamais minimums.

7. Maksātājam tajā taksācijas gada periodā, kurā tas ir bijis mikrouzņēmuma — mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja — darbinieks, nepiemēro šā panta pirmajā daļā noteikto neapliekamo minimumu.

8. Maksātājam tajā taksācijas gada periodā, kurā tas ir bijis mikrouzņēmuma — mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja — darbinieks, šā panta piektajā daļā noteikto neapliekamo minimumu piemēro tikai pensijas ienākumam.

9. Maksātāja ienākumiem, kuriem piemērojama šā likuma 15.panta 3.¹ daļā un septītajā daļā noteiktā nodokļa likme, šā likuma 8.panta ceturtajā daļā minētajam ienākumam un ienākumam, par kuru tiek maksāta patentmaksu vai fiksētais ienākuma nodoklis, nepiemēro šajā pantā noteikto neapliekamo minimumu.

10. Personai, kura atbilstoši likumam "Par valsts pensijām" izmantojusi priekšlaicīgās pensionēšanās iespējas un kurai vecuma pensija ir piešķirta, bet nav izmaksājama, jo tā kļuvusi par obligāti sociāli apdrošināto personu (darba ņēmēju vai pašnodarbināto), periodā, kad tā ir obligāti sociāli apdrošināta persona, nepiemēro šā panta piektajā daļā noteikto neapliekamo minimumu.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.1996., 25.11.1999., 19.06.2003., 20.12.2004., 19.12.2006., 14.11.2008., 09.08.2010. un 20.12.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2011. Sk. Pārejas noteikumu 65.punktu)

13. pants. Atvieglojumi maksātājam

1. Maksātājam paredzēti šādi atvieglojumi:

1) par katras šajā punktā minētās personas uzturēšanu, ja šai personai nav piešķirta pensija un tā nesaņem pensiju saskaņā ar likumu "Par valsts pensijām", izņemot apgādnieka zaudējuma pensiju — Ministru kabineta noteiktajā apmērā vienam no apgādniekiem:

- a) par nepilngadīgu bērnu,
- b) par bērnu, kamēr viņš turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai,
- c) par nestrādājošu laulāto,
- d) par nestrādājošiem vecākiem un vecvecākiem,
- e) par mazbērnu vai audzināšanā paņemtu bērnu, ja no viņa vecākiem nav iespējams piedzīt uzturnaudu (alimentus), arī tīkmēr, kamēr viņš turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai,
- f) par nepilngadīgu brāli un māsu, kā arī par brāli un māsu, kamēr brālis un māsa turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai, ja viņiem nav darbaspējīgu vecāku,
- g) par apgādībā esošu personu apgādājamiem,
- h) par personu, kuras labā pēc tiesas sprieduma no maksātāja tiek piedzīta uzturnauda (alimentu),
- i) par maksātāju aizbildnībā vai aizgādībā esošu personu;

2) *(izslēgts ar 14.11.2008. likumu);*

3) *(izslēgts ar 14.11.2008. likumu);*

4) personām, kuras saskaņā ar likumiem ir atzītas par invalīdiem vai politiski represētām personām, nodokļu papildu atvieglojumu apmēru un to piemērošanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

1.¹ *(Izslēgta ar 14.11.2008. likumu.)*

1.² Šā panta pirmās daļas 1.punktā minēto nodokļa atvieglojumu gadam veido visu gada mēnešu nodokļa atvieglojumu summa.

2. Ja šā panta pirmajā daļā minētās personas gūst ienākumus, maksātājs tos uzrāda savā deklarācijā, izņemot šā panta trešajā daļā paredzētos gadījumus.

3. Šā panta pirmās daļas 1. punktā noteiktie atvieglojumi nav piemērojami, ja šajā punktā minētās personas patstāvīgi saņem ar nodokli apliekamos ienākumus, kas pārsniedz noteikto nodokļa atvieglojuma apmēru, vai bezdarbnieka pabalstu (stipendiju) vai tās uztur kāda cita persona. Maksātājam tajā taksācijas gada periodā, kurā tas ir bijis mikrouzņēmuma — mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja — darbinieks, nepiemēro šā panta pirmās daļas 1. un 4.punktā noteiktos atvieglojumus. Maksātāja ienākumiem, kuriem piemērojama šā likuma 15.panta 3.¹ daļā un septītajā daļā noteiktā nodokļa likme, šā likuma 8.panta ceturtajā daļā minētajam ienākumam un ienākumam, par kuru tiek maksāta patentmaksā vai fiksētais ienākuma nodoklis, nepiemēro šā panta pirmās daļas 1. un 4.punktā noteiktos atvieglojumus.

3.¹ Atvieglojumu par tāda nepilngadīga bērna uzturēšanu, par kuru tiek veiktas uzturlīdzekļu izmaksas no Uzturlīdzekļu garantiju fonda, piemēro tam nodokļa maksātājam, kuram Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija izmaksā uzturlīdzekļus par šo bērnu.

3.² Atvieglojumu par nepilngadīga bērna uzturēšanu piemēro tam nodokļa maksātājam, kuram uz vecāku vienošanās vai tiesas nolēmuma pamata ir nodibināta viena vecāka atsevišķa aizgādība.

4. Nerezidentiem nav tiesību uz šajā pantā noteiktajiem nodokļa atvieglojumiem, izņemot nerezidentus, kuriem tiek izmaksāta saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem piešķirtā pensija, un tos nerezidentus, kuri, būdami citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidenti, taksācijas gadā Latvijā guvuši vairāk nekā 75 procentus no saviem kopējiem ienākumiem.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.1996., 20.11.1997., 25.11.1999., 11.12.2003., 20.12.2004., 20.10.2005., 08.06.2006., 19.12.2006., 14.11.2008., 09.08.2010., 20.12.2010. un 22.09.2011. likumu, kas stājas spēkā 19.10.2011.)

14. pants. Maksātāja attaisnoto izdevumu un atvieglojumu pamatojums

1. Maksātāja tiesības uz attaisnoto izdevumu un atvieglojumu izslēgšanu no apliekamā ienākuma pierādāmas dokumentāri, uzrādot attiecīgus dokumentus vai iesniedzot to norakstus.

2. Ņemot vērā maksātāja iesniegtos dokumentus, Valsts ieņēmumu dienests vai darba devējs, ja darbinieks tam ir iesniedzis Valsts ieņēmumu dienesta izsniegto paziņojumu par izmaiņām nodokļa atvieglojumos, ieraksta grāmatiņā nodokļa atvieglojumu posteņus.

3. *(Izslēgta ar 28.09.2006. likumu.)*

4. Maksātāja dokumenti, kas apstiprina attaisnotos izdevumus, attiecas tikai uz taksācijas periodu (kalendāro gadu).

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1999., 30.11.2000., 11.12.2003., 28.09.2006. un 16.06.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

III nodaļa NODOKĻA APRĒĶINĀŠANA

15. pants. Nodokļa likmes

1. Gada apliekamais ienākums tiek aplikts ar nodokli atbilstoši šajā pantā noteiktajām likmēm.

2. Nodokļa likme, kas jāmaksā no gada apliekamā ienākuma, ir 25 procenti. Algas nodokļa maksātājam nodokļa likme 25 procentu apmērā jāmaksā no mēneša apliekamā ienākuma.

2.¹ Nodokļa likme, ko maksā no saimnieciskās darbības ienākuma, ir 25 procenti.

3.¹ Nodokļa likme ienākumam no kapitāla, kas nav kapitāla pieaugums, ir 10 procenti. Nodokļa likme kapitāla pieaugumam ir 15 procenti.

4. Šā likuma 3.panta trešās daļas 7.¹ punktā minētajam ienākumam, ja šā ienākuma izmaksātājs atbilstoši šā likuma 17.panta divpadsmitajai un 12.² daļai ietur nodokli ienākuma izmaksas vietā, tiek piemērota 2 procentu likme no izmaksātās atlīdzības apmēra.

5. Fiksētā ienākuma nodokļa apmērs ir 5 procenti no taksācijas perioda ieņēmumiem no saimnieciskās darbības. Ieņēmumiem, kas pārsniedz 10 000 latu, tiek piemērota papildu likme 7 procentu apmērā.

6. Patentmaksas apmērs atkarībā no saimnieciskās darbības jomas, par kurām maksātājs var veikt patentmaksu, ir no 30 līdz 120 latiem mēnesī.

7. Šā likuma 3.panta trešās daļas 9.¹ un 9.² punktā un 8.panta trešās daļas 15. un 15.¹ punktā minētajam ienākumam tiek piemērota 10 procentu likme.

8. Mikrouzņēmuma darbinieka vai mikrouzņēmuma īpašnieka ienākumam piemēro nodokļa likmi atbilstoši Mikrouzņēmumu nodokļa likumam.

(01.12.2009. likuma redakcijā, kas grozīta ar 09.08.2010., 20.12.2010. un 22.09.2011. likumu, kas stājas spēkā 19.10.2011. Sk. Pārejas noteikumu 77.punktu)

16. pants. Vērtības izteiksme

1. Ienākumi, attaisnotie izdevumi un izdevumi, kas izdarīti, veicot saimniecisko darbību, tiek noteikti Latvijas Republikas naudas vienībās. Ienākumi un izdevumi ārvalstu valūtā tiek pārrēķināti Latvijas Republikas naudas vienībās pēc Latvijas Bankas noteiktā oficiālā kursa, kas ir bijis spēkā ienākuma gūšanas vai izdevumu izdarīšanas dienā.

2. Naturālā (mantiskā) izteiksmē un pakalpojumu veidā gūtie ienākumi un izdarītie izdevumi tiek novērtēti naudas izteiksmē pēc tirgus cenām, kādas ir bijušas spēkā ienākuma gūšanas vai izdevumu izdarīšanas dienā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.11.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

16.¹ pants. Ienākuma gūšanas diena

1. Par ienākuma gūšanas dienu uzskatāma diena, kad maksātājs saņem naudu vai citas lietas, ja šajā pantā nav noteikts citādi.

2. Par ienākuma gūšanas dienu no ienākuma no kapitāla, kas nav kapitāla pieaugums, un ienākuma no personālsabiedrības uzskata dienu, kad ienākums aprēķināts.

3. Par ienākuma gūšanas dienu no privātajos pensiju fondos veikto iemaksu ieguldīšanas uzskata dienu, kad papildpensijas saņēmējs saņem maksājumu no privātā pensiju fonda.

3.¹ Par ienākuma no noslēgtajiem dzīvības apdrošināšanas līgumiem ar līdzekļu uzkrāšanu gūšanas dienu uzskata dienu, kad pieprasītā apdrošināšanas atlīdzība tiek izmaksāta.

3.² Ja dzīvības apdrošināšanas līgums (ar līdzekļu uzkrāšanu) tiek izbeigts pirms termiņa, nesasniedzot šā likuma 8.panta piektās daļas 1.punktā noteikto piecu gadu darbības termiņu, par ienākuma gūšanas dienu uzskata dienu, kad tiek izmaksāta atpirkuma summa.

4. Ministru kabinets paredz kārtību, kādā nosakāma ienākuma gūšanas diena, ja diena, kad noslēgts līgums par darījumu ar kapitāla aktīviem, naudas saņemšanas diena, īpašuma tiesību pāreja un blakus nosacījumi, lai līgums stātos spēkā, nav vienā taksācijas periodā.

5. Maksātājam, kas finanšu grāmatvedību kārtro divkāršā ieraksta sistēmā un gatavo bilanci un ieņēmumu un izdevumu pārskatu saskaņā ar likuma "Par grāmatvedību" 13.panta sesto daļu, saimnieciskās darbības ienākuma noteikšanai darījumus un notikumus atzīst tajā taksācijas periodā, kad tie notiek, neatkarīgi no tā, kad tiek veikti norēķini.

6. Par ienākuma gūšanas dienu no šā likuma 3.panta trešās daļas 17.punktā un 8.panta trešās daļas 14.punktā minētā ienākuma ir uzskatāma nomas līguma pārtraukšanas diena.

7. Ienākumu no kapitāla, kura nominālvērtība izteikta ārvalstu valūtā, novērtē latos pēc Latvijas Bankas noteiktā ārvalstu valūtas kursa dienā, kad ienākums no kapitāla aprēķināts.

8. Par dividenžu ienākuma gūšanas dienu un attiecīgi arī par dividenžu ienākuma izmaksas dienu šā likuma izpratnē uzskata dienu, kad dividendes aprēķinātas. Ja dividendes aprēķina par publiskajā apgrozījumā esošām akcijām, tad par dividenžu ienākuma gūšanas dienu un līdz ar to arī dividenžu ienākuma izmaksas dienu šā likuma izpratnē uzskata dienu, kad dividendes izmaksātas, un pienākums ieturēt nodokli no akciju turētājam vai starpniekam izmaksātajām dividendēm par publiskajā apgrozībā esošām akcijām un ieskaitīt to valsts budžetā ir vērtspapīru konta turētājam, kas veic norēķinu ar maksātāju.

8.¹ Par dividendēm pielīdzināma ienākumu gūšanas dienu un attiecīgi par dividendēm pielīdzināma ienākuma izmaksas dienu šā likuma izpratnē uzskata individuālā uzņēmuma (arī zemnieku vai zvejnieku saimniecības), kas ir uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātājs, gada pārskata apstiprināšanas dienu. Ja gada pārskats nav apstiprināts normatīvajos aktos noteiktajā termiņā, tad par dividendēm pielīdzināma ienākuma gūšanas dienu un attiecīgi par dividendēm pielīdzināma ienākuma izmaksas dienu uzskata 120.dienā pēc pārskata gada beigām.

9. Par procentu ienākuma gūšanas dienu un attiecīgi arī par procentu ienākuma izmaksas dienu šā likuma izpratnē uzskata dienu, kad fiziskajai personai rodas tiesības neierobežoti rīkoties ar attiecīgo ienākumu saskaņā ar noslēgto līgumu vai likumu un attiecīgais ienākums kļūst pieejams šai personai tās norādītajā veidā un kārtībā.

10. Par tāda ienākuma gūšanas dienu, kas radies aizdevuma (kredīta) saistību samazināšanas vai dzēšanas rezultātā, uzskata dienu, kad stājas spēkā vienošanās, ar kuru tiek samazinātas vai dzēstas aizdevuma (kredīta) saistības.

(01.12.2009. likuma redakcijā, kas grozīta ar 09.08.2010., 21.10.2010., 08.09.2011. un 22.09.2011. likumu, kas stājas spēkā 19.10.2011. Sk. Pārejas noteikumu 72.punktu)

IV nodaļa NODOKĻA IETURĒŠANAS UN MAKSĀŠANAS KĀRTĪBA

17. pants. Algas nodokļa ieturēšana un maksāšana un nodokļa ieturēšana no ienākumiem, kuri nav saistīti

ar darba attiecībām

1. Algas nodokļa ieturēšanu un maksāšanu (pārskaitīšanu budžetā) veic darba devējs, kas nodarbina darbinieku — (nodokļa) maksātāju.
2. Algas nodoklis tiek aprēķināts atbilstoši šā likuma 15.pantā noteiktajai likmei.
3. Ar algas nodokli apliekamais mēneša ienākums ir:
  - 1) Latvijas Republikas rezidentiem pamatdarba vietā (vietā, kur iesniegta grāmatiņa) — starpība starp kalendārā mēneša ienākumu un mēneša neapliekamā minimuma, šā likuma 10.panta otrajā daļā noteikto attaisnoto izdevumu un šā likuma 13.panta pirmajā daļā noteikto atvieglojumu summu;
  - 2) Latvijas Republikas rezidentiem papildu darba vietā — kalendārā mēneša ienākums, no kura atskaitīta šā likuma 10.panta otrajā daļā noteiktā attaisnoto izdevumu summa;
  - 3) Latvijas Republikas nerezidentiem — kalendārā mēneša ienākums, no kura atskaitīta šā likuma 10.panta pirmās daļas 1., 5. un 6.punktā minēto attaisnoto izdevumu summa.
4. *(Izslēgta ar 25.11.1999. likumu.)*
5. Algas nodoklis iemaksājams budžetā reizi mēnesī, kad bankā tiek saņemta nauda iedzīvotāju ienākumu izmaksai. Darba devēji, kas iedzīvotāju ienākumus izmaksā no kases ieņēmumiem, nesāņemot naudu bankā, iemaksā algas nodokli budžetā nākamajā dienā pēc algas izmaksas. Darba devējs, kas darbiniekam darba samaksu izmaksā bezskaidras naudas norēķinu veidā, algas nodokli iemaksā budžetā tajā pašā dienā, kurā viņš devis maksājuma uzdevumu darba samaksas pārskaitīšanai no sava konta uz darbinieka kontu. No steidzamos, īslaicīgos, vienreizējos darbos nodarbinātu darbinieku darba samaksas aprēķināto un ieturēto algas nodokli darba devējs iemaksā budžetā tajā pašā dienā, kurā viņš iemaksā budžetā pastāvīgo darbinieku algas nodokli.
- 5.¹ Fiziskā persona — mikrouzņēmuma darbinieks — algas nodokli maksā atbilstoši Mikrouzņēmumu nodokļa likumam.
6. Gadam beidzoties, darba devējs ne vēlāk kā 15 dienu laikā pēc darbinieka pieprasījuma saņemšanas izsniedz viņam paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām, kā arī nosūta Valsts ieņēmumu dienestam paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām.
7. Paziņojums par fiziskajai personai izmaksātajām summām tiek nosūtīts Valsts ieņēmumu dienestam ne vēlāk kā taksācijas gadam sekojošā gada 1.februārī, ja darba attiecības pastāvējušas līdz gada beigām. Paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām par to darbinieku, ar kuru darba attiecības nav pastāvējušas līdz gada beigām, darba devējs nosūta Valsts ieņēmumu dienestam līdz tā mēneša 15. datumam, kas seko darba attiecību izbeigšanās mēnesim vai mēnesim, kurā darbinieks ir bijis nodarbināts steidzamos, īslaicīgos vai vienreizējos darbos.
- 7.¹ Valsts amatpersonai paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām darba devējs izsniedz bez pieprasījuma ne vēlāk kā taksācijas gadam sekojošā gada 1.februārī, ja valsts civildienesta vai darba attiecības pastāvējušas līdz gada beigām. Ja ar valsts amatpersonu valsts civildienesta vai darba attiecības ir izbeigušās pirms taksācijas gada beigām, darba devējs izsniedz valsts amatpersonai paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām šo attiecību izbeigšanās dienā.
- 7.² Šā panta pirmo, otro, trešo, sesto, septīto un 7.¹ daļu piemēro valsts pārvaldes iestāde, pašvaldības iestāde, cita atvasināta publisko tiesību juridiskā persona vai publiskā aģentūra, kura saskaņā ar Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likumu izmaksā maksātajam zaudējumu atlīdzinājumu, kas ir saistīts ar darba (dienesta) attiecībām vai to pārtraukšanu. Algas nodokli par zaudējumu atlīdzinājumu, kas ir saistīts ar darba (dienesta) attiecībām vai to pārtraukšanu, valsts pārvaldes iestāde, pašvaldības iestāde, cita atvasināta publisko tiesību juridiskā persona vai publiskā aģentūra saskaņā ar Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likumu iemaksā budžetā triju darbdienu laikā no dienas, kad maksātajam izmaksāts zaudējumu atlīdzinājums.
8. *(Izslēgta ar 25.11.1999. likumu.)*
9. *(Izslēgta ar 30.11.2000. likumu.)*

9.¹ Šā likuma 4.panta pirmās daļas 4. un 5.punktā minētais algas nodokļa maksātājs — fiziskā persona — no kalendāra mēneša darba samaksas aprēķināto nodokli ieskaita budžetā ne vēlāk kā ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša piecpadsmītajā datumā. Paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām minētā fiziskā persona — darbinieks iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam līdz taksācijas gadam sekojošā gada 1.februārim, bet, ja darba attiecības ar šo darba devēju izbeigušās pirms gada beigām, — līdz darba attiecību izbeigšanās mēnesim sekojošā mēneša piecpadsmītajam datumam.

9.² Šā panta pirmā daļa nav piemērojama, ja vienlaikus pastāv šādi nosacījumi:

1) fiziskā persona darba pienākumus veic ārvalstī saistībā ar ārvalstī esošo darba devēja pastāvīgo pārstāvniecību, kas reģistrēta saskaņā ar ārvalsts attiecīgo normatīvo aktu prasībām;

2) fiziskās personas darba samaksa (ienākums, kas gūts uz darba attiecību pamata) tiek aplikta ar ārvalsts ienākuma nodokli;

3) nosakot ārvalstī esošās darba devēja pastāvīgās pārstāvniecības aplikamo ienākumu, fiziskās personas darba samaksa tiek iekļauta pastāvīgās pārstāvniecības izdevumos.

9.³ Šā panta 9.² daļā minētā darba samaksa ir ienākums, kas gūts ārpus Latvijas Republikas pie tāda darba devēja, kurš nav Latvijas Republikas rezidents, un tiek aplikts ar iedzīvotāju ienākuma nodokli rezumējošā kārtībā saskaņā ar šā likuma 19.panta noteikumiem.

9.⁴ Šā panta 9.² daļas 1.punktā minētais darba devējs iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam attiecīgās ārvalsts administrācijas apliecinājumu par to, ka šā darba devēja pastāvīgā pārstāvniecība ir reģistrēta attiecīgajā valstī saskaņā ar tās normatīvo aktu prasībām un šajā pastāvīgajā pārstāvniecībā nodarbināto algotā darba ienākumi tiek aplikti ar ārvalsts ienākuma nodokli. Darba devējs vispārējā kārtībā iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam informāciju par fiziskās personas ienākumiem, kas uz darba attiecību pamata gūti ārvalstī esošajā, darba devēja izveidotajā pastāvīgajā pārstāvniecībā.

10. No fiziskās personas ienākumiem, kurus izmaksā komersanti, individuālie uzņēmumi (arī zemnieku vai zvejnieku saimniecības), kooperatīvās sabiedrības, nerezidentu pastāvīgās pārstāvniecības, iestādes, organizācijas, biedrības, nodibinājumi un fiziskās personas, kuras reģistrētas kā saimnieciskās darbības veicējas, ja tie nav saistīti ar darba attiecībām un nav atbrīvoti no aplikšanas ar nodokli, ienākuma izmaksātājs ietur nodokli ienākuma izmaksas vietā un iemaksā to budžetā ne vēlāk kā ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša piektajā datumā. Pie šādiem ienākumiem pieder:

1) autoratlīdzība (honorārs), arī atlīdzība par autora pārdotajiem lietišķās un dekoratīvās mākslas darbiem un tautas daiļamatniecības izstrādājumiem;

2) autoratlīdzība (honorārs), kuru izmaksā autortiesību mantiniekiem;

3) atlīdzība, kuru izmaksā sagādes un citas organizācijas par medījumu jēlādām, medījumiem un to gaļu, medību trofejām, zoobarību un citu savvaļā iegūto produkciju;

4) apdrošināšanas atlīdzība, kas saskaņā ar dzīvības, veselības un negadījuma apdrošināšanas līgumu, kuru apdrošinātā interesēs noslēdzis darba devējs (vai cits apdrošinājuma ņēmējs — juridiskā persona), izmaksāta, pienākot apdrošināšanas līgumā paredzētajam līguma beigu termiņam vai laužot līgumu pirms termiņa;

5) pensijas;

6) metāllūžņu pārdošanas ienākumi;

7) ieņēmumi no saimnieciskās darbības, ko veic fiziskā persona, kurai nav izsniegts Valsts ieņēmumu dienesta apliecinājums par reģistrēšanos saimnieciskās darbības veicēja statusā, izņemot ieņēmumus no lauksaimnieciskās produkcijas ražošanas;

8) dāvinājumi naudā un citās lietās, izņemot dāvinājumu (ienākumu), kas gūts aizdevuma (kredīta) saistību samazināšanas vai dzēšanas rezultātā;

9) slimības pabalsti;

- 10) izložu un azartspēļu laimesti, kuri pārsniedz 500 latu, izņemot preču un pakalpojumu loteriju laimestus;
- 11) atmaksājamais pārmaksātais sociālais nodoklis (valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas);
- 12) dividendes un dividendēm pielīdzināms ienākums;
- 13) procentu ienākums;
- 14) stipendijas, izņemot stipendijas, kuras saskaņā ar šā likuma 9.panta pirmās daļas 8.punktu nav apliekamas ar nodokli;
- 15) papildpensijas kapitāls, kas veidojies no darba devēja veiktajām iemaksām privātajos pensiju fondos atbilstoši licencētiem pensiju plāniem un izmaksāts pensiju plānu dalībniekiem;
- 16) ienākums no privātajos pensiju fondos veikto iemaksu ieguldīšanas;
- 17) iznomāta personāla ienākums vai tam pielīdzināts ienākums;
- 18) ienākums no noslēgtajiem dzīvības apdrošināšanas līgumiem ar līdzekļu uzkrāšanu;
- 19) ienākums no fiziskās personas īpašumā esoša augoša meža atsavināšanas izciršanai un tajā iegūto kokmateriālu atsavināšanas.

10.¹ Ieturot nodokli no profesionālās darbības veicēju autoratlīdzības (honorāra), pirms nodokļa aprēķināšanas no izmaksājamās summas atskaita šā likuma 10.panta pirmās daļas 4.punktā minētos izdevumus atbilstoši noteiktajai normai.

10.² Ieturot nodokli no augoša meža pārdošanas ienākuma, pirms nodokļa aprēķināšanas no izmaksājamās summas atskaita ar meža atjaunošanu saistītos izdevumus, piemērojot izdevumu normu 25 procentu apmērā no izmaksājamās summas, bet no kokmateriālu pārdošanas ienākuma — ar kokmateriālu sagatavošanu un pārdošanu saistītos izdevumus, piemērojot izdevumu normu 50 procentu apmērā no izmaksājamās summas.

10.³ Ieturot nodokli no sēņošanas, ogošanas vai savvaļas ārstniecības augu un ziedu vākšanas ienākuma, pirms nodokļa aprēķināšanas no izmaksājamās summas atskaita izdevumus, piemērojot izdevumu normu 60 procentu apmērā no izmaksājamās summas.

10.⁴ Ja kredītiestādei ir pieejama informācija par ārvalstī ieturēto nodokli no dividendēm par ārvalstīs publiskajā apgrozībā esošām akcijām pēc zemākas nodokļa likmes, nekā noteikts šā likuma 15.panta 3.¹ daļā, kredītiestāde piemēro šā panta desmitās daļas 12.punkta noteikumus un nodokli ietur izmaksas vietā, piemērojot šā likuma 15.panta 3.¹ daļā noteiktās likmes un ārvalstī ieturētā nodokļa likmes starpību. Kredītiestāde nepiemēro šā panta desmitās daļas 12.punkta noteikumus par nodokļa ieturēšanu izmaksas vietā, ja kredītiestādei ir pieejama informācija par ārvalstī ieturēto nodokli no dividendēm par ārvalstīs publiskajā apgrozībā esošām akcijām pēc šā likuma 15.panta 3.¹ daļā noteiktās nodokļa likmes vai arī augstākas nodokļa likmes.

11. Komersanti, individuālie uzņēmumi (arī zemnieku vai zvejnieku saimniecības), kooperatīvās sabiedrības, nerezidentu pastāvīgās pārstāvniecības, iestādes, organizācijas, biedrības, nodibinājumi un fiziskās personas, kuras reģistrētas kā saimnieciskās darbības veicējas, izsniedz personām — nodokļa maksātājām — paziņojumu par izmaksātajām ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamajām summām, kas nav saistītas ar darba attiecībām, un no šīm summām ieturēto nodokli vai, ja izmaksātais ienākums nav apliekams ar nodokli, izmaksu apliecināšanu dokumentu un nosūta paziņojumu Valsts ieņēmumu dienestam:

1) par personām izmaksātajiem ienākumiem, kas minēti šā panta desmitajā un divpadsmitajā daļā, un no tiem ieturēto nodokli — ne vēlāk kā līdz ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 15.datumam;

2) par personām, neieturot nodokli, izmaksātajām summām — Ministru kabineta noteiktajā termiņā. Ministru kabinets nosaka apliecinājuma dokumentu izsniegšanas kārtību, kā arī ienākumus, par kuru izmaksu tie izsniedzami, un uzņēmumus;

3) par taksācijas gadā fiziskajai personai samazinātajām vai dzēstajām aizdevuma (kredīta) saistībām.

11.¹ Ja šā panta vienpadsmitās daļas 2.punktā minētās ienākuma summas, kas saistītas ar maksātāja lauksaimniecisko ražošanu, taksācijas gadā nepārsniedz 500 latus, paziņojums par šim maksātājam izmaksāto ienākumu Valsts ieņēmumu dienestam iesniedzams kopumā par gadu līdz taksācijas gadam sekojošā gada 1.februārim.

11.² Fiziskā persona — nodokļa maksātājs kā apliecinājumu tam, ka tās personisko lietu pārdošana komersantam, individuālajam uzņēmumam (arī zemnieka vai zvejnieka saimniecībai), kooperatīvajai sabiedrībai, nerezidenta pastāvīgajai pārstāvniecībai, iestādei, organizācijai, biedrībai, nodibinājumam un fiziskajai personai, kura reģistrēta kā saimnieciskās darbības veicēja, nav saistīta ar tās saimniecisko darbību, iesniedz ienākuma izmaksātājam attiecīgu izziņu.

11.³ *(Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)*

11.⁴ Šā panta vienpadsmitās daļas 2.punkta noteikumus Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra nepiemēro ar nodokli neapliekamam ienākumam.

11.⁵ Šā panta vienpadsmitās daļas noteikumus par paziņojuma par fiziskajai personai izmaksātajām summām izsniegšanu maksātājam kredītiestāde un ieguldījumu sabiedrība var nepiemērot ienākumam no kapitāla, tajā skaitā no kapitāla pieauguma, ja kredītiestāde izsniedz vai nosūta personām - nodokļa maksātājam - konta izrakstu par taksācijas gada ienākumu no kapitāla.

11.⁶ Fiziskā persona līdz taksācijas gadam sekojošā gada 1.februārim izsniedz fiziskajai personai — ienākuma guvējam un nosūta Valsts ieņēmumu dienestam paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām par taksācijas gadā fiziskajai personai (ja dāvinātāju ar maksātāju nesaista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē) samazinātajām vai dzēstajām aizdevuma (kredīta) saistībām, kuras nodrošinātas ar nekustamā īpašuma hipotēku.

11.⁷ Piemērojot šā panta vienpadsmitās daļas 3.punkta noteikumus par paziņojuma par fiziskajai personai izmaksātajām summām izsniegšanu fiziskajām personām un nosūtīšanu Valsts ieņēmumu dienestam, paziņojumā par fiziskajai personai izmaksātajām summām atsevišķi tiek norādītas saistības, kuras nodrošinātas ar nekustamā īpašuma hipotēku, par šā likuma 9.panta pirmās daļas 35.¹ punktā minēto periodu.

12. No šā likuma 3.panta trešās daļas 1., 2., 3., 4., 7.¹, 8., 9.², 10., 10.¹, 11., 12., 13., 14., 15., 16., 19., 20., 21. un 22.punktā minētajiem ienākumiem ienākuma nodoklis tiek ieturēts ienākuma izmaksas vietā un iemaksāts budžetā ne vēlāk kā ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša piektajā datumā.

12.¹ Komersants, individuālais uzņēmums (arī zemnieka vai zvejnieka saimniecība), kooperatīvā sabiedrība, nerezidenta pastāvīgā pārstāvniecība, iestāde, organizācija, biedrība un nodibinājums, kas izmaksājis fiziskajai personai - nerezidentam - tādus ienākumus, no kuriem saskaņā ar šo likumu nodoklis ieturams izmaksas vietā vai aprēķināšanas brīdī, izsniedz nerezidentam apliecinājumu par Latvijas Republikā taksācijas gadā no attiecīgā ienākuma izmaksātāja gūtajiem ienākumiem un par tiem samaksāto iedzīvotāju ienākuma nodokli.

12.² Fiziskā persona — rezidents, kurš ir saimnieciskās darbības veicējs, no šā likuma 3.panta trešās daļas 1., 2., 3., 7.¹, 8., 11. un 12.punktā minētajiem ienākumiem nodokli ietur ienākuma izmaksas brīdī un iemaksā to budžetā ne vēlāk kā ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša piektajā datumā, ja šie maksājumi ir saistīti ar rezidenta veikto saimniecisko darbību un tiek ņemti vērā, nosakot ar nodokli apliekamo ienākumu, kā arī izsniedz nerezidentam apliecinājumu par Latvijas Republikā taksācijas gadā gūtajiem ienākumiem un par tiem samaksāto ienākuma nodokli.

12.³ Personālsabiedrība aprēķina nodokli no šā likuma 3.panta trešās daļas 5.punktā minētajiem ienākumiem, kas ietver personālsabiedrības taksācijas perioda ar nodokli apliekamā ienākuma daļu, kura pienākas personālsabiedrības dalībniekam — nerezidentam, un ieturēto nodokli iemaksā budžetā 15 dienu laikā pēc personālsabiedrības uzņēmuma ienākuma nodokļa deklarācijas iesniegšanas saskaņā ar likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 22.panta deviņo un desmito daļu.

12.⁴ Dzīvokļu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības, automašīnu garāžu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības, laivu garāžu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības un dārzkopības kooperatīvās sabiedrības aprēķina nodokli no šā likuma 3.panta trešās daļas 19.punktā minētajiem ienākumiem, kas ietver sabiedrības sadalītās peļņas daļu tās biedram -

nerezidentam -, un ieturēto nodokli iemaksā budžetā 15 dienu laikā pēc tam, kad pieņemts dalībnieku lēmums par peļņas sadali.

12.⁵ No nerezidenta īpašumā esoša augoša meža atsavināšanas izciršanai un tajā iegūto kokmateriālu atsavināšanas ienākuma nodoklis tiek ieturēts ienākuma izmaksas vietā un iemaksāts budžetā ne vēlāk kā ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša piektajā datumā.

12.⁶ Fiziskā persona — rezidents, kurš ir saimnieciskās darbības veicējs, — no nerezidenta īpašumā esoša augoša meža atsavināšanas izciršanai un tajā iegūto kokmateriālu atsavināšanas ienākuma nodokli ietur ienākuma izmaksas brīdī un iemaksā to budžetā ne vēlāk kā ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša piektajā datumā, ja šie maksājumi ir saistīti ar rezidenta veikto saimniecisko darbību un tiek ņemti vērā, nosakot ar nodokli apliekamo ienākumu, kā arī izsniedz nerezidentam apliecinājumu par Latvijas Republikā taksācijas gadā gūtajiem ienākumiem un par tiem samaksāto ienākuma nodokli.

13. Ja mēnesī izmaksātā ienākuma vai vienreizējās izmaksas apmērs ir trīs lati vai mazāks, to izmaksājot, nodoklis netiek ieturēts ienākuma izmaksas reizē, izņemot ienākumus, kas minēti šā panta desmitās daļas 12. un 13.punktā un šā likuma 3.panta trešās daļas 10. un 11.punktā. Ienākuma saņēmējs uzrāda šīs summas savā deklarācijā, ko iesniedz par taksācijas perioda (kalendārā gada) ienākumiem tam sekojošajā gadā. Ienākuma izmaksātājs par šo ienākumu nosūta ziņas Valsts ieņēmumu dienestam šā panta vienpadsmitajā daļā noteiktajā kārtībā.

14. *(Izslēgta ar 16.06.2009. likumu.)*

15. *(Izslēgta ar 16.06.2009. likumu.)*

16. *(Izslēgta ar 16.06.2009. likumu.)*

17. Neatkarīgi no jebkuriem šā likuma noteikumiem iedzīvotāju ienākuma nodokli ietur pēc 25 procentu likmes no visiem maksājumiem, ko fiziskās personas — Latvijas rezidenti vai nerezidenti, kuriem saskaņā ar šo likumu ir pienākums iesniegt Latvijā gada ienākumu deklarāciju, izmaksā juridiskajām, fiziskajām un citām personām, kuras atrodas, ir izveidotas vai nodibinātas Ministru kabineta noteikumos minētajās zemu nodokļu un beznodokļu valstīs vai teritorijās, ieskaitot maksājumus šo personu pārstāvjiem vai trešo personu kredītiestāžu kontos un maksājumus, kas veikti savstarpēja norēķinu ieskaista veidā, izņemot maksājumus par preču piegādēm personām, kuras atrodas, ir izveidotas vai nodibinātas Ministru kabineta noteikumos minētajās zemu nodokļu un beznodokļu valstīs vai teritorijās, ja šīs preces ir attiecīgās zemu nodokļu vai beznodokļu valsts vai teritorijas izcelsmes preces.

18. Valsts ieņēmumu dienestam ir tiesības atļaut neieturēt nodokli no tiem maksājumiem, no kuriem saskaņā ar šā panta septiņpadsmito daļu ir ieturams nodoklis, ja šo maksājumu izmaksātājs pamatoti pierāda, ka minētie maksājumi netiek izdarīti, lai samazinātu šā maksātāja apliekamo ienākumu un nemaksātu vai samazinātu Latvijā maksājamus nodokļus. Valsts ieņēmumu dienests piešķirto atļauju anulē, ja nodokļu administrēšanas procesā ir ieguvusi informāciju, kas liecina par darījuma patieso apstākļu slēpšanu. Piešķirtās atļaujas anulēšanas gadījumā nodokļa maksātājam piemēro šā panta septiņpadsmitās daļas normu un nodokļa summas, uz kurām attiecas anulētā atļauja, uzskatāmas par nokavēto nodokļa maksājumu.

19. Šā panta septiņpadsmitajā daļā minētajiem maksājumiem, no kuriem nodoklis izmaksas vietā nav ieturams pēc 25 procentu likmes, un maksājumiem, no kuriem saskaņā ar šā panta astoņpadsmito daļu ir atļauts neieturēt nodokli, piemērojami šā likuma 3.panta trešās daļas un šā panta desmitās un divpadsmitās daļas noteikumi.

20. Nodokļa ieturēšanas diena šā panta divpadsmitās un septiņpadsmitās daļas izpratnē ir diena, kad ienākuma izmaksātājs veic faktisko maksājumu nerezidentam, vai arī diena, kad tiek izdarīts kreditora - nerezidenta - saistību samazinājums, veicot nodokļa ienākuma izmaksātāja un nerezidenta savstarpējo norēķinu ieskaitu, vai arī diena, kad notiek konkrētā kreditora saistību nodošana.

21. Šā panta septiņpadsmitās daļas izpratnē maksājumi ir jebkuri maksājumi, kas samazina šo maksājumu izdarītāja apliekamo ienākumu neatkarīgi no tā, vai tie veikti, izmantojot bezskaidras naudas norēķinus, skaidrā naudā vai citās lietās, vai arī savstarpējo norēķinu ieskaista veidā.

22. Ja personai, kura atrodas, ir izveidota vai nodibināta beznodokļu vai zemu nodokļu valstī vai teritorijā, ir atvērta konts Latvijas Republikā reģistrētā kredītiestādē un šī persona no minētā konta veic maksājumus, kuru saņēmēja ir cita persona, kas atrodas, ir izveidota vai nodibināta beznodokļu vai zemu nodokļu valstī vai teritorijā, un šo maksājumu rezultātā tiek samazināts Latvijas nodokļa maksātāja apliekamais ienākums, tiek uzskatīts, ka minētos maksājumus veic Latvijas nodokļa maksātājs, un ir piemērojama šā panta septiņpadsmitā daļa.

23. Atbilstoši šā panta septiņpadsmitajai daļai ieturēto nodokli ienākuma izmaksātājs iemaksā budžetā ne vēlāk kā ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša piektajā datumā.

24. Mikrouzņēmums — mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs — nepiemēro šā panta sestās un septītās daļas noteikumus un divpadsmitās daļas, 12.¹ un 12.² daļas noteikumus attiecībā uz šā likuma 3.panta trešās daļas 1.punktā minēto ienākumu.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.02.1996., 19.12.1996., 02.10.1997., 20.11.1997., 25.11.1999., 27.01.2000., 30.11.2000., 19.06.2003., 11.12.2003., 20.12.2004., 20.10.2005., 28.09.2006., 19.12.2006., 17.05.2007., 12.12.2008., 16.06.2009., 16.07.2009., 01.12.2009., 13.05.2010., 09.08.2010., 21.10.2010., 20.12.2010., 08.09.2011. un 22.09.2011. likumu, kas stājas spēkā 19.10.2011. Sk. Pārejas noteikumu 45., 71., 72. un 77. punktu)

17.¹ pants. Iznomāta personāla ienākums vai tam pielīdzināts ienākums

1. Par personālu šā likuma izpratnē uzskata jebkuru fizisko personu, kuru cita persona (personāla iznomātājs) piesaista, lai veiktu darbu personāla nomnieka labā neatkarīgi no tā, vai starp personāla iznomātāju un attiecīgo fizisko personu pastāv darba tiesiskās attiecības.

2. Par personāla nomu šā panta izpratnē uzskata personāla iznomātāja, kas nav Latvijas rezidents vai nerezidenta pastāvīgā pārstāvniecība Latvijā, personāla nosūtīšanu apmaiņā pret atlīdzību Latvijas rezidentam vai nerezidenta pastāvīgajai pārstāvniecībai Latvijā, lai šis personāls veiktu darbības saistībā ar personāla nomnieka saimniecisko vai profesionālo darbību Latvijā vai ārvalstīs, ja tiek konstatēta vismaz viena no šādām pazīmēm:

- 1) personāla nomnieks atbild par darba kopējo vadību un uzraudzību vai darba rezultātu;
- 2) personāla nomnieks nosaka iznomātā personāla skaitu un kvalifikāciju;
- 3) personāla integrācija personāla nomnieka uzņēmumā. Integrācija uzņēmumā šā panta izpratnē ir darba vai atpūtas vietas esamība, pienākums ievērot uzņēmuma iekšējās kārtības noteikumus;
- 4) atlīdzība par personāla nomu tiek aprēķināta atkarībā no iznomātā personāla darba laika, paveiktā darba vai citas attiecības starp personāla iznomātāja atlīdzību un personāla darba samaksu;
- 5) personāla nomnieks nodrošina personālu ar lielāko daļu pamatlīdzekļu, darbarīku un materiālu.

3. Personāla nomnieks aprēķina nodokli par iznomātā personāla ienākumu, pamatojoties uz personāla iznomātāja iesniegtu dokumentāri apliecinātu informāciju, kas ļauj identificēt iznomāto personālu (vārdu, uzvārdu, dzimšanas datumu, pastāvīgo dzīvesvietu vai nodokļu maksātāja reģistrācijas numuru vai citas ziņas), darba samaksu un citu informāciju par gūto ienākumu.

4. Ja personāla iznomātājs nevar personāla nomniekam iesniegt šā panta trešajā daļā minēto informāciju, par iznomātā personāla ienākumam pielīdzinātu ienākumu tiek uzskatīts personāla nomnieka kopējais maksājums personāla iznomātājam. Nosakot katras iznomātā personāla ietvaros piesaistītās fiziskās personas ar nodokli apliekamo ienākumu, tiek uzskatīts, ka šīs fiziskās personas ir guvušas ienākumu vienādās daļās no personāla iznomātājam izmaksātās atlīdzības.

(01.12.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2010.)

18. pants. Nodokļa aprēķināšana no saimnieciskās darbības ienākuma un tā maksāšana avansā

1. Reizē ar deklarāciju, bet ne vēlāk kā līdz pēctaksācijas gada 1.aprīlim vai mēnesi pēc saimnieciskās darbības uzsākšanas maksātājs iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam aprēķinu par nodokļa avansa maksājumu lielumu taksācijas gadā, pamatojoties uz iepriekšējā gada ienākumu vai prognozējot paredzamo ienākumu. Ja maksāšanas periodā faktiskais ienākuma lielums mainās, maksātājs iesniedz precizētu nodokļa avansa maksājumu pārrēķinu. Personiskās palīgsaimniecības, piemājas saimniecības vai zemnieku saimniecības īpašnieka ienākumiem no lauksaimnieciskās ražošanas avansa maksājumi tiek noteikti tādā apmērā, kas atbilst nodoklim no puses viņa iepriekšējā gada apliekamā ienākuma. Ja viņa ceturkšņa ienākumu apjoms ir uz pusi mazāks par ceturto daļu gadam noteiktā nodokļa avansa maksājumu apmēra, avansa maksājumu var pārcelt uz nākamo šā panta trešajā daļā paredzēto termiņu.

2. Maksātāja taksācijas gada avansa maksājumu apmērs atbilst:

- 1) iedzīvotāju ienākuma nodoklim, kas aprēķināts no pirmstaksācijas gada saimnieciskās darbības apliekamā

ienākuma, ja maksātājs saimniecisko darbību uzsācis pirms pirmstaksācijas gada un veicis to pirmstaksācijas gadā;

2) iedzīvotāju ienākuma nodoklim no pirmstaksācijas gada laikā gūtā saimnieciskās darbības apliekamā ienākuma, kas aprēķināts, nodokļa summu dalot ar to kalendāra mēnešu skaitu, kuros gūts pirmstaksācijas gada saimnieciskās darbības ienākums, un reizinot ar 12, ja maksātājs saimniecisko darbību uzsācis pirmstaksācijas gadā un veicis to nepilnu pirmstaksācijas gadu;

3) iedzīvotāju ienākuma nodokļa sagaidāmajam lielumam no paša maksātāja prognozētā taksācijas gada ienākuma, kas aprēķināts, nodokļa summu dalot ar to kalendāra mēnešu skaitu, kuriem prognozēts taksācijas gada ienākums, ja maksātājs uzsāk saimniecisko darbību taksācijas gadā. Mēnešu skaitu tiek ietverti taksācijas gada mēneši, sākot ar mēnesi, kurā uzsākta saimnieciskā darbība, līdz taksācijas gada beigām.

3. Maksātājs patstāvīgi iemaksā budžetā aprēķinātos nodokļa avansa maksājumus par taksācijas gadu šādos termiņos: ne vēlāk kā 15.martā, ne vēlāk kā 15.maijā, ne vēlāk kā 15.augustā un ne vēlāk kā 15.novembrī. Ne vēlāk kā 15.martā iemaksājamā avansa maksājuma apmērs ir ceturtdaļa no pirmstaksācijas gadam noteiktās nodokļa avansa summas, bet ne vēlāk kā 15.maijā, ne vēlāk kā 15.augustā un ne vēlāk kā 15.novembrī iemaksājamā avansa maksājuma apmērs ir taksācijas gadam noteiktā nodokļa avansa maksājuma un pirmajā ceturksnī veicamā avansa maksājuma starpība, kas dalīta ar trīs.

4. *(Izslēgta ar 08.11.2007. likumu.)*

4.¹ *(Izslēgta ar 09.08.2010. likumu)*

4.² Maksātājs, kurš pirmstaksācijas gadā saimnieciskās darbības ienākumu aprēķināja saskaņā ar šā likuma 11.pantu, bet taksācijas gadā grāmatvedības kārtošanai izvēlas divkāršo ieraksta sistēmu un saimnieciskās darbības ienākumu aprēķina saskaņā ar šā likuma 11.¹ pantu, avansa maksājumus no taksācijas gada pirmā mēneša līdz mēnesim, kad maksātājs iesniedz gada ienākumu deklarāciju, veic tādā apmērā, kādā saskaņā ar likumu tie tika veikti pirmstaksācijas gadā.

5. No šā likuma 8.panta trešās daļas 4., 8. un 9.punktā minētajiem ienākumiem avansa maksājumi nav jāizdara.

6. Maksātājam aprēķinātais nodokļa avansa maksājuma apmērs samazināms par nodokļu summu, kas saskaņā ar šā likuma 17.panta desmitās daļas 6. un 7.punkta noteikumiem ieturēta un ieskaitīta budžetā. Pamats šādam samazinājumam ir paziņojums par ieturēto nodokli, kuru saskaņā ar šā likuma 17.panta noteikumiem ienākuma izmaksātājs iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam.

7. Maksātājs, kurš taksācijas gada laikā uzsāk saimniecisko darbību, nodokļa avansa maksājumus par taksācijas gadu var veikt labprātīgi. Ja maksātājs saimnieciskās darbības uzsākšanas pirmajā gadā veic avansa maksājumus, pirmais maksāšanas termiņš ir šā panta trešajā daļā norādītais pirmais termiņš, kas seko mēnesim, kurā uzsākta saimnieciskā darbība.

7.¹ Persona, kura pirmstaksācijas gadā ir bijusi mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs, bet taksācijas gadā kļūst par iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāju, nodokļa avansa maksājumus par taksācijas gadu var veikt labprātīgi. Ja persona, kura pirmstaksācijas gadā ir bijusi mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs, bet taksācijas gadā kļūst par iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāju, veic avansa maksājumus, pirmais maksāšanas termiņš ir šā panta trešajā daļā norādītais pirmais termiņš.

8. Fiziskā persona, kura pirmstaksācijas gadā ir bijusi individuālā uzņēmuma īpašnieks un kura taksācijas gadā ir reģistrēta komercreģistrā kā individuālais komersants, taksācijas gadā veic avansa maksājumus.

9. Maksātājs, kurš maksā fiksēto ienākuma nodokli, nodokļa avansa maksājumu 25 latu apmērā veic līdz taksācijas gada 15.martam. Maksātājs, kurš taksācijas gadā uzsāk saimniecisko darbību vēlāk nekā 15.martā un izvēlas maksāt fiksēto ienākuma nodokli, patstāvīgi iemaksā budžetā nodokļa avansa maksājumu par taksācijas gadu pēc saimnieciskās darbības reģistrācijas nākamajā, šā panta trešajā daļā noteiktajā avansa maksājumu veikšanas termiņā. Ja maksātājs uzsāk saimniecisko darbību vēlāk nekā taksācijas gada 15.novembrī, taksācijas gadā nodokļa avansa maksājums netiek veikts.

10. Avansa maksājumu aprēķina veidlapu un tās aizpildīšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

11. Ja maksātājam ir būtiski mainījies darbības veids, ieņēmumu vai izdevumu struktūra vai samazinājies peļņas apjoms, nodokļa avansa maksājumus par taksācijas perioda atlikušajiem mēnešiem nosaka vienādās summās,

ņemot vērā maksātāja iesniegto pamatoto aprēķinu. Starpību starp taksācijas periodam aprēķināto nodokli un nodokļa maksātāja uz prognozes pamata veikto nodokļa avansa maksājumu apmēru, kas pārsniedz 30 procentus no aprēķinātās nodokļa summas, palielina par nokavējuma naudu, kas aprēķināta saskaņā ar likumu "Par nodokļiem un nodevām". Aprēķinātā nodokļa un veikto avansa maksājumu starpības pārsnieguma daļa tiek sadalīta atbilstoši avansa maksājumu veikšanas termiņiem.

12. Šā panta noteikumus nepiemēro maksātājam, kurš ir izvēlējis maksāt mikrouzņēmumu nodokli saskaņā ar Mikrouzņēmumu nodokļa likumu.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.1996., 25.11.1999., 30.11.2000., 11.12.2003., 19.12.2006., 08.11.2007., 24.04.2008., 16.06.2009., 01.12.2009., 09.08.2010. un 20.12.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2011. Sk. Pārejas noteikumu 45. un 63.punktu)

19. pants. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanas un maksāšanas rezumējošā kārtība

1. Nodokļa aprēķināšanu un iemaksāšanu budžetā rezumējošā kārtībā veic maksātājs.

2. Atbilstoši šim likumam nodoklis tiek aprēķināts par gada apliekamā ienākuma kopējo apjomu, kuru nosakot saimnieciskās darbības zaudējumus nevar segt uz citu ienākumu veidu rēķina, un tas tiek atspoguļots deklarācijā. Deklarācijā tiek uzrādīti visi maksātāja taksācijas periodā (kalendārajā gadā) gūtie ienākumi, arī ar nodokli neapliekamie ienākumi, ja to kopējā summa pārsniedz četrkārtotu gada neapliekamā minimuma apmēru, izņemot šā likuma 9.panta pirmās daļas 29. un 31.punktā minētos ienākumus. Deklarācijā neuzrāda algota darba ienākumus, kurus izmaksā mikrouzņēmums atbilstoši Mikrouzņēmumu nodokļa likumam, kā arī saimnieciskās darbības ienākumu, kas gūts mikrouzņēmumā.

3. Maksātājs ne vēlāk kā 15 dienu laikā no šajā likumā noteiktās deklarācijas iesniegšanas dienas iemaksā budžetā aprēķinātā nodokļa summu, bet, ja aprēķinātā nodokļa summa pārsniedz 450 latus, maksātājs to var iemaksāt budžetā trijās reizēs — līdz 16.aprīlim, 16.maijam un 16.jūnijam, iemaksājot katru reizi trešo daļu no šīs summas. Turklāt šī summa ir samazināma par to nodokļa daļu, kuru taksācijas gada laikā darba devēji samaksājuši kā algas nodokli vai pats maksātājs — kā avansu vai nodokli, kas ieturēts no maksātāja ienākuma, izmaksājot viņam šā likuma 17.panta desmitajā daļā minētos ienākumus.

3.¹ Maksātājs ne vēlāk kā 15 dienu laikā no šajā likumā noteiktās deklarācijas iesniegšanas dienas iemaksā budžetā fiksētā ienākuma nodokļa atlikušo daļu, ko nosaka kā starpību starp fiksētā ienākuma nodokļa summu, kas noteikta atbilstoši šā likuma 15.panta piektajai daļai, un saskaņā ar šā likuma 18.panta devīto daļu noteikto avansa maksājumu. Ja fiksētā ienākuma nodokļa atlikusī daļa, kas jāiemaksā budžetā, pārsniedz 450 latus, piemēro šā panta trešo daļu.

3.² Maksātājs iemaksā budžetā aprēķinātā nodokļa summu ne vēlāk kā 15 dienu laikā no šā panta 5.² un 5.³ daļā noteiktās deklarācijas par ienākumu no kapitāla iesniegšanas dienas.

4. Ja rezumējošā kārtībā aprēķinātā summa pēc pārbaudes izrādās mazāka par avansā samaksāto, Valsts ieņēmumu dienests triju mēnešu laikā no deklarācijas iesniegšanas dienas atmaksā maksātājam radušos starpību.

4.¹ *(Izslēgta ar 08.11.2007. likumu)*

5. Deklarācija ar tai pievienotajiem dokumentiem iesniedzama Valsts ieņēmumu dienestam ne vēlāk kā taksācijas gadam sekojošā gada 1.aprīlī.

5.¹ Ārvalsts nodokļa maksātājs, kas Latvijā uzturas, lai veiktu algotu darbu tāda darba devēja labā, kurš nav Latvijas rezidents vai kuram nav pastāvīgās pārstāvniecības Latvijā, un kas pārtrauc minētā ienākuma gūšanu, un nav paredzama viņa atgriešanās Latvijā pirms taksācijas gada beigām, iesniedz deklarāciju, pirms viņš izbrauc no Latvijas.

5.² Ārvalsts nodokļa maksātājs (nerezidents), kas Latvijā gūst ienākumu, no kura nodoklis maksājams rezumējošā kārtībā, bet kas taksācijas gadā pārstāj gūt šādu ienākumu vai gūst vienreiz izmaksājamu ienākumu un vienlaikus pārtrauc ekonomiskās saites ar Latviju, iesniedz deklarāciju 30 dienu laikā pēc ienākuma gūšanas beigām. Ja ārvalsts nodokļa maksātājs (nerezidents), kas Latvijā gūst ienākumu no kapitāla pieauguma, neizmanto šā likuma 20.panta trešajā daļā minētos deklarēšanas atvieglojumus, nodokli no šā ienākuma aprēķina un deklarāciju par ienākumu no kapitāla Valsts ieņēmumu dienestam iesniedz līdz ienākuma gūšanas mēnesim sekojošā mēneša 15.datumam.

5.³ Maksātājs (rezidents), kurš gūst ienākumu no kapitāla pieauguma, deklarāciju par ienākumu no kapitāla iesniedz līdz ienākuma gūšanas mēnesim sekojošā mēneša 15.datumam, ja ienākumi no kapitāla aktīvu atsavināšanas mēnesī pārsniedz 500 latus. Maksātājs (rezidents), kurš gūst ienākumu no kapitāla pieauguma un kura kopējie ienākumi no darījumiem ar kapitāla aktīviem mēnesī ir no 100,01 līdz 500 latiem, deklarāciju par ienākumu no kapitāla par ceturksnī gūto ienākumu iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam vienreiz ceturksnī līdz ceturksnim sekojošā mēneša 15.datumam. Maksātājs (rezidents), kurš gūst ienākumu no kapitāla pieauguma un kura kopējie ienākumi no darījumiem ar kapitāla aktīviem mēnesī ir līdz 100 latiem, deklarāciju par ienākumu no kapitāla par taksācijas gadā gūto ienākumu iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam ne vēlāk kā taksācijas gadam sekojošā gada 15.janvārī.

6. Deklarācijai ir pievienojami vai reizē ar to uzrādāmi un, ja nepieciešams, iesniedzami dokumenti, kas apliecina:

1) maksātāja tiesības uz atvieglojumiem, ja maksātājs taksācijas gada laikā, rodoties tiesībām uz atvieglojumu, nav iesniedzis Valsts ieņēmumu dienestam paziņojumu par apgādībā esošajām personām vai paziņojumu par invaliditāti vai politiski represētās personas statusu, vai nacionālās pretošanās kustības dalībnieka statusu;

2) taksācijas gada laikā izdarītos attaisnotos izdevumus, izņemot gadījumus, kad informāciju par maksātāja attaisnotajiem izdevumiem Valsts ieņēmumu dienests saņem saskaņā ar šā panta desmito un vienpadsmito daļu;

3) *(izslēgts ar 01.12.2009. likumu);*

4) *(izslēgts ar 14.11.2008. likumu);*

5) ārvalstīs samaksāto nodokli;

6) ka persona, kas ir citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents, taksācijas gadā Latvijā guvusi vairāk nekā 75 procentus no saviem kopējiem ienākumiem un ka tā vai tās laulātais nav izmantojuši šajā likumā noteiktajiem nodokļa atvieglojumiem un attaisnotajiem izdevumiem analogiskus atskaitījumus savā rezidences valstī.

6.¹ *(Izslēgta ar 13.05.2010. likumu)*

7. *(Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)*

8. Zemnieku saimniecība, ja tā bez lauksaimnieciskās ražošanas veic arī citu saimniecisko darbību, var aprēķināt kopējos ienākumus (sedzot lauksaimnieciskos zaudējumus no citiem ienākumiem). Šajā gadījumā nepiemēro 9.panta pirmās daļas 1.punktu.

9. Ja izdevumiem, kas saistīti ar maksātāja saimniecisko darbību, ir noteiktas izdevumu normas, šo izdevumu apliecināšanai attiecīgajā apmērā nav nepieciešams iesniegt vai uzrādīt tos apliecinošus dokumentus.

10. Valsts ieņēmumu dienestam līdz pēctaksācijas gada 1.februārim elektroniski nosūta informāciju, kurā par katru fizisko personu norāda vārdu, uzvārdu, personas kodu, kā arī šādu informāciju:

1) privātais pensiju fonds — par fiziskās personas noslēgtā individuālās dalības līguma ar privāto pensijas fondu atbilstību šā likuma 10.panta pirmās daļas 5.punktā noteiktajām prasībām un taksācijas gadā privātajā pensiju fondā veikto iemaksu apmēru un iemaksu sadalījumu pa gadiem, ja maksātājs taksācijas gadā ir veicis maksājumus arī par nākamajiem taksācijas gadiem;

2) apdrošināšanas sabiedrība — par fiziskās personas noslēgtā līguma (iegādātās polises) par dzīvības apdrošināšanu (ar līdzekļu uzkrāšanu) atbilstību šā likuma 10.panta pirmās daļas 6.punktā noteiktajām prasībām, līguma darbības periodu un taksācijas gadā veikto apdrošināšanas prēmiju summu un šo summu sadalījumu pa gadiem, ja maksātājs taksācijas gadā ir veicis maksājumus arī par nākamajiem taksācijas gadiem pie nosacījuma, ka saskaņā ar apdrošināšanas līgumu maksātājam katram periodam ir noteikts fiksēts maksājums.

11. Par šā panta desmitajā daļā noteiktās informācijas nosūtīšanas kārtību un datu formātu apdrošināšanas sabiedrība vai privātais pensiju fonds ar Valsts ieņēmumu dienestu vienojas, noslēdzot attiecīgu līgumu.

12. Licencēta sabiedrība, kas iepriekšējā kalendārajā gadā nodarbojusies ar personu iekārtošanu darbā uz kuģiem, vai šādu sabiedrību veidota apvienība Ministru kabineta noteiktajā kārtībā līdz pēctaksācijas gada 1.februārim elektroniski nosūta Valsts ieņēmumu dienestam informāciju par iepriekšējā kalendārajā gadā nodarbinātajiem

jūrnikiem, kuri, iekārtojoties darbā, izmantojuši attiecīgās sabiedrības vai to veidotas asociācijas pakalpojumus.

13. Maksātājs, kas taksācijas gadā guvis ienākumus ārvalstī, kurā taksācijas periods nesakrīt ar kalendāro gadu vai kurā noteiktais termiņš, kādā ienākuma izmaksātājs informē ienākuma saņēmēju par izmaksātajām summām, ir vēlāks par taksācijas gadam sekojošā gada 15.martu, iesniedz deklarāciju divu mēnešu laikā no attiecīgajā ārvalstī noteiktā deklarācijas iesniegšanas termiņa.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.1996., 25.11.1999., 30.11.2000., 11.12.2003., 20.12.2004., 19.12.2006., 08.11.2007., 24.04.2008., 14.11.2008., 16.06.2009., 01.12.2009., 13.05.2010., 09.08.2010. un 20.12.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2011. Sk. Pārejas noteikumu 45. un 64.punktu)

20. pants. Ienākumu deklarēšanas atvieglojumi

1. Iekšzemes nodokļa maksātājam, kas taksācijas gada laikā ir saņēmis Latvijas Republikā ienākumus, no kuriem izmaksas vietā ir ieturēts nodoklis, ja viņa saņemto šā likuma 9.panta pirmajā daļā minēto ar nodokli neapliekamo ienākumu kopējā summa nepārsniedz četrkārtotu taksācijas gadam noteikto neapliekamā minimuma apmēru vai viņam saskaņā ar šā likuma 19.panta otro daļu gūtie ienākumi nav jāuzrāda deklarācijā, ir tiesības neiesniegt deklarāciju, ja šajā vai citos likumos nav noteikts citādi. Minētais nosacījums attiecināms arī uz gadījumiem, kad iekšzemes nodokļa maksātājs taksācijas gada laikā ir saņēmis tikai Latvijas Republikā ienākumus, no kuriem izmaksas vietā ir ieturēts nodoklis, vai tikai šā likuma 9.panta pirmajā daļā minētos ar nodokli neapliekamos ienākumus, kuru kopējā summa nepārsniedz četrkārtotu taksācijas gadam noteikto neapliekamo minimumu, vai viņam saskaņā ar šā likuma 19.panta otro daļu gūtie ienākumi nav jāuzrāda deklarācijā.

2. Ja iekšzemes nodokļa maksātājs šā likuma 19.panta piektajā daļā noteiktajā termiņā nav iesniedzis deklarāciju, šis fakts ir maksātāja apliecinājums tam, ka no viņa taksācijas gadā saņemtajiem ienākumiem nodoklis ir ieturēts pilnā apmērā. Ja Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā ir informācija, ka maksātājs taksācijas gada laikā ir saņēmis ar nodokli apliekamus ienākumus, no kuriem izmaksas vietā nav ieturēts nodoklis, deklarācijas neiesniegšanas gadījumā viņam piemēro šā likuma 32.¹ pantā noteiktās sankcijas.

3. Ārvalsts nodokļa maksātājam (nerezidentam) deklarācija nav jāiesniedz, izņemot gadījumu, kad nerezidents:

1) saņem šā likuma 3.panta trešās daļas 7. un 9.punktā minētos ienākumus, kā arī šā likuma 3.panta trešās daļas 1.punktā minēto ienākumu no algota darba tāda darba devēja labā, kurš nav Latvijas rezidents vai kuram nav pastāvīgās pārstāvniecības Latvijā, vai arī saņem šā likuma 3.panta trešās daļas 4.punktā minēto ienākumu no komercsabiedrības, kas nav Latvijas Republikas rezidents;

2) saņem šā likuma 3.panta trešās daļas 7.¹ un 17.punktā minētos ienākumus no fiziskajām personām, kas nav minētas šā likuma 17.panta 12.² daļā;

2¹) saņem šā likuma 3.panta trešās daļas 9.¹ punktā minētos ienākumus, par kuriem nodoklis nav ieturēts izmaksas vietā;

3) būdams citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents, taksācijas gadā Latvijā guvis vairāk nekā 75 procentus no saviem kopējiem ienākumiem un vēlas piemērot taksācijas gada neapliekamo minimumu saskaņā ar šā likuma 12.pantu, nodokļa atvieglojumus saskaņā ar šā likuma 13.panta ceturto daļu un attaisnotos izdevumus saskaņā ar šā likuma 10.panta ceturto daļu.

4. Šajā pantā minētie ienākumu deklarēšanas atvieglojumi nav attiecināmi uz maksātājiem, kas gūst ienākumus no saimnieciskās darbības.

(19.12.1996. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1999., 30.11.2000., 11.12.2003., 20.12.2004., 19.12.2006., 01.12.2009. un 09.08.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.09.2010. Sk. Pārejas noteikumu 61.punktu)

V nodaļa DEKLARĀCIJAS KONTROLĒŠANA UN KORIGĒŠANA

21. pants. Kontrolējošā finanšu iestāde

Valsts ieņēmumu dienests:

- 1) pārbauda deklarācijā uzrādīto datu ticamību un pareizību;
- 2) veic iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksāšanas kontroli;

3) veic šā likuma 11. pantā minēto ieņēmumu un izdevumu pilnīguma un pareizības uzskaites kontroli.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.01.1994., 25.11.1999., 11.12.2003., 16.06.2009. un 01.12.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2010.)

22. pants. Deklarācijas kontrolēšana un apliekamā ienākuma noteikšana uz aprēķinu pamata

1. Valsts ieņēmumu dienests pārbauda maksātāja (fiziskās personas) taksācijas gadā gūtos ienākumus, pamatojoties uz iesniegtajā gada ienākumu deklarācijā uzrādītajiem datiem, darba devēju (ienākuma izmaksātāju) paziņojumiem par izmaksātajām summām, ārvalstu nodokļu administrāciju sniegtajām ziņām, apsekošanas un pārbaudes rezultātiem, kā arī citu Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošo informāciju par nodokļa maksātāja ienākumiem, īpašuma stāvokļa izmaiņām un izdevumiem.

2. Ja Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošajos pārskatos (paziņojumos) uzrādītie maksātāja ienākumi vai maksātāja iesniegtajā deklarācijā uzrādītais ienākumu apjoms saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošo informāciju ir mazāks par viņa izdevumu apjomu, Valsts ieņēmumu dienests nosaka ar nodokli apliekamo ienākumu un nodokļa summu uz aprēķinu pamata atbilstoši maksātāja īpašuma vērtības pieaugumam un Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošajām ziņām par maksātāja darbību (arī maksātāja darījumiem un ieņēmumiem no saimnieciskās darbības).

3. Ja maksātāja deklarētie ienākumi vai Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošajos pārskatos (paziņojumos) uzrādītie maksātāja ienākumi neatbilst viņa izdevumiem taksācijas gadā, Valsts ieņēmumu dienests pieprasa šā panta 3.¹ daļā noteiktajā termiņā iesniegt:

1) papildu deklarāciju (atbilstoši Ministru kabineta apstiprinātajai veidlapai) par ienākumiem, ieņēmumiem, naudas un citiem uzkrājumiem, īpašumiem un to vērtības maiņu (turpmāk — papildu deklarācija);

2) taksācijas gada ienākumu deklarāciju, ja tā nav iesniegta šajā likumā noteiktajā kārtībā;

3) *(izslēgts ar 20.12.2004. likumu).*

3.¹ Maksātājs saskaņā ar šā panta trešās daļas nosacījumiem pieprasīto papildu deklarāciju un taksācijas gada ienākumu deklarāciju Valsts ieņēmumu dienestam iesniedz personiski ne vēlāk kā 30 darbdienu laikā pēc papildu deklarācijas vai gada ienākumu deklarācijas veidlapas saņemšanas vai, ja maksātājs ne vēlāk kā 30 darbdienu laikā pēc papildu deklarācijas veidlapas saņemšanas ir iesniedzis Valsts ieņēmumu dienestam pamatotu iesniegumu, — citā Valsts ieņēmumu dienesta noteiktajā termiņā. Citu papildu deklarācijas iesniegšanas termiņu var noteikt, ja deklarācijas aizpildīšanai nepieciešama informācija, kuru nav iespējams iegūt 30 darbdienu laikā, vai ja maksātājs slimības, komandējuma vai citu pamatotu iemeslu dēļ nevar to iesniegt noteiktajā termiņā.

3.² Valsts ieņēmumu dienesta noteiktais papildu deklarācijas iesniegšanas termiņa pagarinājums nedrīkst pārsniegt 90 dienas no papildu deklarācijas pieprasīšanas dienas.

4. Nosakot maksātāja īpašuma vērtību un tās pieaugumu, kā arī īpašuma palielinājumu pārbaudāmajā periodā, Valsts ieņēmumu dienests izmanto Uzņēmumu reģistra datubāzu, kurām ir publiska ticamība, Ceļu satiksmes drošības direkcijas, zemesgrāmatu un pārējo citu valsts reģistru un valsts informācijas sistēmu turētāju datus, kā arī maksātāja papildu deklarāciju kopā ar tai pievienotajiem attaisnojuma dokumentiem par maksātāja ienākumiem un izdevumiem.

5. Valsts ieņēmumu dienests, precizējot maksātāja ienākumu lielumu, ir tiesīgs pieprasīt un bez maksas saņemt no visiem komersantiem (arī kredītiestādēm), nerezidentu pastāvīgajām pārstāvniecībām, iestādēm, organizācijām, biedrībām, nodibinājumiem un citām personām visu apliekamā ienākuma lieluma precizēšanai nepieciešamo informāciju par maksātāja darījumiem, ienākumiem, izmaksātajām summām, nodotajām vērtībām, īpašumiem un citām lietām. Iegūtā informācija ir konfidenciāla un izmantojama apliekamā ienākuma lieluma un maksājāmā nodokļa apmēra precizēšanai, to ir aizliegts nodot citām personām, izņemot izmeklēšanas institūcijas un tiesas, kas iesniegušas pieprasījumus likumos noteiktajos gadījumos.

6. Ar maksātāja un viņa ģimenes personiskajām vajadzībām saistīto izdevumu novērtējumu Valsts ieņēmumu dienests nosaka, izmantojot Centrālās statistikas pārvaldes statistikas datus par attiecīgo periodu, ja vien maksātājs nevar pierādīt citu ar personiskajām vajadzībām saistīto izdevumu apmēru.

7. Budžetā maksājamo nodokļa summu un samaksas termiņus nosaka Valsts ieņēmumu dienesta lēmums, ko pieņem, pamatojoties uz pārbaudes datiem par attiecīgo taksācijas periodu.

8. Kārtību, kādā uz aprēķinu pamata Valsts ieņēmumu dienests nosaka apliekamā ienākuma lielumu, un kārtību un termiņu, kādā Valsts ieņēmumu dienestam iesniedzama informācija par maksātāja ieņēmumiem, naudas uzkrājumiem un īpašumiem un to vērtības maiņu, nosaka Ministru kabinets.

(25.11.1999. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.12.2004., 20.10.2005., 19.12.2006. likumu, Satversmes tiesas 11.04.2007. spriedumu un 08.11.2007. likumu, kas stājas spēkā 11.12.2007.)

23. pants. Deklarācijas koriģēšana

1. Ja iesniegtajā deklarācijā ir faktoloģiskas un/vai aprēķina neprecizitātes, Valsts ieņēmumu dienests izlabo pieļautās kļūdas un izlaboto deklarāciju kopā ar norādi par maksātāja pieļautajām kļūdām nosūta maksātājam.

2. Maksātāja pienākums ir 30 dienu laikā no izlabotās deklarācijas saņemšanas dienas iemaksāt budžetā trūkstošo nodokļa summu.

3. Ja maksātājs rezumējošā kārtībā kļūdaini iemaksājis budžetā lielāku nodokļa summu, nekā likumā noteikts, Valsts ieņēmumu dienests atmaksā pārmaksāto nodokļu summu maksātājam 30 dienu laikā no dienas, kad saņemts maksātāja iesniegums.

3.¹ Kļūdaini iemaksātā summa saņemama atpakaļ ne vairāk kā par trim gadiem.

4. Konstatējot likuma pārkāpumus, ienākumu nepilnīgu uzrādīšanu vai slēpšanu un citus pārkāpumus, Valsts ieņēmumu dienests sastāda aktu par pārkāpumu un piemēro likumos paredzētās sankcijas.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1999., 11.12.2003., 20.10.2005., 28.09.2006. un 16.06.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

VI nodaļa STARPVVALSTU LĪGUMI

24. pants. Starpvalstu līgumu piemērošana

1. Ja starpvalstu līgums, kura dalībvalsts ir Latvijas Republika, paredz ienākuma aplikšanas kārtību, kas atšķiras no šajā likumā noteiktās kārtības, piemērojamas starpvalstu līguma normas.

2. Latvijas Republikā pastāvīgi dzīvojošo personu ienākumi, kas gūti ārvalstīs, tiek aplikti ar nodokli Latvijas Republikā, izņemot ienākumus, kas minēti šā panta septītajā daļā, vai gadījumus, kad saskaņā ar noslēgtajiem starpvalstu līgumiem noteikta citāda aplikšanas kārtība.

3. Saskaņā ar šā likuma noteikumiem aprēķināto nodokli samazina par summu, kas ir vienāda ar ārvalstīs samaksāto nodokli, ja šī nodokļa samaksa ārvalstīs ir apliecināta ar ārvalstu nodokļu iekasēšanas institūcijas apstiprinātiem dokumentiem, kuros uzrādīts apliekamais ienākums un ārvalstīs samaksātā nodokļa summa.

4. Šā panta trešajā daļā minētais samazinājums nedrīkst būt lielāks par summu, kas atbilstu Latvijā aprēķinātajam nodoklim par ārvalstī gūto ienākumu.

5. Šā panta ceturtā daļa nav piemērojama attiecībā uz īpašo nodokli, ko Eiropas Savienības dalībvalstis, to saistītās un atkarīgās teritorijas, valstis, kuras nav Eiropas Savienības dalībvalstis, bet ar kurām Eiropas Kopiena noslēgusi Latvijai saistošus starptautiskos līgumus par uzkrājumu ienākuma aplikšanu ar nodokļiem, ietur no uzkrājumu ienākuma (turpmāk — nodoklis no uzkrājumu ienākuma). Kopējo Latvijā aprēķināto nodokli samazina par visu ārvalstī ieturēto nodokļa no uzkrājumu ienākuma summu. Valsts ieņēmumu dienests atmaksā uzkrājumu ienākuma faktiskajam īpašniekam summu, par kādu nodoklis no uzkrājumu ienākuma pārsniedz Latvijā aprēķināto nodokli, ja šā nodokļa summa ir lielāka par kopējo Latvijā aprēķināto nodokli.

6. Ja no uzkrājumu ienākuma, kas saņemts citā Eiropas Savienības dalībvalstī, tās saistītajā vai atkarīgajā teritorijā vai valstī, kura nav Eiropas Savienības dalībvalsts, bet ar kuru Eiropas Kopiena noslēgusi Latvijai saistošu starptautisko līgumu par uzkrājumu ienākuma aplikšanu ar nodokļiem, ir ieturēts gan ienākuma nodoklis, gan nodoklis no uzkrājumu ienākuma, vispirms piemēro šā panta trešo daļu attiecībā uz ārvalstī samaksāto ienākuma nodokli un pēc tam piemēro šā panta piekto daļu attiecībā uz ārvalstī samaksāto nodokli no uzkrājumu ienākuma.

7. Ar nodokli neapliek Latvijas rezidenta algota darba ienākumus, kas gūti citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai valstī, ar kuru Latvijai ir noslēgta un stājusies spēkā konvencija par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu.

8. Šā panta septīto daļu nepiemēro šā likuma 8.panta ceturtajā daļā minētajiem ienākumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.1996., 20.12.2004. un 22.09.2011. likumu, kas stājas spēkā 19.10.2011. Sk. Pārejas noteikumu 79.-82.punktu.)

VII nodaļa BUDŽETU KOMPETENCE

25. pants. Nodokļa maksāšanas vieta

1. Iekšzemes nodokļa maksātāja (rezidenta) nodokļa summa tiek iemaksāta budžetā, pamatojoties uz šā likuma 26.panta nosacījumiem.

2. Nodokļa summas, ko iemaksājušas šā likuma 2.panta 2.punktā minētās personas, tiek ieskaitītas pašvaldības budžetā pēc darba devēja (ienākuma izmaksātāja) vai nekustamā īpašuma atrašanās vietas.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1999. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2000.)

26. pants. Nodokļa sadalīšana

1. Nodokļa summas, no kurām atskaitītas šā likuma 19.panta ceturtajā daļā minētās summas, tiek ieskaitītas maksātāja deklarētās dzīvesvietas pašvaldības budžetā un valsts pamatbudžetā atbilstoši gadskārtējā valsts budžeta likumā noteiktajam sadalījumam.

2. Kārtību, kādā nodokļa summas un ar to saistītā pamatparāda palielinājuma, nokavējuma naudas un soda naudas šā panta pirmajā daļā noteiktajā sadalījumā tiek ieskaitītas budžetā, nosaka Ministru kabinets.

3. Nodokļa summas no maksātāja taksācijas gada ienākuma atbilstoši gadskārtējā valsts budžeta likumā noteiktajam sadalījumam tiek ieskaitītas tās pašvaldības budžetā, kuras administratīvajā teritorijā personas deklarētā dzīvesvieta bija taksācijas gada sākumā.

4. Pieņemot lēmumu par mēneša neapliekamā minimuma apmēru saskaņā ar šā likuma 12.panta pirmo daļu un par nodokļa atvieglojumu apmēru saskaņā ar šā likuma 13.panta pirmo daļu, Ministru kabinets izvērtē šāda lēmuma ietekmi uz pašvaldību ieņēmumiem un, ja nepieciešams, paredz valsts budžeta likumprojektā kompensāciju pašvaldību ieņēmumu bāzes samazinājumam.

5. Ārvalsts nodokļa maksātāja (nerezidenta) nodokļa summa no Latvijā gūtā ienākuma, ievērojot gadskārtējā valsts budžeta likumā noteikto sadalījumu, tiek ieskaitīta valsts pamatbudžetā un:

- 1) pašvaldības budžetā pēc darba devēja atrašanās vietas — no ienākuma no algota darba;
- 2) pašvaldības budžetā, kurā atrodas atsavinātais nekustamais īpašums, — no nekustamā īpašuma pārdošanas ienākuma;
- 3) pašvaldības budžetā, kurā atrodas nekustamais īpašums, — no ienākuma no Latvijas Republikā esoša nekustamā īpašuma izmantošanas;
- 4) ienākuma izmaksātāja atrašanās vietas vai deklarētās dzīvesvietas pašvaldības budžetā — no citiem ienākumiem.

6. Patentmaksā tiek ieskaitīta budžetā šādā sadalījumā:

1) 67 procenti - valsts sociālās apdrošināšanas speciālajā budžetā;

2) 33 procenti - maksātāja deklarētās dzīvesvietas pašvaldības budžetā.

(11.12.2003. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.12.2004., 20.10.2005., 19.12.2006., 08.11.2007., 14.11.2008., 01.12.2009., 09.08.2010. un 22.09.2011. likumu, kas stājas spēkā 19.10.2011.)

27. pants. Pašvaldību pienākumi

1. Pašvaldībām ir pienākums veikt nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu nodokļa iekasēšanai nepieciešamos pasākumus, kas saistīti ar to nodokļa maksātāju reģistrāciju, kuri gūst ienākumus no īpašuma vai saimnieciskās darbības, kā arī jautājumiem par šo nodokļa maksātāju ienākumu no īpašuma vai saimnieciskās darbības

novērtēšanu.

2. Nodokļa administrēšanas funkciju sadalījumu starp Valsts ieņēmumu dienestu un pašvaldībām nosaka Ministru kabinets.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.11.2000., 19.12.2006. un 01.12.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2010.)

VIII nodaļa **LIKUMA IEVĒROŠANAS UN PILDĪŠANAS NODROŠINĀJUMS**

28. pants. Maksātāja pienākumi

Maksātāja pienākums ir:

- 1) šajā likumā noteiktajos termiņos un kārtībā sastādīt un iesniegt Valsts ieņēmumu dienestam deklarāciju;
  - 2) šajā likumā noteiktajos termiņos un kārtībā iemaksāt budžetā nodokli;
  - 3) nodrošināt Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvjiem iespēju iekļūt telpās un teritorijā, kas izmantota apliekamā ienākuma gūšanai;
  - 4) uzglabāt ieņēmumus un attaisnotos izdevumus apliecinošos dokumentus vismaz trīs gadus pēc gada ienākumu deklarācijas iesniegšanas termiņa, kā arī, veicot saimniecisko darbību, uzskaitīt saimnieciskās darbības ieņēmumus un izdevumus, uzglabāt ieņēmumus un izdevumus apliecinošos attaisnojuma dokumentus vismaz piecus gadus, bet gadījumos, kad nodokļu maksātājam saskaņā ar likumu tiek piemērots īpašs nodokļu režīms uz laiku, kas pārsniedz piecus gadus, — visu īpašā nodokļu režīma piemērošanas laiku. Maksātājam ir pienākums uzrādīt šos dokumentus vai iesniegt to kopijas Valsts ieņēmumu dienestam pēc tās pieprasījuma;
  - 5) uz Valsts ieņēmumu dienesta koriģētās deklarācijas pamata iemaksāt budžetā trūkstošo nodokļa summu;
  - 6) pirms saimnieciskās darbības uzsākšanas reģistrēties Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicējam, norādot saimnieciskās darbības jomu, kurā maksātājs veiks saimniecisko darbību;
  - 7) ziņot Valsts ieņēmumu dienestam par saimnieciskās darbības pārtraukšanu, mēneša laikā iesniedzot paziņojumu par ienākumiem, kas šajā periodā gūti no saimnieciskās darbības, un ar to gūšanu saistītajiem izdevumiem;
  - 8) piecu darbdienu laikā no līguma noslēgšanas dienas, kā arī no līguma darbības izbeigšanās dienas informēt par to Valsts ieņēmumu dienestu, ja viņš saimnieciskās darbības ienākumu nosaka atbilstoši šā likuma 11.panta divpadsmitajai daļai;
  - 9) līdz taksācijas gada 1.februārim informēt Valsts ieņēmumu dienestu par to, ka maksātājs ir izvēlējis maksāt fiksēto ienākuma nodokli;
  - 10) līdz pēctaksācijas gada 1.aprīlim ziņot Valsts ieņēmumu dienestam par taksācijas gadā uzsākto, bet nepabeigto darījumu ar kapitāla aktīviem, ja taksācijas gadā ir īstenota vismaz viena no šā darījuma sastāvdaļām: līguma noslēgšanas diena, naudas vai avansa saņemšanas diena, īpašuma tiesību pāreja un blakus nosacījumi, lai līgums stātos spēkā, un darījuma nosacījumu izpilde nenotiek vienā taksācijas periodā;
  - 11) līdz pirmstaksācijas gada 15.decembrim informēt Valsts ieņēmumu dienestu par to, ka fiksētā ienākuma nodokļa maksātājs vai mikrouzņēmums, kas pirmstaksācijas gadā ir mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs, sākot ar taksācijas gada 1.janvāri, saimnieciskās darbības ienākumu noteiks saskaņā ar šā likuma 11. vai 11.¹ pantu;
  - 12) iesniegt Valsts ieņēmumu dienestam deklarāciju par taksācijas gadu, kurā dzīvības apdrošināšanas līgums (ar līdzekļu uzkrāšanu) tiek izbeigts pirms termiņa, nesasniedzot likuma 8.panta piektās daļas 1.punktā noteikto piecu gadu darbības termiņu, palielinot taksācijas gada ar nodokli apliekamo ienākumu par iepriekšējos taksācijas gados attaisnotajos izdevumos iekļautajiem apdrošināšanas prēmiju maksājumiem taksācijas gadā, kurā tiek izmaksāta atpirkuma summa (vai — ja aprēķinātā atpirkuma summa ir nulle — gadā, kad līgums tiek izbeigts pirms termiņa).
- (31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.11.1997., 25.11.1999., 30.11.2000., 22.11.2001., 19.12.2006., 08.11.2007., 16.06.2009., 01.12.2009., 09.08.2010. un 22.09.2011. likumu, kas stājas spēkā 19.10.2011.)*

29. pants. Darba devēja pienākumi

1. Darba devēja pienākums ir šajā likumā noteiktajos termiņos un kārtībā:

- 1) aprēķināt, ieturēt un iemaksāt budžetā algas nodokli no darbiniekam izmaksātajām summām;
- 2) informēt darbinieku un Valsts ieņēmumu dienestu par taksācijas gadā darbiniekam izmaksātajām summām un no tām budžetā iemaksāto algas nodokli;
- 3) uzglabāt darba samaksas aprēķināšanu un izmaksu apliecinājošus dokumentus likuma "Par grāmatvedību" 10.pantā noteikto termiņu;
- 4) par iedzīvotāju ienākuma nodokļa summām, kas katru mēnesi ieturētas no darbinieku darba ienākuma un iemaksātas budžetā, iesniegt ziņojumu Valsts ieņēmumu dienestam termiņā, kāds darba devējam atbilstoši likumam "Par valsts sociālo apdrošināšanu" ir noteikts ziņojuma iesniegšanai par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām;
- 5) par nerezidentiem ieturēto nodokli no ienākumiem, no kuriem saskaņā ar šā likuma 17.panta divpadsmitās daļas noteikumiem ir jāietur nodoklis izmaksas vietā, iesniegt pārskatu līdz nākamā mēneša 15.datumam;
- 6) par katru mēnesi ieturēto un budžetā ieskaitīto nodokli no fizisko personu tāda ienākuma, no kura nodoklis ieturams izmaksas vietā, iesniegt Valsts ieņēmumu dienestam pārskatu līdz nākamā mēneša piecpadsmitajam datumam.

2. Pārskaitīt (ieskaitīt) budžetā nodokli no darba devēja līdzekļiem, neieturot to no darbinieka, ir aizliegts, izņemot soda sankcijas, kas darba devējam jāmaksā par nodokļu likumu pārkāpumiem, kā arī veicot nodokļa aprēķina precizējumus gadījumos, kad aprēķinātās nodokļa summas nav iespējams ieturēt no darbinieka vai ienākuma saņēmēja.

3. Šā un 31., 31.², 32., 33. panta noteikumi attiecas arī uz personu — ienākuma izmaksātāju, kas izmaksā ienākumu, no kura saskaņā ar šo likumu vai citiem nodokļu likumiem ir jāietur nodoklis ienākuma izmaksas vietā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.01.1994., 19.12.1996., 25.11.1999., 30.11.2000., 19.12.2006., 16.06.2009., 01.12.2009. un 22.09.2011. likumu, kas stājas spēkā 19.10.2011.)

29.¹ pants. Valsts ieņēmumu dienesta pienākumi

1. Valsts ieņēmumu dienests Ministru kabineta noteiktajā kārtībā un termiņā, bet ne retāk kā reizi ceturksnī, sniedz informāciju pašvaldībām par pašvaldību budžetos ieskaitītajām iedzīvotāju ienākuma nodokļa summām no to teritorijā dzīvojošo fizisko personu — nodokļa maksātāju — ienākumiem.

2. Valsts ieņēmumu dienests, saņemot šā likuma 30.panta 7.punktā minēto iesniegumu, pagarina nodokļa samaksas termiņu par ienākumu, kas gūts aizdevuma (kredīta) saistību samazināšanas vai dzēšanas rezultātā, un vienojas ar maksātāju par nodokļa nomaksas grafiku, kādā tiks iemaksāta budžetā aprēķinātā nodokļa summa par minēto ienākumu. Valsts ieņēmumu dienests neaprēķina nokavējuma naudu, ja nodokļa maksājumi par ienākumu, kas gūts aizdevuma (kredīta) saistību samazināšanas vai dzēšanas rezultātā, tiek veikti saskaņā ar nodokļa nomaksas grafiku. Valsts ieņēmumu dienests aprēķina nokavējuma naudu vienas ceturtdaļas apmērā no likuma "Par nodokļiem un nodevām" 29.panta otrajā daļā noteiktās nokavējuma naudas par katru nokavējuma dienu, sākot ar dienu, kurā nodoklis nav nomaksāts saskaņā ar minēto nodokļa nomaksas grafiku. Ja, pagarinājuma termiņam beidzoties, maksātājs nokavētos nodokļa maksājumus nav pilnā apmērā samaksājis, parāds tiek piedzīts bezstrīda kārtībā.

(25.11.1999. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.10.2010. likumu, kas stājas spēkā 24.11.2010.)

30. pants. Maksātāja tiesības

Maksātājam ir šādas tiesības:

1) iesniegt Valsts ieņēmumu dienestam motivētu prasību sadalīt taksācijas gadam noteikto apliekamo ienākumu pa iepriekšējiem gadiem, ja minētais ienākums gūts vairāku gadu darba rezultātā;

2) *(izslēgts ar 25.11.1999. likumu);*

3) pieprasīt Valsts ieņēmumu dienestam atmaksāt pārmaksāto vai rezumējošā kārtībā kļūdaini samaksāto nodokļa summu;

- 4) iepazīties ar Valsts ieņēmumu dienesta veikto pārbažu aktiem, ciktāl šīs pārbaudes attiecas uz maksātāju;
  - 5) pārsūdzēt likumdošanas aktos paredzētajā kārtībā Valsts ieņēmumu dienesta lēmumus;
  - 6) iesniegt gada ienākumu deklarāciju, precizējot taksācijas gada nodokļa aprēķinu, triju gadu laikā saskaņā ar likumu "Par nodokļiem un nodevām";
  - 7) iesniegt kopā ar deklarāciju Valsts ieņēmumu dienestam iesniegumu par nodokļa samaksas sadalīšanu termiņos vai atlikšanu uz laiku līdz pieciem gadiem par ienākumu, kas gūts aizdevuma (kredīta) saistību samazināšanas vai dzēšanas rezultātā.
- (31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1999., 30.11.2000., 16.06.2009., 01.12.2009. un 21.10.2010. likumu, kas stājas spēkā 24.11.2010.)*

31. pants. Darba devēja (ienākuma izmaksātāja) atbildība par termiņā nesamaksāto nodokli

1. Ja darba devējs (ienākuma izmaksātājs) no darbinieka darba samaksas (personai izmaksājamā ienākuma) ieturēto nodokli šā likuma 17.panta piektajā daļā noteiktajā termiņā nav iemaksājis budžetā, viņš budžetā iemaksā nesamaksātā nodokļa (pamatparāds) summu un nokavējuma naudu atbilstoši šā panta trešās daļas noteikumiem.

2. (Izslēgta ar 19.12.2006. likumu.)

3. Par termiņā ieturēto, bet šā likuma 17.panta piektajā, desmitajā un divpadsmitajā daļā noteiktajā termiņā budžetā neiemaksāto nodokļa summu (pamatparāds) tiek aprēķināta nokavējuma nauda no laikā nesamaksātā pamatparāda 0,05 procentu apmērā par katru nokavēto nodokļa samaksas dienu.

(19.12.1996. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1999. un 19.12.2006. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2007.)

31.¹ pants. Maksātāja atbildība par termiņā nesamaksāto nodokli

1. Ja maksātājs šā likuma 18.panta trešajā daļā noteiktajos termiņos neveic nodokļa avansa maksājumus, viņš papildus nokavētajam nodokļa maksājumam iemaksā budžetā nokavējuma naudu atbilstoši šā likuma 31.panta trešās daļas noteikumiem.

2. Ja maksātājs šā likuma 19.panta trešajā daļā noteiktajā termiņā neiemaksā budžetā rezumējošā kārtībā aprēķināto nodokli, viņam, sākot ar nākamo maksājuma termiņam sekojošo dienu, ir aprēķināma nokavējuma nauda atbilstoši šā likuma 31.panta trešās daļas noteikumiem.

(19.12.1996. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.2006. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2007.)

31.² pants. Darba devēja (ienākuma izmaksātāja) atbildība par nepilnīgu nodokļa ieturēšanu

1. Darba devējs par nepilnīgu nodokļa ieturēšanu (budžetā iemaksājamās nodokļa summas samazināšanu) ir atbildīgs saskaņā ar likumu "Par nodokļiem un nodevām".

1.¹ Ja maksātāja apliekamā ienākuma summu, no kuras atbilstoši šā likuma prasībām bija aprēķināms un ieturams nodoklis, nav iespējams noteikt, no darba devēja piedzen soda naudu, kas atbilst Ministru kabineta noteiktajam minimālās mēneša darba algas apmēram attiecīgajā periodā, vai soda naudu, kas atbilst saskaņā ar Darba likumu noslēgtajā darba koplīgumā nozarē vai teritorijā attiecīgajam laika posmam noteiktajam minimālās darba samaksas līmenim.

2. Ja darba devējs (ienākuma izmaksātājs) nav laikā ieturējis no darbinieka darba samaksas (personai izmaksājamā ienākuma) nodokli, kā arī ieturēto nodokļa summu nav iemaksājis budžetā, nokavējuma nauda tiek aprēķināta par laika periodu, sākot ar nākamo dienu pēc dienas, kad nodoklis bija jāietur un jāiemaksā budžetā atbilstoši šā likuma 17.panta piektās, desmitās, divpadsmitās un 12.¹ daļas noteikumiem.

3. (Izslēgta ar 08.11.2007. likumu.)

4. (Izslēgta ar 08.11.2007. likumu.)

(19.12.1996. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1999., 19.12.2006. un 08.11.2007. likumu, kas stājas spēkā 11.12.2007.)

31.³ pants. Maksātāja atbildība par apliekamā ienākuma samazināšanu

1. Ja maksātājs, pārkāpdams šā likuma prasības, nav aprēķinājis nodokli no visa apliekamā ienākuma, kas atbilstoši šim likumam ir apliekams ar nodokli, izņemot tos ienākumus, no kuriem nodoklis bija jāietur izmaksas vietā darba devējam vai citai personai, viņam ir jāsamaksā iztrūkstošā nodokļa summa, nokavējuma nauda un soda nauda atbilstoši likumā "Par nodokļiem un nodevām" noteiktajam apmēram.

2. *(Izslēgta ar 08.11.2007. likumu.)*

3. Ja darba devējs (ienākuma izmaksātājs) taksācijas gada laikā nav ieturējis nodokli no maksātāja apliekamā ienākuma, no kura atbilstoši šā likuma noteikumiem tas bija jāietur ienākuma izmaksas vietā, ir pārtraucis savu darbību Latvijā, ir likvidēts vai citādu iemeslu dēļ nav atrodams, taksācijas gada iztrūkstošā nodokļa summa ir jāsamaksā pašam maksātājam, izņemot gadījumus, kad tas likvidēts atbilstoši likumdošanas aktu normām un nodokļu parādi dzēsti atbilstoši likuma "Par nodokļiem un nodevām" 25.pantam.

(19.12.1996. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.10.2005., 28.09.2006., 19.12.2006. un 08.11.2007. likumu, kas stājas spēkā 11.12.2007.)

32. pants. Darba devēja (ienākuma izmaksātāja) atbildība par citiem nodokļu likumu pārkāpumiem

1. Par informatīvo deklarāciju — šā likuma 17.panta sestajā, septītajā, vienpadsmitajā, 11.¹ un 11.³ daļā un 29.panta pirmās daļas 5. un 6.punktā noteikto pārskatu — neiesniegšanu vai iesniegšanu, neievērojot likumā noteiktos termiņus, darba devējam (ienākuma izmaksātājam) piemērojama Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā noteiktā atbildība.

2. Ja maksātājs noteiktajos termiņos nav informējis Valsts ieņēmumu dienestu saskaņā ar šā likuma 28.panta 8.punktu un no gūtā ienākuma netiek ieturēts nodoklis saskaņā ar šā likuma 17.panta desmitās daļas 7.punktu, tiek uzskatīts, ka maksātājs veic neregistrētu saimniecisko darbību un tam tiek piemērota likumā "Par nodokļiem un nodevām" noteiktā atbildība.

(19.12.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.05.2007. un 16.06.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

32.¹ pants. Maksātāja atbildība par citiem likuma pārkāpumiem

1. *(Izslēgta ar 19.12.2006. likumu.)*

2. Ja maksātāja vainas dēļ grāmatiņa ir bojāta vai pazaudēta un ir nepieciešams izsniegt jaunu grāmatiņu, maksa par atkārtotu grāmatiņas izsniegšanu ir 10 latu. Atkārtoti grāmatiņu izsniedz bez maksas, ja maksātājs iesniedz attiecīgas valsts institūcijas izziņu par to, ka grāmatiņa ir zudusi vai bojāta stihiskā nelaimē vai citādā piespiedu kārtā.

3. Par informatīvo deklarāciju — šā likuma 17.panta 9.¹, vienpadsmitajā un 11.¹ daļā, 18.panta sestajā daļā un 28.panta 7.punktā noteikto paziņojumu — neiesniegšanu vai iesniegšanu, neievērojot likumā noteiktos termiņus, maksātājam piemērojama Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā noteiktā atbildība.

(25.11.1999. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.11.2000. un 19.12.2006. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2007.)

33. pants. Termiņā nesamaksāto nodokļa maksājumu iekasēšana bezstrīda kārtībā

Termiņā nesamaksātās nodokļa summas piedzen bezstrīda kārtībā atbilstoši likuma "Par nodokļiem un nodevām" noteikumiem.

(19.12.1996. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.1997.)

34. pants. Citu subjektu pienākumi un atbildība

1. Komersantiem, kooperatīvajām sabiedrībām, nerezidentu pastāvīgajām pārstāvniecībām, iestādēm, organizācijām, biedrībām, nodibinājumiem un citām personām savas kompetences ietvaros ir pienākums, ja maksātājs, kas veic saimniecisko darbību, to pieprasa, izsniegt viņam maksātāja izdarīto izdevumu rakstveida apliecinājumu (kvīti).

2. Ja saņemts nepamatots atteikums izpildīt šā panta pirmajā daļā minēto prasību, Valsts ieņēmumu dienests uzliek vainīgajam administratīvo sodu.

3. Ja maksātājam izsniegts rakstveida apliecinājums par izdevumiem, kuri faktiski nav izdarīti, Valsts ieņēmumu dienests uzliek vainīgajam naudas sodu nepamatoti izsniegtajā dokumentā norādītās summas divkārtšā apmērā.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.10.2005. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2006.)

35. pants. Citu subjektu līdzdalība deklarācijas izpildīšanā

1. Maksātājam ir tiesības pilnvarot deklarācijas izpildīšanai zvērinātu revidentu.
2. Maksātājam ir pienākums iepazīstināt deklarācijas izpildītāju ar visiem viņa rīcībā esošajiem datiem, kas saistīti ar nodokļa aprēķināšanu. Minēto datu nodošanas fakts ir apliecināms ar datu nodošanas un pieņemšanas aktu, kuru paraksta maksātājs un deklarācijas izpildītājs.
3. Deklarācijas izpildītājs ir atbildīgs par nodokļa pareizu aprēķināšanu. Deklarācijas izpildītāja atbildības pakāpi nosaka nodošanas un pieņemšanas aktā minēto datu apjoms.

36. pants.

(Izslēgts ar 14.11.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

37. pants. Ienākuma nodokļa maksātāja kods

Visas personas, kuru deklarētā dzīvesvieta ir Latvijā un kuras gūst ienākumus, tiek reģistrētas Valsts ieņēmumu dienestā, un tām tiek piešķirts nodokļa maksātāja kods, kas atbilst individuālajam personas kodam, ar kādu šī persona reģistrēta Latvijas Republikas iedzīvotāju reģistrā, vai nodokļa maksātāja kods, ko piešķir Valsts ieņēmumu dienests gadījumos, kad persona nav reģistrēta Latvijas Republikas iedzīvotāju reģistrā.

(11.12.2003. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2004.)

38. pants. Dokumentārais nodrošinājums

1. *(Izslēgta ar 20.10.2005. likumu)*

2. Šā likuma izpildes nodrošināšanai gada ienākumu deklarācijas, deklarācijas par ienākumu no kapitāla (nodokļa deklarācijas) un informatīvo deklarāciju (pārskatu, paziņojumu un citu likuma piemērošanai nepieciešamo dokumentu) veidlapu formu un to izpildīšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(25.11.1999. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.11.2000., 20.10.2005., 19.12.2006. un 01.12.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2010.)

39. pants. Likuma normu piemērošanas kārtība

Šā likuma normu piemērošanai Ministru kabinets nosaka:

- 1) atsevišķu šajā likumā lietoto terminu skaidrojumu un šo terminu piemērošanu nodokļa aprēķināšanas vajadzībām;
- 2) ar nodokli apliekamā ienākuma noteikšanas kārtību, ņemot vērā dažādos apstākļus un likumā atrunātos ierobežojumus un citus nosacījumus, kuri konkrētā situācijā ietekmē apliekamā ienākuma apmēru;
- 3) ienākuma un izdevumu atzīšanas brīdi, ja tas nav noteikts likumā;
- 4) likuma normu praktiskās piemērošanas ilustrācijai nepieciešamos situāciju un aprēķinu piemērus;
- 5) kārtību, kādā algas nodokli iemaksā budžetā šā likuma 4.panta pirmās daļas 4. un 5.punktā minētajā gadījumā;
- 6) kārtību, kādā Latvijas Republikā vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī, vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī reģistrētajos privātajos pensiju fondos atbilstoši licencētajiem pensiju plāniem veiktās iemaksas un Latvijas Republikā vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī, vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī reģistrētās apdrošināšanas sabiedrībās iemaksātās apdrošināšanas prēmijas izslēdz no apliekamā ienākuma un attiecina uz taksācijas perioda attaisnotajiem izdevumiem, kā arī kārtību, kādā apliekamajā ienākumā ietver iemaksas privātajos pensiju fondos un dzīvības apdrošināšanas prēmiju maksājumus, kas neatbilst šā likuma 8.panta piektajā daļā minētajiem kritērijiem vai tos pārsniedz, un apliekamajā ienākumā ietver minētās iemaksas privātajos pensiju fondos un apdrošināšanas prēmiju maksājumus, ja izbeidz darba līgumu vai pārjauno vai izbeidz apdrošināšanas līgumu;
- 7) šā likuma 12.pantā noteiktā neapliekamā minimuma un šā likuma 13.panta pirmās daļas 1.punktā noteikto atvieglojumu piemērošanas kārtību;
- 8) kārtību, kādā Valsts ieņēmumu dienests piešķir vai anulē atļauju neieturēt nodokli no maksājumiem, no kuriem

saskaņā ar šā likuma 17.panta septiņpadsmito daļu ieturams nodoklis;

9) veidlapas paraugu un kārtību, kādā aizpildāms apliecinājums par nerezidenta gūtajiem ienākumiem Latvijas Republikā taksācijas gadā un par šiem ienākumiem aprēķināto un samaksāto iedzīvotāju ienākuma nodokli šā likuma 17.panta 12.¹ daļā minētajā gadījumā;

10) kopā ar deklarāciju iesniedzamo vai uzrādāmo attaisnojuma dokumentu veidus.

(20.10.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 01.12.2009. un 13.05.2010. likumu, kas stājas spēkā 09.06.2010.)

Pārejas noteikumi

(19.12.1996. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.1997.)

1. 1996.gada 19.decembrī izdarītie grozījumi likuma 19.panta otrajā daļā un 20.pantā piemērojami arī 1996.gada ienākumu deklarēšanai. Pensijas saņēmējam, ja tas 1996.gadā nav saņēmis citus ar nodokli neapliekamus ienākumus vai to kopējā summa nepārsniedz taksācijas gadam noteikto neapliekamā minimuma apmēru, piemērojot grozījumus likumā 20.pantā, ir tiesības neiesniegt deklarāciju.

2. Ministru kabinetam 15 dienu laikā pēc likuma izsludināšanas apstiprināt 1996.gada ienākumu deklarācijas veidlapu.

3. (Izslēgts ar 02.10.1997. likumu, kas stājas spēkā 28.10.1997.)

4. Persona, kura, pamatojoties uz likuma "Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 16.punkta 12.apakšpunktu, ir iesniegusi Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai iesniegumu, kurā lūdz piešķirt pensiju no jauna, un kurai iepriekš saņemtā pensija ir jāatmaksā valsts pensiju speciālajā budžetā, iepriekš samaksātā nodokļa apmēru par 1997.—1999.gadu koriģē rezumējošā kārtībā, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju. Iepriekš samaksātā nodokļa pārrēķinu veic šādā kārtībā:

1) par nodokli no 1997.gada ienākumiem — iesniedzot vai koriģējot 1997.gada ienākumu deklarāciju no 2000.gada 1.janvāra līdz 2000.gada 1.aprīlim;

2) par nodokli no 1998.gada ienākumiem — iesniedzot vai koriģējot 1998.gada ienākumu deklarāciju no 2001.gada 1.janvāra līdz 2001.gada 1.aprīlim;

3) par nodokli no 1999.gada ienākumiem — iesniedzot vai koriģējot 1999.gada ienākumu deklarāciju no 2002.gada 1.janvāra līdz 2002.gada 1.aprīlim.

(25.11.1999. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2000.)

5. Grozījumi likuma 9.panta pirmās daļas 19.punktā attiecībā uz ienākumu aplikšanu ar nodokli no to akciju un citu vērtspapīru pārdošanas, kas ir bijuši personas īpašumā mazāk par 12 mēnešiem, stājas spēkā 2001.gada 1.janvārī.

(25.11.1999. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2000.)

6. Likuma 29.¹ pants stājas spēkā 2000.gada 1.jūlijā.

(25.11.1999. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2000.)

7. 9.panta piektās daļas noteikumus piemēro, sākot ar 1999.gadu.

(27.01.2000. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.02.2000.)

8. Ministru kabinets saskaņo šā likuma 38.pantā paredzētos noteikumus ar grozījumiem likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli". Līdz šajos noteikumos izdarīto attiecīgo grozījumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2001.gada 1.jūlijam, Ministru kabineta 2000.gada 18.oktobra noteikumi nr.357 "Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas noteikumi" ir piemērojami tiktāl, ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(30.11.2000. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2001.)

9. (Izslēgts ar 21.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2002.)

10. Grozījumi šā likuma 8.panta trešās daļas 3.punktā tiek piemēroti ar taksācijas gadu, kas sākas 2003.gadā.

(11.12.2003. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2004.)

11. Grozījumi šā likuma 9.panta pirmās daļas 2.punktā stājas spēkā ar īpašu likumu.

(11.12.2003. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2004.)

12. *(Izslēgts ar 14.11.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009.)*

13. Līdz šā likuma 26.panta otrajā daļā paredzēto noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2004.gada 1.jūlijam ir spēkā Ministru kabineta 1998.gada 21.aprīļa noteikumi nr.145 "Kārtība, kādā iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksājumi tiek ieskaitīti pašvaldības budžetā", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(11.12.2003. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2004.)

14. Šā likuma normas, kas reglamentē personālsabiedrību apliekamā ienākuma noteikšanu un nodokļa maksāšanu, attiecas arī uz līgumsabiedrībām.

(20.12.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2005.)

15. Fiziskajai personai — tādas kapitālsabiedrības dalībniekam, kuras kapitāla daļu vai akciju vērtība ir palielināta, bezpeļņas organizāciju (bezpeļņas uzņēmumu vai bezpeļņas uzņēmējsabiedrību) pārreģistrējot vai reorganizējot par kapitālsabiedrību saskaņā ar Komerclikuma spēkā stāšanās kārtības likuma 25. un 25.⁴ pantu, minētās pārreģistrācijas vai reorganizācijas rezultātā palielinātās kapitāla daļas vai akciju vērtības palielinājumu apliek ar nodokli tajā taksācijas periodā, kurā ir veikta kapitāla daļas vai akciju vērtības samazināšana vai kapitāla daļas atsavināšana.

(20.12.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2005.)

16. Ar nodokli apliek fiziskajai personai — kapitālsabiedrības dalībniekam — no speciālās rezerves izmaksātās summas, kas tajā ieskaitītas no bezpeļņas uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) uzkrātā rezerves fonda (ieņēmumu pārsniegums pār izdevumiem), bezpeļņas organizāciju (bezpeļņas uzņēmumu vai bezpeļņas uzņēmējsabiedrību) pārreģistrējot vai reorganizējot par kapitālsabiedrību saskaņā ar Komerclikuma spēkā stāšanās kārtības likuma 25. un 25.⁴ pantu, ja tās nav uzskatāmas par kapitālsabiedrības saimnieciskās darbības izdevumiem.

(20.12.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2005.)

17. Ienākuma izmaksātājs pārejas noteikumu 15. un 16.punktā noteiktajos gadījumos ietur nodokli izmaksas brīdī un iemaksā to budžetā ne vēlāk kā ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša piektajā datumā, ievērojot šā likuma 17.panta vienpadsmitās daļas nosacījumus. Ja ienākuma izmaksātājs ir fiziskā persona, kas neveic saimniecisko darbību, pārejas noteikumu 15.punktā minētais kapitālsabiedrības dalībnieks deklarē gūtos ienākumus un maksā nodokli rezumējošā kārtībā.

(20.12.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2005.)

18. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāji, kuri 2005.gadā līdz 31.martam ziedo biedrībām un nodibinājumiem, kuriem kā Latvijas Republikā reģistrētām sabiedriskajām, kultūras, izglītības, zinātnes, sporta, labdarības, veselības un vides aizsardzības organizācijām un fondiem, un reliģiskajām organizācijām 2004.gadā piešķirta vai pagarināta atļauja saņemt ziedojumus, ziedotājiem saņemot nodokļa atlaidi, kā arī Latvijas Kultūras fondam, Latvijas Olimpiskajai komitejai un Latvijas Bērnu fondam, ir tiesīgi 2005.gadā aprēķināto nodokli samazināt par ziedotajām summām. Kopējais apliekamā ienākuma samazinājums saskaņā ar likuma 10.pantu un šo punktu nedrīkst pārsniegt 20 procentus no gada apliekamā ienākuma.

(20.12.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2005.)

19. Šā likuma 12.pantā paredzēto mēneša neapliekamā minimuma apmēru un šā likuma 13.panta pirmās daļas 1.punktā un 1.² daļā paredzēto mēneša nodokļa atviegrojuma apmēru 2005.gadam nosaka likums "Par valsts budžetu 2005.gadam".

(20.12.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2005.)

20. Šā likuma 24.panta piektā un sestā daļa stājas spēkā 2005.gada 1.jūlijā.

(20.12.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2005.)

21. Fiziskās personas ienākums, kas 2005. un 2006.taksācijas gadā gūts no augoša meža pārdošanas vai no kokmateriālu pārdošanas, netiek apliekts ar iedzīvotāju ienākuma nodokli.

(10.03.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 06.04.2005.)

22. Šā likuma 17.panta desmitās daļas 7.punkts, divpadsmitā un 12.² daļa attiecībā uz augoša meža un kokmateriālu pārdošanas ienākumiem, kā arī 10.² daļa 2005. un 2006.gadā netiek piemērota. Nodokļa maksātājs, kuram 2005.gadā, izmaksājot augoša meža vai kokmateriālu pārdošanas ienākumu, no tā ir ieturēts nodoklis atbilstoši šim likumam, par 2005.gadu maksājamo nodokli pārrēķina rezumējošā kārtībā, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju.

(10.03.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 06.04.2005.)

23. Ministru kabinets izvērtē šā likuma pārejas noteikumu 21.punktā paredzētās normas ietekmi uz pašvaldību ieņēmumiem 2005.gadā un, ja tas nepieciešams, sagatavo grozījumus likumā "Par valsts budžetu 2005.gadam", lai segtu pašvaldību ieņēmumu samazinājumu.

(10.03.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 06.04.2005.)

24. Šā likuma 3.panta trešās daļas, 8., 17. un 34.panta normas, kurās ietverta atsauce uz komercsabiedrību vai kapitālsabiedrību, piemērojamas arī attiecībā uz uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību, kura nav pārreģistrējusies komercregistrā un ir maksātnespējas procesā.

(20.10.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2006.)

25. Grozījums šā likuma 38.panta pirmajā daļā attiecībā uz šīs daļas izslēgšanu stājas spēkā 2006.gada 1.jūlijā.

(20.10.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2006.)

26. Līdz šā likuma 39.pantā paredzēto Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2006.gada 1.septembrim ir spēkā Ministru kabineta 2000.gada 18.oktobra noteikumi Nr.357 "Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas noteikumi", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(20.10.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.06.2006. likumu, kas stājas spēkā 04.07.2006.)

27. Grozījums šā likuma 13.panta pirmās daļas 3.punktā (attiecībā uz neapliekamā minimuma palielināšanu no 1320 latiem uz 1980 latiem) stājas spēkā 2006.gada 1.oktobrī. Šajā punktā minētajām personām 2006.gadā gada neapliekamo minimumu nosaka kā summu no 1/12 no gada neapliekamā minimuma apmēra, kas bija spēkā no 2006.gada 1.janvāra līdz 30.septembrim, reizināta ar 9, un no 1/12 no gada neapliekamā minimuma, kas ir spēkā no 2006.gada 1.oktobra, reizināta ar 3. Ja personai pensija piešķirta pēc 2006.gada 1.janvāra, neapliekamo minimumu nosaka proporcionāli laikposmam no pensijas piešķiršanas dienas līdz gada beigām, ņemot vērā 2006.gada janvārim — septembrim noteikto gada neapliekamā minimuma apmēru un no 2006.gada 1.oktobra noteikto gada neapliekamā minimuma apmēru.

(08.06.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.07.2006.)

28. Ministru kabinets izvērtē grozījuma šā likuma 13.panta pirmās daļas 3.punktā (attiecībā uz neapliekamā minimuma palielināšanu no 1320 latiem uz 1980 latiem) ietekmi uz pašvaldību ieņēmumiem 2006.gadā un, ja tas nepieciešams, sagatavo grozījumus likumā "Par valsts budžetu 2006.gadam", lai segtu pašvaldību ieņēmumu samazinājumu."

(08.06.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.07.2006.)

29. Ja individuālais uzņēmums (zemnieku vai zvejnieku saimniecība) pārreģistrējas par individuālo komersantu, individuālais komersants ir tiesīgs pārņemt individuālā uzņēmuma (zemnieku vai zvejnieku saimniecības) pirmstaksācijas perioda zaudējumus un segt tos likumā noteiktajā kārtībā.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2007.)

30. Atmaksājamai pensijas daļai, kuru izmaksā saskaņā ar likuma "Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 47.punktu, ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamo minimumu atmaksājamās pensijas izmaksas vietā piemēro šādi:

1) ja pensijai laikā no 2000.gada 1.janvāra līdz 2002.gada 19.martam neapliekamo minimumu piemēroja saskaņā ar šā likuma 13.panta pirmās daļas 2.punktu, neapliekamais minimums ir atmaksājamās pensijas daļas apmērā;

2) ja pensijai laikā no 2000.gada 1.janvāra līdz 2002.gada 19.martam neapliekamo minimumu piemēroja saskaņā ar šā likuma 13.panta pirmās daļas 3.punktu, atmaksājamai pensijas daļai piemēro neapliekamā minimuma daļu, ko nosaka kā starpību starp 2000., 2001. un 2002.taksācijas gada pensiju neapliekamā minimuma apmēru un attiecīgajā taksācijas gadā maksātāja pensijai piemēroto neapliekamo minimumu.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2007.)

31. Ja maksātājam, kas saņem atmaksājamo pensijas daļu, kuru izmaksā saskaņā ar likuma "Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 47.punktu, 2000., 2001. vai 2002.taksācijas gadā bija tiesības izmantot šā likuma 13.panta pirmās daļas 1. vai 4.punktā noteiktos atvieglojumus un maksātāja algas nodokļa grāmatiņa bija iesniegta pensijas izmaksas vietā (Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā), atmaksātājai pensijas daļai minētos atvieglojumus piemēro 2000., 2001. un 2002.taksācijas gadam noteiktajā apmērā.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2007.)

32. Ja maksātājam, kas saņem atmaksājamo pensijas daļu, kuru izmaksā saskaņā ar likuma "Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 47.punktu, 2000., 2001. vai 2002.taksācijas gadā bija tiesības uz šā likuma 10.pantā

noteiktajiem attaisnotajiem izdevumiem un tie netika izmantoti pilnā apmērā, maksātājs ir tiesīgs iekļaut gada ienākumu deklarācijā par 2007.gadu to attaisnoto izdevumu daļu par 2000., 2001. vai 2002.taksācijas gadu, kas nav deklarēta attiecīgajā gadā.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2007.)

33. Līdz likuma "Par grāmatvedību" 9.panta otrās daļas 1.punktā paredzēto noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2007.gada 1.jūlijam ir spēkā Ministru kabineta 2001.gada 31.jūlija noteikumi Nr.338 "Kārtība, kādā veicama ieņēmumu un izdevumu uzskaitē iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanas vajadzībām", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2007.)

34. Grozījums šā likuma 9.panta pirmajā daļā par 23.punkta izslēgšanu netiek piemērots attiecībā uz nodibinājuma "Sorosa fonds — Latvija" līdz 2006.gada 31.decembrim apstiprināto projektu ietvaros izmaksājamo stipendiju un atlīdzību, kura personai izmaksāta ārpus darba tiesiskajām attiecībām ar nodibinājumu "Sorosa fonds — Latvija", bet ne ilgāk kā līdz 2007.gada 31.decembrim.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2007.)

35. Līdz šā likuma 38.panta otrajā daļā paredzētās gada ienākumu deklarācijas (nodokļa deklarācijas) un informatīvo deklarāciju (pārskatu, paziņojumu un citu likuma piemērošanai nepieciešamo dokumentu) veidlapu formu un to izpildīšanas kārtības apstiprināšanai Ministru kabinetā, bet ne ilgāk kā līdz 2008.gada 31.decembrim spēkā ir līdzšinējās, uz šā likuma 38.panta otrajā daļā ietvertā deleģējuma pamata Ministru kabineta apstiprinātās deklarācijas, pārskatu, paziņojumu un citu likuma piemērošanai nepieciešamo dokumentu veidlapu formas un to izpildīšanas kārtība.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2007.)

36. Grozījumus šā likuma 15.panta pirmajā daļā un 15.panta 2.¹ daļu piemēro ar taksācijas gadu, kas sākas 2008.gadā.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.01.2007.)

37. *(Izslēgts ar 14.11.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009.)*

38. Grozījumi šā likuma 1.panta pirmās daļas 2.punktā un otrajā daļā, grozījums 4.panta pirmās daļas 3.punktā, 11.⁵ panta astotā daļa, 11.⁸ pants, 15.panta piektā daļa, 18.panta ceturtās daļas izslēgums, 18.panta devītā daļa, 19.panta 3.¹ daļa, 19.panta 4.¹ daļas izslēgums, grozījums 19.panta sestās daļas 3.punktā, grozījumi 26.panta pirmajā daļā, kā arī likuma pielikums stājas spēkā 2008.gada 1.janvārī.

(08.11.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.12.2007.)

39. Patenta darbības laikā maksātājs piemēro šā likuma normas, kas bija spēkā līdz 2008.gada 1.janvārim. Ja maksātājam uz 2008.taksācijas gadu ir izsniegts patents un 2008.taksācijas gadā viņa saimnieciskās darbības ieņēmumi nepārsniedz 10 000 latu, šis maksātājs ir tiesīgs izvēlēties maksāt fiksēto ienākuma nodokli ar 2009.taksācijas gadu.

(08.11.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.12.2007.)

40. Piemērojot šā likuma 19.panta desmito un vienpadsmito daļu, apdrošināšanas sabiedrība un privātais pensiju fonds informāciju par 2007.taksācijas gadu Valsts ieņēmumu dienestam iesniedz līdz 2008.gada 1.martam.

(08.11.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.12.2007.)

41. Šā likuma 3.panta 2.¹ un 2.² daļa, kā arī grozījumi 15.panta pirmajā daļā un likuma pielikumā piemērojami ar 2008.gada 1.janvāri.

(24.04.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 27.05.2008.)

42. Ministru kabinets izvērtē šā likuma 3.panta 2.¹ un 2.² daļas ietekmi uz pašvaldību ieņēmumiem 2008.gadā un, ja nepieciešams, sagatavo grozījumus likumā "Par valsts budžetu 2008.gadam", lai segtu pašvaldību ieņēmumu samazinājumu.

(24.04.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 27.05.2008.)

43. Grozījumi šā likuma 19.panta 3. un 3.¹ daļā attiecināmi uz iedzīvotāju ienākuma nodokļa deklarācijām par 2008.gadu un turpmākajiem taksācijas gadiem.

(24.04.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 27.05.2008.)

44. No aplikšanas ar iedzīvotāju ienākuma nodokli atbrīvo 2008., 2009., 2010., 2011. un 2012.taksācijas gadā

gūtos ienākumus, kas izmaksāti no pašvaldības budžeta kā atlīdzība fiziskajai personai par sociālās aprūpes pakalpojuma — aprūpe mājās — sniegšanu saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 23.panta trešo daļu, ja persona, kas saņem minēto atlīdzību, nav darba tiesiskajās attiecībās ar atlīdzības izmaksātāju un pastāv viens no šādiem nosacījumiem:

a) persona ir darba tiesiskajās attiecībās ar citu personu, no kuras gūst lielāko ienākuma daļu un šos ienākumus neveido atlīdzība par sociālās aprūpes pakalpojuma — aprūpe mājās — sniegšanu;

b) persona saņem pensiju atbilstoši likumam “Par valsts pensijām” vai izdienas pensiju, vai speciālo valsts pensiju atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem.

(24.04.2008. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 01.12.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2010.)

45. Šā likuma 2.panta 3.punkta izslēgums, kā arī grozījumi 3.panta trešās daļas 9.punktā, 8.panta otrajā daļā, trešās daļas 1., 2. un 9.punktā, 9.panta pirmās daļas 2.punktā, 11.panta 1.¹ un desmitajā daļā, 11.¹ panta trešajā daļā, 11.³ panta trešajā daļā, 17.panta desmitajā, vienpadsmitajā, 11.² un 12.¹ daļā, 18.pantā attiecībā uz termina “individuālais darbs” izslēgšanu un zemnieka un zvejnieka saimniecību turpmāko statusa maiņu un 19.panta astotās daļas izslēgums stājas spēkā 2013.gada 1.jūlijā.

(14.11.2008. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 01.12.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2010. Minētie grozījumi iekļauti likuma redakcijā uz 01.07.2013.)

46. Šā likuma 3.panta 2.³ daļa piemērojama attiecībā uz ienākumu, kas gūts, sākot ar 2008.gadu.

(14.11.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

47. Grozījumi šā likuma 8.panta 2.¹ daļā stājas spēkā 2009.gada 1.jūlijā.

(14.11.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

48. Personām, kurām pensija piešķirta līdz 1996.gada 1.janvārim atbilstoši likumam “Par valsts pensijām” un pensijas (kopā ar piemaksu pie pensijas par apdrošināšanas stāžu, kas uzkrāts līdz 1995.gada 31.decembrim) apmērs pārsniedz 12.panta piektajā daļā noteikto neapliekamā minimuma apmēru, neapliekamais minimums ir šīs pensijas (kopā ar piemaksu par uzkrāto apdrošināšanas stāžu) apmērā.

(14.11.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

49. Fiziskā persona, kura pirmstaksācijas gadā ir bijusi individuālā uzņēmuma īpašnieks un kura taksācijas gadā ir reģistrēta komercreģistrā kā individuālais komersants, taksācijas gadā veic avansa maksājumus.

(14.11.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

50. Maksātājam, kas, sākot ar 2010.gada 1.janvāri, atsavina līdz 2009.gada 31.decembrim iegādātu ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecību, apliekamo ienākumu no kapitāla pieauguma no ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības nosaka, no ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības atsavināšanas vērtības atņemot ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības iegādes vai ieguldījumu vērtību, dalot ar visa ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības turēšanas laika mēnešu skaitu un reizīnot ar mēnešu skaitu no 2010.gada 1.janvāra līdz atsavināšanas mēnesim ieskaitot.

(01.12.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2010.)

51. Laika posmā no 2010.gada 1.janvāra līdz 2014.gada 31.decembrim attiecībā uz ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecību iegādes izmaksām piemērojami tie šā likuma noteikumi, kas bija spēkā 2009.gada 31.decembrī, ja attiecīgās izmaksas veiktas līdz 2009.gada 31.decembrim un ieguldījumu apliecības bija fiziskās personas īpašumā vismaz 60 mēnešus, un ieguldījumu fondi darbojas saskaņā ar Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likumu vai ir reģistrēti citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī un uzskatāmi par ieguldījumu fondiem Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likuma izpratnē, ja minētās izmaksas nepārsniedz 20 procentus no personas gada apliekamā ienākuma vai minētās izmaksas kopā ar šā likuma 10.panta pirmās daļas 3., 5. un 6.punktā minētajiem attaisnotajiem izdevumiem nepārsniedz 20 procentus no maksātāja apliekamā ienākuma lieluma.

(01.12.2009. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.12.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

52. No aplikšanas ar iedzīvotāju ienākuma nodokli atbrīvo atbilstoši Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likumam bezdarbnieka statusu ieguvušas fiziskās personas 2010., 2011. un 2012.gadā gūtos ienākumus no Eiropas Sociālā fonda darbības programmas “Cilvēkresursi un nodarbinātība” vai valsts budžeta līdzekļiem par aktīvajiem nodarbinātības pasākumiem, kurus Nodarbinātības valsts aģentūra ir kvalificējusi par stipendijām.

(20.12.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

53. *(Izslēgts ar 09.08.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.09.2010.)*

54. Atbalsta summas, kas piešķirtas par 2009.gadu kā valsts atbalsts lauksaimniecībai vai Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai un lauku attīstībai, bet izmaksātas pēc 2009.gada 31.decembra, nav iekļaujamas maksātāja apliekamajā ienākumā.

(01.12.2009. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.05.2010. likumu, kas stājas spēkā 09.06.2010.)

55. Kredītiestādes, kas laika posmā no 2010.gada 1.janvāra līdz 2010.gada 28.februārim šā likuma izpratnē izmaksā procentu ienākumu, ir tiesīgas nepiemērot šā likuma 17.panta desmitās daļas 13.punktā un 17.panta vienpadsmitajā un divpadsmitajā daļā noteikto attiecībā uz nodokļa ieturēšanas un paziņošanas pienākumu. Ja kredītiestāde laika posmā no 2010.gada 1.janvāra līdz 2010.gada 28.februārim nav ieturējusi nodokli no maksātājam izmaksāto procentu ienākuma, tā līdz 2010.gada 15.martam sniedz Valsts ieņēmumu dienestam informāciju par fizisko personu gūtajiem procentu ienākumiem, norādot katras fiziskās personas vārdu, uzvārdu, personas kodu vai, ja tāds nav piešķirts, dzimšanas vietu un datumu, izmaksas datumu un procentu ienākuma summu, kā arī līdz 2010.gada 15.martam paziņo maksātājam, ka nodoklis no attiecīgajā laika posmā izmaksātā procentu ienākuma nav ieturēts un nav iemaksāts budžetā.

(01.12.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2010.)

56. Maksātājs, kurš laika posmā no 2010.gada 1.janvāra līdz 2010.gada 28.februārim šā likuma izpratnē ir guvis procentu ienākumu, no kura nodoklis nav ieturēts izmaksas vietā, nodokļa aprēķināšanu un iemaksāšanu budžetā veic rezumējošā kārtībā, ja nodokļa apmērs par šo laika posmu nepārsniedz 5 latus. Maksātājs, kurš laika posmā no 2010.gada 1.janvāra līdz 2010.gada 28.februārim šā likuma izpratnē ir guvis procentu ienākumu, no kura nodoklis nav ieturēts izmaksas vietā un nodokļa apmērs par procentu ienākumu par šo laika posmu pārsniedz 5 latus, par šajā laika posmā gūto procentu ienākumu līdz 2010.gada 31.martam iesniedz deklarāciju par ienākumu no kapitāla Valsts ieņēmumu dienestam un līdz 2010.gada 15.aprīlim iemaksā budžetā aprēķināto nodokļa summu.

(01.12.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2010.)

57. Ministru kabinets līdz 2010.gada 1.janvārim nosaka:

1) šā likuma 8.panta 2.³ daļā paredzēto labuma guvējam doto labumu no darba devējam piederoša vai darba devēja rīcībā esoša vieglā pasažieru automobiļa izmantošanas, kas tiek pielīdzināts algota darba ienākumiem, par kuru jāmaksā algas nodoklis, un šo ienākumu noteikšanas kārtību;

2) šā likuma 11.¹⁰ panta septītajā daļā paredzēto kārtību, kādā reģistrē patentmaksas maksātāju, maksā patentmaksu, kā arī saimnieciskās darbības jomas profesijas, par kurām maksā patentmaksu, patentmaksas apmēru sadalījumā pa profesijām un darbībām, kas saistītas ar meža un pļavu velšu vākšanu, un saimnieciskās darbības ierobežojumus patentmaksas maksātājam;

3) šā likuma 16.¹ panta ceturtajā daļā paredzēto kārtību, kādā nosakāma ienākuma gūšanas diena, ja darījuma ar kapitāla aktīviem līguma noslēgšanas diena, naudas saņemšanas diena, īpašuma tiesību pāreja un blakus nosacījumi, lai līgums stātos spēkā, nav vienā taksācijas periodā;

4) šā likuma 38.panta otrajā daļā paredzētās deklarācijas par ienākumu no kapitāla veidlapu formu un to aizpildīšanas kārtību.

(01.12.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2010.)

58. Līdz šā likuma 39.pantā paredzēto Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2010.gada 30.jūnijam ir piemērojami Ministru kabineta 2006.gada 26.septembra noteikumi Nr.793 "Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas noteikumi", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(01.12.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2010.)

59. Ienākumi no kapitāla aktīvu atsavināšanas (kapitāla pieaugums), kas tiek gūti uz tādu darījumu pamata, kuri noslēgti un reģistrēti normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā līdz 2009.gada 31.decembrim, netiek aplikti ar nodokli. Šī norma attiecas uz visiem šādiem ienākumiem, kas saņemti, sākot ar 2010.gada 1.janvāri. Maksātāji, kas par šajā punktā noteikto ienākumu jau ir aprēķinājuši vai samaksājuši nodokli, koriģē to, iesniedzot deklarāciju par 2010.gadu.

(13.05.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 09.06.2010.)

60. Šā likuma 9.panta pirmās daļas 35.punkta "c" un "d" apakšpunktu, 10.panta 1.⁴ daļu, grozījumus 11.panta trešās daļas 14.punktā, 11.panta trešās daļas 14.¹ punktu, grozījumus 11.⁹ panta pirmajā un piektajā daļā, 11.⁹

panta 5.¹ daļu, grozījumus 11.⁹ panta septītajā daļā un 11.⁹ panta 7.¹ daļu piemēro ar taksācijas gadu, kas sākas 2010.gadā.

(13.05.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 09.06.2010.)

61. Grozījumus likuma 11.¹ panta ceturtajā daļā, 16.¹ panta 3.¹ daļu un grozījumu 20.panta trešās daļas 2.punktā piemēro ar taksācijas gadu, kas sākas 2010.gadā.

(09.08.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.09.2010.)

62. Grozījumi attiecībā uz likuma 11.⁹ panta papildināšanu ar 9.¹ daļu, 15.panta piektajā daļā un likuma pielikuma izslēgums stājas spēkā 2011.gada 1.janvārī.

(09.08.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.09.2010.)

63. Grozījumi šā likuma 18.panta trešajā daļā stājas spēkā 2012.gada 1.janvārī.

(21.10.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.11.2010. Minētie grozījumi iekļauti likuma redakcijā uz 01.01.2012.)

64. Grozījumi šā likuma 19.panta pirmajā, trešajā un piektajā daļā, kā arī 19.panta 5.⁴ un 5.⁵ daļa stājas spēkā 2012.gada 1.janvārī un ir piemērojami ienākumiem, kas gūti, sākot ar 2011.gada 1.janvārī.

(21.10.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.11.2010. Minētie grozījumi iekļauti likuma redakcijā uz 01.01.2012.)

65. Grozījumus šā likuma 10.panta piektajā daļā, 12.panta devītajā daļā un 13.panta trešajā daļā piemēro ienākumiem, kas gūti, sākot ar 2010.gada 1.janvārī.

(20.12.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

66. Summām, kas saņemtas par 2010.gadu un izmaksātas kā valsts atbalsts par saimnieciskās darbības ierobežojumiem meža īpašniekiem, kuriem meža apsaimniekošana nav saimnieciskās darbības veids, par 2010.gadā gūto ienākumu piemērojama 10 procentu likme.

(20.12.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

67. Deklarācija par 2010.gadā gūto ienākumu ar tai pievienotajiem dokumentiem iesniedzama Valsts ieņēmumu dienestam no 2011.gada 1.februāra līdz 2011.gada 1.aprīlim.

(20.12.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

68. Maksātājs, kurš vēlas piemērot šā likuma 10.panta pirmās daļas 1., 2., 3., 5. un 6.punktā minētos izdevumus, 12.pantā noteikto neapliekamo minimumu un 13.panta pirmās daļas 1. un 4.punktā noteiktos atvieglojumus 2010.gadā gūtajiem ienākumiem, kuriem piemērojama šā likuma 15.panta 3.¹ daļā un septītajā daļā noteiktā nodokļa likme, un šā likuma 8.panta ceturtajā daļā minētajam ienākumam, deklarācijā norāda, ka izvēlējies piemērot minētos nodokļa atvieglojumus, un aprēķina par gadu maksājamā nodokļa vidējo svērto likmi, pamatojoties uz katra ienākuma, kam piemērota atšķirīga likme, daļu kopējā apliekamajā ienākumā, kā arī atmaksājamo nodokli nosaka pēc aprēķinātās vidējās svērtās likmes.

(20.12.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

69. Ja rezumējošā kārtībā aprēķinātā nodokļa summa pēc šo pārejas noteikumu 68.punktā noteiktās vidējās svērtās likmes izrādās mazāka par avansā samaksāto, Valsts ieņēmumu dienests triju mēnešu laikā no deklarācijas iesniegšanas dienas atmaksā maksātājam radušos starpību, piemērojot vidējo svērto nodokļa likmi.

(20.12.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

70. Šā likuma 9.panta pirmās daļas 42.punktu piemēro, sākot ar 2011.gada 1.janvārī.

(16.06.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 30.06.2011.)

71. Šā likuma 4.panta pirmās daļas 6.punkts, 9.panta pirmās daļas 36.¹ punkts un 17.panta 7.² daļa stājas spēkā 2011.gada 1.oktobrī.

(08.09.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 27.09.2011.)

72. Grozījumus attiecībā uz likuma 3.panta trešās daļas papildināšanu ar 10.¹ punktu, 8.panta trešās daļas papildināšanu ar 12.¹ punktu un vienpadsmito daļu, 11.⁹ panta vienpadsmitās daļas papildināšanu ar 1.¹ punktu, 16.¹ panta papildināšanu ar 8.¹ daļu, grozījumu 17.panta desmitās daļas 12.punktā un divpadsmitajā daļā piemēro dividendēm pielīdzināmam ienākumam ar 2012.gada 1.janvārī.

(08.09.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 27.09.2011.)

73. No individuālā uzņēmuma (arī zemnieka vai zvejnieka saimniecības), kas ir uzņēmumu ienākuma nodokļa

maksātājs, 2010.gada un 2011.gada laikā personīgajām vajadzībām izņemtus līdzekļus neiekļauj maksātāja apliekamajā ienākumā.

(08.09.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 27.09.2011.)

74. Veicot 2011.gada pārskata gada peļņas un gadu pirms minētā pārskata gada nesadalītās peļņas sadali, no individuālā uzņēmuma (arī zemnieka vai zvejnieka saimniecības), kas ir uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātājs, personīgajām vajadzībām izņemtus līdzekļus neiekļauj maksātāja apliekamajā ienākumā.

(08.09.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 27.09.2011.)

75. Maksātāji, kuri kārtu grāmatvedības uzskaiti vienkāršā ieraksta sistēmā un 2010.gadā ir saņēmuši vienotā platībmaksājuma, papildu valsts tiešo maksājumu un agrovides maksājumu avansus, kas atbilstoši atbalsta nosacījumiem piešķirti, lai kompensētu izdevumus, kas maksātājam faktiski radušies Vienotā platībmaksājuma un Eiropas lauksaimniecības fonda lauku attīstībai Agrovides maksājumu administrēšanai un izmaksai saimnieciskajā gadā, kas sākas 2010.gada 1.jūlijā un beidzas 2011.gada 30.jūnijā, šīs summas iekļauj 2011.gada saimnieciskās darbības ieņēmumos.

(08.09.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 27.09.2011.)

76. Grozījumus šā likuma 9.panta pirmās daļas 1.punktā un otrajā daļā un grozījumu attiecībā uz likuma 9.panta papildināšanu ar 3.⁵ daļu piemēro, precizējot deklarāciju par 2010.gadu un aprēķinot apliekamo ienākumu par turpmākajiem taksācijas gadiem.

(08.09.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 27.09.2011.)

77. Šā likuma 3.panta trešās daļas 9.² punktu, 8.panta trešās daļas 15.¹ punktu, 9.panta pirmās daļas 19.² punkta "c" apakšpunktu, grozījumu 11.pantā attiecībā uz septītās daļas izslēgšanu, grozījumu 15.panta septītajā daļā attiecībā uz nodokļa likmes noteikšanu 3.panta trešās daļas 9.² punktā un 8.panta trešās daļas 15.¹ punktā minētajam ienākumam, kā arī grozījumu 17.panta divpadsmitajā daļā attiecībā uz daļas papildināšanu ar skaitli "9.²" piemēro ienākumiem, kas gūti, sākot ar 2012.gada 1.janvāri.

(22.09.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.10.2011.)

78. Grozījumus šā likuma 13.panta pirmās daļas 1.punkta "f" apakšpunktā piemēro, sākot ar 2011.gada 1.janvāri.

(22.09.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.10.2011.)

79. Grozījumu 24.panta otrajā daļā un grozījumu attiecībā uz šā panta papildināšanu ar septīto daļu piemēro ienākumiem, kas gūti, sākot ar 2011.gada 1.janvāri.

(22.09.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.10.2011.)

80. Šā likuma 24.panta septītajā daļā minētajiem ienākumiem, kas gūti 2008., 2009. un 2010.taksācijas gadā, piemēro 5 procentu nodokļa likmi.

(22.09.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.10.2011.)

81. Maksātāji, kuri 2008., 2009. un 2010.taksācijas gadā no šā likuma 24.panta septītajā daļā minētajiem ienākumiem nodokli samaksājuši atbilstoši nodokļa likmei, kas attiecīgajā taksācijas gadā noteikta algota darba ienākumiem, ir tiesīgi saņemt pārmaksātās nodokļa summas atmaksu, ko nosaka kā starpību starp samaksāto nodokļa summu, piemērojot nodokļa likmi, kas taksācijas gadā noteikta algota darba ienākumiem, un nodokļa summu, kas no minētajiem ienākumiem noteikta, piemērojot 5 procentu likmi.

(22.09.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.10.2011.)

82. Šā likuma 24.panta septīto daļu un pārejas noteikumu 79., 80. un 81.punktu nepiemēro šā likuma 8.panta ceturtajā daļā minētajiem ienākumiem un fizisko personu gūtajiem ienākumiem par taksācijas gadu, par kuru ir veikta iedzīvotāju ienākuma nodokļa revīzija (audits).

(22.09.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.10.2011.)

83. Attiecībā uz fiziskajām personām, kuras līdz dienai, kad stājušies spēkā grozījumi šā likuma 28.panta 6.punktā, ir uzsākušas saimniecisko darbību, bet nav reģistrējušās Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicējas, ir piemērojami šā likuma 28.panta 6.punkta nosacījumi, kas bija spēkā līdz attiecīgo grozījumu spēkā stāšanās dienai.

(22.09.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.10.2011.)

Latvijas Republikas Augstākās Padomes priekšsēdētājs A. GORBUNOVS

Latvijas Republikas Augstākās Padomes sekretārs I. DAUDIŠS

Rīgā 1993. gada 11. maijā

Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli"
pielikums

Fiksētā ienākuma nodokļa par ieņēmumiem no saimnieciskās darbības apmēra noteikšana

(Pielikums izslēgts ar 09.08.2010. likumu. Grozījums par pielikuma izslēgšanu stājas spēkā 01.01.2011. Sk. Pārejas noteikumu 62.punktu)